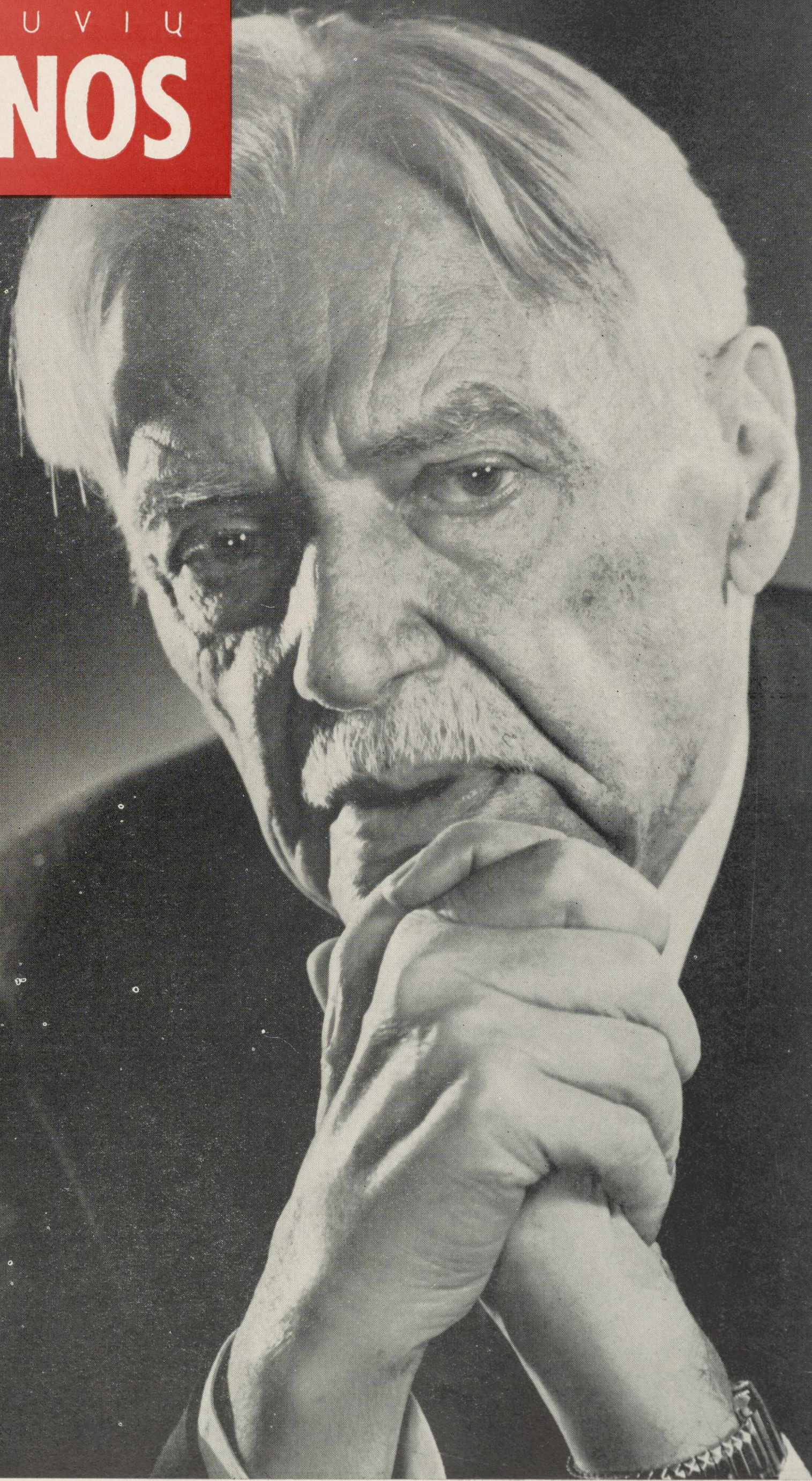

LIETUVIŲ
DIENOS

LITHUANIAN DAYS
FEBRUARY, 1958

VASARIO 16-os AKTO SIGNATARAS STEPONAS KAIRYS
1958 M. VASARIO MĖN.

TURINYS

CONTENTS

Leonardas Šimutis, LIETUVIŲ TAUTA GYVUOS!	3
KUR EINA TAVO AUKOS? Iš Vliko atsišaukimo	4
Juozas Gobis, MIRĖ VYSKUPAS KAZIMIERAS PALTAROKAS	5
R. P., "DAINA BE GALO", J. Krištolaitytės dainos kečias	6
J. Ignatonis, Į BAŽNYČIA, premijuoto romano ištrauka	8
PAMINKLAS TEBESTOVI, pluoštas poezijos, gautos iš okupuotos Lietuvos	9
Simas Miglinas, LIETUVOS JAUNIMO PAREIGOJIMAI, iš knygos "Pavergtoji Lietuva"	10
AUKOTI AR NE? Anketos atsakymai: prof. Kolupaila, Audėnas, V. Šimaitis	11
PASIMATYMAS SU PACIFIKO LIETUVIAIS, iliustruota J. J. Bačiūnų kelionė į Australiją	12
Alė Rūta, DAILININKAS IR DIPLOMATAS, dail. Adalb. Staneikos kūryba	14
VEIDAI IR VAIZDAI, Pasaulio lietuvių kronika	16
KĄ VEIKIA SKAITYTOJAI	18

ENGLISH SECTION

FORCIBLE REPATRIATION FORESTALLED, an interview with Congressman Keating	19
HOMELESS BUT NOT HOPELESS, by Dr. K. C. Cirtautas	20
FROM THE LITHUANIAN POETS: The Smile by Putinas, transl. by W. K. Matthews	22
THE END OF BRISIUS, short story by J. Biliūnas, translated by Stp. Zobarskas	22
BOOKS AND PERIODICALS	22
THE LIFE OF THE CATHOLIC CHURCH UNDER SOVIET REGIME, by Msgr. J. Balkūnas	23
FRENCH SENATOR SNUBS LITHUANIAN QUISLING	24
PAX SOVIETICA, o poem from Communistic Lithuanian press	24
LITHUANIANS MAKE NEWS	25
JERONIMAS IGNATONIS, "Draugo" romano konkurso laureatas, Gulbinsko foto reportažas	26

Bernardas BRAZDŽIONIS	Vyr. Redaktorius / Editor-in-Chief
Juozas KOJELIS	Reportažo Redaktorius / Feature Editor
Juozas TININIS	Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Milton STARK	Anglų klb. vyr. Redaktorius / Senior English Editor
Daumantas ČIBAS	Foto Redaktorius / Photo Editor

REDAKTORIAI ATSKIROSE VIETOSE / ASSISTANT EDITORS — VL. ADOMAVIČIUS, Boston, Mass.; AL. ASTAŠAITIS, Detroit, Mich. VL. BŪTĖNAS, Chicago, Ill.; BR. DAUNORAS, London, Anglija; J. IGNATONIS, Chicago, Ill.; J. A. JŪRAGIS, Sydney, Australia; S. NARKĖLIŪNAITĖ, New York, N. Y.; B. RAUGAS, Philadelphia, Penn.; V. ROCIŪNAS, Cleveland, Ohio; C. SURDOKAS, Baltimore, Md.; A. ŠALČIUS, New York, N. Y.; P. W. URBAN, Cleveland, Ohio; V. VERIKAITIS, Toronto, Ont.; Canada; V. VOLERTAS, Baltimore, Md.; A. VINGIS, Melbourne, Australia

NUOLATINIAI FOTO BENDRADARbiai / PHOTOGRAPHERS— BOSTON, MASS.: VL. Adomavičius, P. Bliumas, D. Čibas, K. Gruzdas, R. Lizdeika; BROCKTON, MASS.: L. Reivydas; BROOKLYN, N. Y.: G. Penikas; CHICAGO, ILL.: A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika, A. Stelmokas, Pr. Urbutis; CLEVELAND, OHIO: V. Bacevičius, V. Valaitis; ELIZBETH, N. J.: J. A. Ribinski; LOS ANGELES, CALIF.: Leonas Briedis, Pr. Gasparonis, Povilas Jasiukonis; MANCHESTER, N. H.: K. Daugėla; NEW YORK, N. Y.: V. Augustinas, V. Maželis; OMAHA, NEBR.: Kun. L. Musteikis; PHILADELPHIA, PA.: K. Baltrukonis, F. Jakaitis, V. Gruzdis, H. Misliauskas; WASHINGTON, D. C.: P. Labanauskas; WATERBURY, CONN.: J. Gaidys, V. Vaitkus; WORCESTER, MASS.: J. Sutkaitis; HAMILTON, ONT., CANADA: E. Gumbelevičius, A. Juraitis; MONTREAL, P. Q., CANADA: V. Juknevičius, L. Stankevičius; TORONTO, ONT., CANADA: J. Dvilaitis, Luna Photo Studio, V. Macas; AUSTRALIA: N. Butkūnas, P. Sakalauskas; SOUTH AMERICA: L. Kančauskas; BROOKLYN, N. Y.: Don. Šulaitis,

ANTHONY F. SKIRIUS, Leidėjas / Publisher

Juozas URBONAS	Administratorius / Business Manager
----------------	-------------------------------------

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo inicialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarily those of the Editors.

Redakcijos ir Administracijos adresas / Address all Editorial and Subscription Mail to:

LIETUVIŲ DIENOS / LITHUANIAN DAYS
9204 SOUTH BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIFORNIA
PHONE: Plymouth 4-1377

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTO SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU".
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.
If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent. Otherwise it will be renewed automatically. This policy accords with the wishes of our subscribers

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. / Published monthly, except July and August
Atskira numerio kaina 65 centai Single Copy 65¢
PRENUMERATA METAMS \$6.00 bet kuriame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA \$10.00
SUBSCRIPTION \$6.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION \$10.00
Entered as Second Class Matter June 7, 1950 at Los Angeles, Calif. under the Act of March 3, 1879

This Month's Cover

Steponas Kairys, Brooklyn, N. Y., one of the signers of the Declaration of Independence of the Republic of Lithuania on February 16, 1918, in Vilnius, the Capital of Lithuania.

S. Kairys is former Professor of the University of Vytautas the Great in Kaunas, Lithuania. He has been very active in Lithuanian politics as one of the functionaries of the Lithuanian Socialist-Democratic Party.

He recently has published a book of his memoirs, LIETUVA BUDO, describing Lithuania's fight for freedom before 1905.

Foto V. Maželis

Back Cover

Miss Audronė Bagdonaitė and Miss Rūta Lee-Kilmonis during the annual "Vienybė" concert in Brooklyn, N. Y., where Rūta was Program Chairman of this event. Miss Bagdonaitė of Chicago, Ill., was chosen "Miss Lithuania" by readers of the weekly "Vienybė" from the pictures of all the participants in this "Miss Lithuania" contest, published in the weekly. Miss Rūta Kilmonis is Lith.-American movie and TV actress.

"LIETUVIŲ DIENŲ" PLATINTOJAI

JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTYBĖSE:

Baltimore, Md. — A. Česonis, K. Bradūnas.
So. Boston, Mass. — D. Giedraitis, J. Jokubaitis, Kun. J. Klimas, S. Minkus.
Chicago, Ill. — K. Babickas, Balys Brazdžionis, A. Kartanas, J. Karvelis, S. Metricks, St. Penčyla, Marginiai, P. Švelnys, Terra, B. Urbonas, V. Būtėnas.
Cicero, Ill. — K. P. Deveikis, P. Ramanauskas, J. Pautienius.
Cleveland, Ohio — Dirva, V. Ročiūnas.

P. Joga.
Detroit, Mich. — Gaiva, Neringa, St. Anthony's Parish Library, M. Šimonis.
Elizabeth, N. J. — P. Kudulis, A. Rudzitis.
E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus.
E. Chicago, Ind. — E. Vilutis.
Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.
Great Neck, L. I., N. Y. — A. Šalčius.
Hartford, Conn. — V. Nenortas.
Kenosha, Wisc. — P. Janušonis.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Miami, Fla. — Kun. A. Tamošiūnas.
Newark, N. J. — K. Trečiokas.
New York, N. Y. — Tėvynė.
Omaha, Nebr. — E. Ribokienė, J. Cicėnas, Kun. L. Musteikis, V. Gaidelis.
Philadelphia, Pa. — J. Karaška, B. Raugas, V. Karalius, L. Meyer.
Pittsburgh, Pa. — F. Žilionis.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — J. Gaidys, Spauda.
Waukegan, Ill. — V. Petrauskas.
Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas.
Worcester, Mass. — P. Pauliukonis.

CANADOJE:

Toronto, Ont. — Atlantic Restaurant, A. Bajorinas, A. Kuolas, Rūta Restaurant, J. Smolskis, Tėviškės Žiburiai, Time Cigar Store, V. Aušrotas, V. Verikaitis.
Hamilton, Ont. — Z. Orvidas, J. Pleinys, S. Bakšys.

St. Catherines, Ont. — K. Kudukis.
Montreal, Que. — P. Rudinskas (Parish Lib-
Winnipeg, Man. — S. Bujokas. / rary)
W. Lorne, Ont. — A. Kojelaitis.
Welland, Ont. — K. Žukauskas.
Vancouver, B. C. — E. Gumbel.

BELGIJOJE:

Louvain — Kun. J. Dėdinas.

ANGLIJOJE:

London — D. Daunoraitė.
Bradford — Kun. J. Kuzmickis.
Nottingham — K. Rozanskas.

AUSTRALIJOJE:

Melbourne — A. Vingis, B. Zūmeris.
Canberra — V. Balsys.
N. Gee'ong — L. Bertašius.
St. Kilda — P. Brankevičius, N. Butkūnas
Sydney — Kun. P. Butkus.
Adelaide, Edwardstown, — A. Kubilius.
Rivervale, W. Australia — Kun. L. Kemėšis.
Williamstown — Kun. L. Vaseris.
Hindmarsh — Australijos Lietuvis.
Edwardstown, S. Australia — A. Kubilius.
Cabrarnatta — J. Skirka.
Brisbane — K. Stankūnas.

ALTAS — VLIKAS — DIPLOMATAI — LAISVĖ KOMITETAS — paskutiniuoju laiku kiekviena metais renkasi bendro posėdžio — aptarti "vidaus" ir "užsienio" politikos klausimus. Nuotraukoje 1956 m. posėdžio dalyviai: I-je eilėje iš kairės: Alto sekr. dr. P. Grigaitis, Alto visepirm. adv. A. Olis, Gen. konsulas New Yorke J. Budrys, J. Matulionis, tuo metu buvęs Vliko pirm., Alto pirm. L. Šimutis, prof. Stp. Kairys-Kaminskas, Vliko prezidento narys; II-oj eilėje: Lietuvos Laisvės Komiteto sekr. dr. A. Trimakas, dabartinis Vliko pirm., LLK narys K. Bielinis, L. Informacijos Centro vedėja M. Kižytė, LLK pirm. V. Sidzikauskas ir Olto išd. M. Vaidyla.

kas ir Olto išd. M. Vaidyla.

Foto V. Maželis

MEMBERS OF THE CENTRAL LITHUANIAN ORGANIZATIONS to fight for Lithuania's freedom meet several times each year to discuss various questions regarding the liberation of Lithuania. The central Lithuanian institutions to fight for Lithuania's freedom are: The Supreme Committee for the Liberation of Lithuania, Lithuanian American Council, Inc., the Corps of Lithuanians Diplomats, and the Committee for a Free Lithuania.

LETUVIU TAUTA GYVUOS!

Vasario 16-sios mintys minint Lietuvos Nepriklausomybės 40 metų sukaktį

LEONARDAS ŠIMUTIS, Chicago, Illinois

Kiek galime sužinoti iš praeities, lietuvių tautai visais laikais reikėjo atkakliai kovoti ir sunkiai dirbti už būvį, už išsilaikymą savo žemėj, už savąją kalbą bei papročius. Grobuoniškų kaimynų nuolatiniai puolimai tikslu lietuvius pavergti ir sunaikinti išugdė juose kovingumą, kantrumą ir drąsą. Tai padėjo ne tik apginti savo žemę nuo priešų, bet ir užkariauti naujus žemės plotus, iškeliant Lietuvos vardą visur, kur tik garsas apie kovinguosius drąsuolius lietuvius tais laikais galėdavo pasiekti. Juk tai nėra pasaka, kad savo laiku Lietuvos sienos ėjo nuo Baltijos jūros iki Juodųjų jūrų, kad ji yra buvusi pati stipriausia valstybė tuolaikinėje Europoje.

Tos galybės ir garso pasiekta ne be pastangų, ne be vargo, ne be darbo ir kovų. Tačiau vidaus kivirčiai, kaimynų intrygos Lietuvą paklupdė ir daugiau kaip šimtmečiui įstūmė Rusijos vergijon.

Rusiškoji vergija siekė sunaikinti Lietuvių tautą. Naikinta viskas ir visomis galimomis priemonėmis. Lietuviai kentė. Kentė kantariai. Kentėdami ir kovą vedė. Ji buvo sunki, nes kovota su nelygiu priešu. Be savų mokyklų, be savos spaudos, per daugelį metų be savosios šviesuomenės vistik bandė išlaikyti tautinės brangenybes. Ir jas išlaikė, nes jai lemta buvo išlikti gyvai. O kai jos tarpe atsirado šviesesnių vadų, ryžtingai kibusių į tautinį darbą, atkovota spaudos laisvė, pradėta organizuoti.

1914 metais kilęs karas tarp Rusijos ir Vokietijos, kiek vėliau tapęs visuotiniu pasauliniu karu, grėsė visai sunaikinti Lietuvą. Ir ją gerokai apgriovė. Daug jos žmonių buvo priversti iš Tėvynės išbėgti. Tačiau lietuvių tauta ir po to ne tik išliko gyva, bet ir pasišovė grįžti į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą, atkuriant Lietuvos valstybę. Ji ir buvo atkurta, nes lietuvių tautai buvo lemta išlikti gyvai.

Einant keliu į nepriklausomybę, Lietuvių Taryba paskelbė Vilniuje Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Tai buvo 1918 m. Vasario 16

dieną. Tuo būdu šiomet minime šio svarbaus istorinio įvykio 40 metų sukaktį.

Tauta nieko nesigailėjo — nei prakaito, nei kraujo, nei pačios didžiausios savo sūnų aukos — gyvybės, kad įgyvendintų Nepriklausomybės paskelbimo aktą ir pabrėžtus jame nuostatus.

Nuo vargo, darbų ir rūpesčių sulinkę tautos pečiai tiesėsi. Susikūrė valstybės aparatas, įsisteigė kariuomenė, praversti rinkimai į Steigiamąjį Seimą, davusį atkurtai valstybei demokratiniams pagrindais pagrįstą konstituciją, daug pačių reikalingiausių įstatymų, pažymėtinai Žemės Reformos įstatymą, nutiesusį pagrindus valstybės ekonominiam gyvenimui. Netrukus laimėtas užsienio valstybių, taip pat ir Jungtinių Amerikos Valstybių, de facto ir de jure pripažinimas, įsijungta į Tautų Sąjungą. Atvaduotas Klaipėdos kraštas.

Nepriklausomo gyvenimo metais Lietuva atkuto ekonomiškai ir kultūriškai. Kai kuriais atžvilgiais net didžiuosius savo kaimynus pralenkė. Darydama pažangą visose valstybinio gyvenimo srityse, ji įrodė pasauliui, kad ji ne tik buvo išlikusi gyva kaip tauta, bet buvo pilniausiai pribrendusi ir pajėgi pati tvarkyti savo krašto reikalus.

Minint Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 40 metų sukaktį, pravartu bent keliais žodžiais paminėti ir Amerikos lietuvių labai garbingą vaidmenį tautos pastangose už išsilaikymą ir nepriklausomybės atstatymą. Tasai vaidmuo buvo didelis ir spaudos uždraudimo metais, ir I-mo pasaulinio karo ir po to karo laikotarpiu. Tasai vaidmuo nebuvo menkas ir Nepriklausomybės metais. Amerikiečiai lietuviai daug padėjo Nepriklausomai Lietuvai stiprėti medžiagiškai, politiškai ir kultūriškai. Jų pagalba buvo gausi ir nuoširdi.

Lygiai tą patį galima pasakyti apie amerikiečių lietuvių vaidmenį ir po 1940 metų, kada Lietuva ir vėl pateko rusų, šį kartą bolševikų, vergijon.

/ Toliau 4 psl.

LEONARDAS ŠIMUTIS, ALTO pirmininkas, "Draugo" vyr. redaktorius, vienas žymiausių Amerikos lietuvių veikėjų ir kultūrininkų; šio nr. vedamojo autorius. Sekantį mėnesį sueina 40 m. jo redaktoriaus darbo sukaktis.

L. ŠIMUTIS, Editor-in-Chief of daily "Draugas", Lith. American Council, Inc., President, one of the most prominent Lithuanian functionaries in the U.S.

Gaila, bet tai faktas, kad šiandien ir susirinkimuose ir net spaudoje pradedama kelti klausimas, ar aukoti Lietuvos išlaisvinimo ir kitiems tautos reikalams, ar neaukoti. Seniau lietuvis tokių klausimų nestatydavo. Jis aukėjo ir daug aukėjo. Jis aukėjo Lietuvai laisvinti pirmojo ir antrojo pasaulinio karų metais. Jis aukėjo ir nesiskundė, nes labai aiškiai suprato, kad be pinigų joks laisvinimo ar kitoks veiksmas negali būti vykdomas. O jei jis negali veikti, kokių gi būdu būtų įmanoma tautos siekiamo tikslo pasiekti.

Turbūt dar labiau žinoma, kad Amerikos lietuvis nesigailėjo aukos Lietuvos laisvinimui ir po II-o pasaulinio karo. Todėl ir Amerikos lietuvių Taryba ir Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo komitetas jo aukos dėka turėjo sąlygas

LOS ANGELES LIETUVIAI ir žymesni amerikiečiai pasitinka ALT-bos centro vykd. komiteto pirm. Leonardą Šimutį, atvykusį į ruošiamą Vasario 16-sios minėjimą, kuriame svečias pasakė pagrindinę kalbą. Minėjimas įvyko vasario 15 d. vakare Patriotic salėje, Los Angeles mieste. Nuotraukoje iš kairės: prof. dr. Malbone Graham, Los Angeles miesto burmistro pavad. J. Micciche, krepšininkas P. Lubinas, L. Šimutis, Dalia Karaliūtė, Los An-

dirbti. Jo aukos ir pastangų dėka Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė nepripažino Lietuvos aneksijos ir todėl Lietuvos pasiuntinybė ir konsulatui tebeveikia kaip pilnateisės valstybės agentūros. Ir tai Lietuvos Nepriklausomybės atkovojo reikalui yra nepaprastai svarbus dalykas.

Amerikos lietuvių aukos dėka buvo pravesta JAV Kongrese vadinamoji Kersteno rezoliucija ir daug kitų darbų ir žygių atlikta Lietuvos laisvės bylai kelti ir palaikyti. Amerikiečio lietuvių aukos dėka ir šiomet, kaip ir keliais metais praeityje, JAV Kongrese iškilmingai paminėta Lietuvos Nepriklausomybės šventė. Vyskupas Brizgys, atidarant tos dienos iškilmingąjį Senato posėdį, atkalbėjo maldą, o Atstovų Rūmuose invocaciją paskaitė kun. J. Jutkevičius. Visa eilė senatorių ir atstovų (kongresmanų) pasakė apie Lietuvą kalbas, išskeldami jos laisvinimo problemas.

Neseniai mūsų spaudoje buvo paskelbtas Vliko atsišaukimas, kuriame yra vienas įsidėmėtinas sakiny: "Žinok, lietuvi, kad Vlikas esi tu". Šiuos žodžius rašantis, pateikdamas vedamąjį dienraščiui "Draugui" apie pasiaukojimo ir aukų reikšmę, dar keletą panašių sakinių pridėjo, būtent: "Žinok, lietuvi, Balfas esi tu" pridėjo, būtent: "Žinok, lietuvi, Balfas esi tu"; "Žinok, lietuvi, Bendruomenė esi tu"; "Žinok, lietuvi, Lietuvos laisvintojas, kultūros ir lietuvių palaikytojas esi tu"... Ir ar neaišku, jei tu, lietuvi, neaukosi, niekas kitas už tave neaukos, niekas kitas už Lietuvos laisvę nekovos, niekas kitas lietuvių kultūros ir pačios lietuvių nepalaikys.

Būkime tikri, kad okupuotoje Lietuvoje mūsų broliai ir sesės, nors ir persekiojami, nors ir varganą gyvenimą gyvendami, daug stengiasi išlaikyti tautos gyvybę. Ir ją išlaikys. Bet jie, žinodami, kad mes gyvename laisvuose kraštuose, laukia ir tikisi iš mūsų stiprios pagalbos. Ir tąją pagalbą mes jiems turime suteikti. Lietuvos žmonių ir mūsų bendros pastangos tikrai išlaikys lietuvių tautos gyvybę ir, anksčiau ar vėliau, ji atkovos savo šventas teises į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą.

Lietuvių tauta gyvuos!

KUR EINA TAVO AUKOS, skirtos Lietuvos laisvinimo bylai

Ištrauka iš VLIK atsišaukimo Vasario 16 proga

Iš kiekvieno 100 dolerių, kuriuos VLIKas gauna Lietuvos laisvinimo veiklai, išleidžiama:

46 doleriai radijo valandėlėms Madride, Romoje, Vatikane išlaikyti ir monitoringo stoties darbui;

geles County Republican Assembly pirm. Carl Lindstrom ir tos pat org-jos vicepirm. Robert Agnew.

LEONARD ŠIMUTIS of Chicago, Ill., President of the Lithuanian American Council, Inc., is met by Lithuanian and American functionaries at the Lithuanian Independence Day commemoration, held on February 15, 1958, at Patriotic Hall in Los Angeles. Mr. Šimutis was principal speaker.

Foto P. Jasiukonis

MES PASITIKIM DIEVU

J. E. Vyskupo Vincento Brizgio invocacija J. A. Valstybių Senate vasario 15

VISAGALIS DIEVE, bendras visų Tėve, Tave garbiname ir Tau dėkojame už suteiktą mums garbę, kad mus sutvėrei panašius į Tave, pavadinai mus Tavo vaikais, mus savo tarpe broliais.

VISI, kurie suprato šį žmogaus garbingumą, buvo ir yra kūrėjai kultūros, taikos, tarpusavės meilės — ir pagarbos tarpe individų ir tautų. Šiandien mes norime išreikšti pagarbą visiems tiems, kurie suprato žmogaus garbingumą, buvo ir yra žmonių ir tautų laisvės pionieriai.

ŠIANDIEN MES atsimename ir tą tautą, kurios vardas Europos tautų tarpe yra minimas nuo neatmenamų laikų, kuri daug kartų patarnavo Europos krikščionybei ir civilizacijai, sutramdydama tas jėgas, kurios grasino tai sunaikinti. Mes atmename šiandien Lietuvą, kuri savo ilgoje istorijoje yra patyrusi garbės ir nelaimių, kuri šiandien yra netekusi laisvės. Ji kovoja ir tikisi savo laisvę vėl atgauti. Savo kančiose ji nepalikta viena. Visas geros valios pasaulis užjaučia Lietuvą ir kitas nelaimės ištiktas tautas. Lietuva yra dėkinga Tau, Viešpatie, ypatingai už prieteliškumą šios tautos ir krašto, — Amerikos, kurios šūkis yra — "mes pasitikime Dievu", kurios gyvenimo kelias yra laisvė, ir kuri, būdama dinamiškiausia ir pažangiausia šalis, kartu yra tikros taikos ir tautų laisvės pionierius.

VISAGALIS DIEVE, maldaujame Tave, laimink ir saugok šią Amerikos šalį ir tautą, kad ji būtų Tavo Apvaizdos bendradarbė sukurti pasaulyje tvarką, vertą to garbingumo, kokį Tu suteikei žmogui.

MALDAUJAME TAVE, Viešpatie, už mūsų lietuvių tautą, kuri per amžius brangino ir gynė tą didžiausią Tavo suteiktą žmogui dovaną — laisvę ir kuri šiandien vergijos nelaisvėje šaukia Tavo geros valios žmonių pagalbą. Ji nori gyventi ir dirbti laisvų tautų šeimoje savo pačios ir visos žmonijos labui.

VEŠPATIE, palaimink mūsų Lietuvą, palaimink Ameriką ir visas tautas, kurios Tavimi pasitiki ir eina Tavo Vardu kurti gyvenimą.

29 doleriai Eltos biuleteniams anglų, vokiečių, italų ir lietuvių kalbomis;

10 dolerių politinei veiklai (iš kurių 7 dol. ryšiams — raštu ir asmeniškai — su tarptautinėmis institucijomis, svetimomis vyriausybėmis, parlamentais, politikais, žymiais visuomenės veikėjais palaikyti ir 3 dol. Lietuvos apjungimo etnografinėse sienose klausimui);

8 doleriai ūkio išlaidoms (patalpų nuoma Europoje, kuras, šviesa, telefonas, paštas, raštinės reikmenys) ir

7 doleriai administracijos išlaidų.

Ūkio išlaidas padalinus pusiau tarp informacijos ir politinės veiklos, gausime, kad iš kiekvieno 100 dolerių išleidžiama radijui ir informacijai 79 dol., politinei veiklai 14 dol. ir administracijai, kuri taip pat susieta su politinės veiklos sritimi — tik 7 doleriai. Visi tie 7 dol. tenka išimtinai Europai, kadangi visi politiniai ir administraciniai darbai, kuriuos VLIKas dirba JAV-se, nėra atlyginami.

MIRĖ

VYSKUPAS KAZIMIERAS PALTAROKAS

1875 – 1958

Rašo JUOZAS GOBIS, Los Angeles, Calif.

1958 m. sausio 3 d. Vilniuje mirė Panevėžio Vyskupas ir Vilniaus kapitulinis vikaras vyskupas Kazimieras PALTAROKAS.

Velionis gimė 1875 m. spalio 22 d. Gailionių km. Linkuvos rajone.

1902 m. kovo d., baigęs Dvasinę kunigų akademiją Petrapilyje, buvo pašventintas kunigu. 1926 m. buvo paskirtas ir konsekruotas Kauno bazilikoje Panevėžio vyskupu.

1949 m. išrinktas Vilniaus Arkivyskupijos kapitulinio vikaru, apsigyveno Vilniuje, kur gyvendamas iki paskutinės gyvenimo valandos energingai ir išmintingai tvarkė abiejų vyskupių reikalus.

Tebūnie mūsų brangiam ir mylimam Ganytojui lengva tėviškės žemelė. Teilsisi ramybėje.

Vilniaus arkivyskupijos ir Panevėžio vyskupijos kurija

KOPIJA okupuotoje Lietuvos spaudoje paskelbto kurijos nekrologo. Pastebėtina, kad tekste nėra Dievo žodžio ir gale pridurtas pagoniškas linkėjimas, kurio anksčiau Bažnyčia nepatyrė katalikams vartoti.

“Ne reklaminiis tautiškas, ne garsus “valio” šaukimas, kurs nieko kita nekainuoja, kaip tik apdraustą nuo užkimimo gerklę, mums reikalingas, o tylus, ramus, išvermingas darbas tautai.”

“Žinokite, jog ištikimas ėjimas asmeninių, šeimyninių, visuomeninių, pilietinių ir politinių pareigų daugiausia psideda prie bendros krašto gerovės...”

“Neturėkime dvejobos sąžinės: vienos katalikiško asmens gyvenimo, kurios siekia kitą srovę naikinti, turi būti pakeistos niekuomet nepaliaujančios meilės atmosfera... Toksai su žmogaus prigimtimi suderintas patriotizmas yra skelbiamas visų amžių mokytojos Bažnyčios.”

“Neturėkime dvejobos sąžinės vienos katalikiško asmens gyvenimo, antros pagoniškos visuomeniniuose ir valstybiniuose reikaluose. Skaudu žiūrėti, kaip kartais tėvynės vaikai stoja vienas prieš kitą.”

Iš Vysk. K. Paltaroko Ganytojiško Laiško, išleisto 1938 m., Lietuvos 20 metų Nepriklausomybės sukakties proga.

GEDULINGOS PAMALDOS už Vyskupą Kazimierą Paltaroką. Mišias celebruoja vysk. Justinas.

A HIGH MASS for the soul of Bishop Paltarokas.

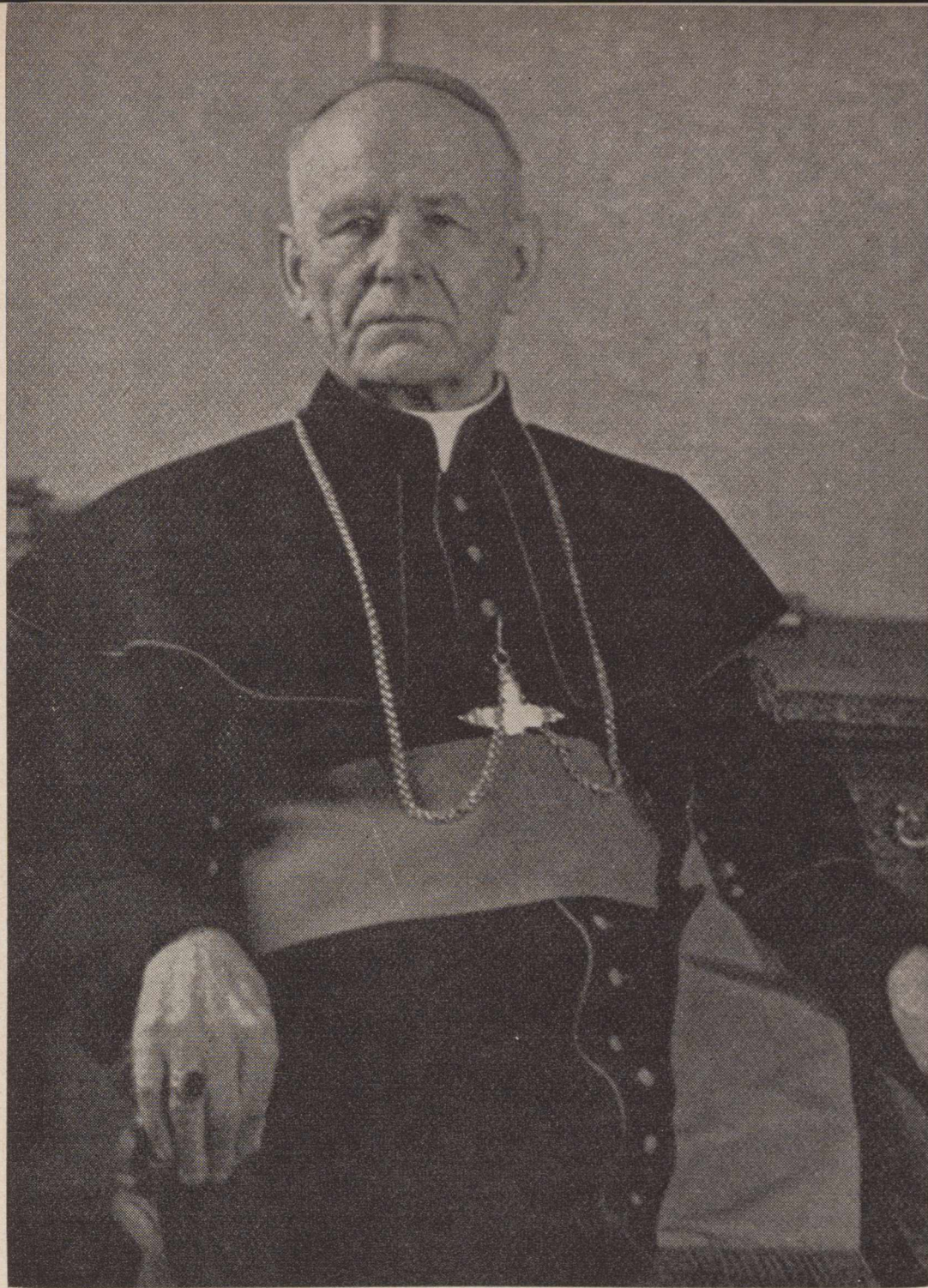
Š. m. sausio 3 d. apie 1 val. nakties Vilniuje savo bute, eidamas 83 metus, mirė Panevėžio vyskupas ordinaras ir Vilniaus arkivyskupijos kapitulinis vikaras vyskupas Kazimieras Paltarokas. Tai yra vienas iš pačių didžiųjų Lietuvos vyskupų, kurį Lietuvos istorija tinkamai įvertins. Jo reikšmė Lietuvos istorijoje nebus mažesnė negu vysk. Motiejaus Valančiaus.

Čia aš patieksiu kelias ištraukas iš jo laiškų, gautų per pastaruosius dvejus metus, ir mirties ir laidotuvių vaizdą, kurį susidariau iš gautų laiškų ir iškarpų iš tarybinės spaudos.

1956. XI. 15 d. a. a. vyskupas K. Paltarokas rašė:

“Aš jau esu sustiprėjęs. Galiu jau pradėti savo darbą. Gyvenime daug esu dirbęs ir gal persidirbau, todėl teko kelis mėnesius padykinėti. Grįžtu prie plunksnos, nors ir taip dideli mano bagažai. Gydytojams draudžiant, teks nustoti, bet mažesni dalykai reikės tęsti. Gal paskutinį savo patrono gyvenimą parašęs 100 psl. bus galas, — pribuko plunksna ir mano amžiuje (82 m.).”

Čia paminėti “dideli bagažai” reiškia, kad jo, vyskupo, pareigos ir atsakomybė sudaro jo amžiui ir sveikatai sunkią naštą. Vienas iš Vilniaus kunigų rašė, kad Vysk. K. Paltarokas yra jau didelis vien tuo, ką jis išgyveno Vilniuje II-jo Pasaulinio karo metu. Masinis kunigų ir tautiečių trėmimas, bažnyčių uždarinėjimas, ateizmo brukimas — tai jautrios sielos Vyskupui buvo labai skaudūs smūgiai. Bažnyčia atskirta nuo valstybės, tačiau valstybiniai organai laiko kiekvieną Vyskupo žingsnį savo kontrolėje; net ir kunigo negali Vyskupas iškelti į kitą parapiją be valdžios sutikimo.

VYSKUPAS KAZIMIERAS PALTAROKAS. Nuotrauka daryta 1957 m. gegužės 10 d. Lietuvoje.

BISHOP KAZIMIERAS PALTAROKAS, who died in occupied Lithuania, January 3, 1958. Lithuanians will remember him as one of the greatest fighters against the Communism. He was 82 years old.

1957. IV. 6 d. laiške Vyskupas rašė:

“Mano sveikata nestipri: kraujo spaudimas kartais viršija 200. Sunkiau su darbu. Gydytojai patarė vasaroti pušyne. Manau pasinaudoti grynų pušyno oru. Gavau siuntinį... mane apėmė nustebimas didelis, kad nepamiršote manęs senatvėje.”

1957. V. 15 d. laiške tarp kitko rašo:

“Mano sveikata veik vienoda. Kraujo spaudimas pašoksta ir vėl nusėda. Gausaus amžiaus metai šį tą reiškia. Po truputį išvykstu į pušyną, bet jis dar pavasario pilnai neišjudintas — neturi aromato. Tikiu, vasaros aromatas ir mane pastiprins.”

1957. IX. 22 d. rašo:

“Vaistus, kuriuos siuntėte, gavau... Naudojuos ir džiaugiuos, kad jie tokie efektingi. Jau trys savaitės kaip grįžau iš pušyno gydymosi padangės. Jaučiuos geriau. Ačiū Dievui... Noriu būti dar naudingas, žemės kelionę atlikdamas, Kristaus Bažnyčiai, tėvynei ir visiems geros valios žmonėms. Tariu su Dievu. Viešpaties ranka teglaudžia mus.”

1957. X. 29 d. rašo:

“Mano sveikata kiek pastiprėjo, bet nepastovi. Būna dienų, kada jaučiuos geriau ir darbujuos, užpuola rūpesčiai — ir reaguoją sveikata. Rūpesčių ir vargo — tai nestinga mano pareigose. Malonėkite pasveikinti prietelius. Siunčiu iš mūsų padangės Ganytojo palaiminimą. Mementote in Domino. Su Dievu...”

Tas laiškas parašytas po Lietuvos vyskupų Toliau sekančiame psl.

DU VAIZDAI IŠ GEDULINGŲ PAMALDŲ laidojant vysk. K. Paltaroką Panevėžio katedroje.
TWO SCENES from the burial of the Most Rev. Kazimieras Paltarokas, Bishop of Panevėžys, Lithuania, who died on January 3, 1958.

bei vyskupijų valdytojų konferencijos, kuri svarstė kažką Bažnyčiai labai drastiška. Velionis konferencijos metu jautėsi labai silpnas. Po to buvo pasiūsta vaistų ir delikatesų siuntinys; ar velionis juos gavo, nežinia.

Spėju, kad vysk. Paltaroko kapitulos nario kan. Dulksnio ištrėmimas prieš pat Kalėdas taip sunkiai paveikė susilpnėjusio Ganytojo sveikatą, jog jis Kūčių vakare sukrito, netekęs sąmonės. Piemenėlių mišios buvo jam laikomomos jo kambarį ir buvo ženklų, jog jis jas suprato.

Vėliau Vyskupas buvo trijų medicinos autoritetų priežiūroje iki pat mirties — sausio 3 d. 1 val. nakties.

Šv. Sostas buvo telegrama painformuotas apie beviltišką Vyskupo susirgimą, ir šv. Tėvas telegrama atsiuntė jam paskutinį palaiminimą, kuris buvo jam perskaitytas, bet ar jis nugirdo ar suprato — nežinia.

Vysk. K. Paltaroko mirtis sukėlė spontanišką religinę demonstraciją Vilniuje, pakelėj iš Vilniaus į Panevėžį ir Panevėžyje. Komunistai, atrodo, nesistengė tos demonstracijos sutrukdyti.

Sausio 3 d. nuo pat ryto daugelis žmonių ėjo pareikšti paskutinės pagarbos savo mylimam Ganytojui, pašarvotam kurijos raštinėje. Tyčiai slinko eilės jaunimo, senyvo amžiaus žmonių, vaikų su gėlėmis. Ne-

buvo leidžiama sustoti ilgiau: priklaupia, pažvelgia ir raginami užleisti vietą kitiems.

Sausio 4 d. 10 val. vežamas į šv. Teresės bažnyčią. Egzekvijos. Mišios. O žmonių, žmonių! Daug kas išklausė du pamokslus gatvėje, nes neįmanoma buvo visiems į bažnyčią įsisprausti.

Iš bažnyčios kūnas įdedamas į specialų autobusą ir gabenamas į Panevėžį. Visose gatvėse didelės minios.

Trumpam laikui mašina buvo sustabdyta prie šv. Rapolo bažnyčios, o iš čia pagreitinu tempu velionis vežamas į jo mylimos vyskupijos ribas.

Raguvoje vėl susirinkusi didelė minia su žvakėmis rankose ir ašaromis akyse. Čia kun. Andrijauskas pasakė atitinkamą pamokslą.

Žmonės buvo įleidžiami į autobusą, kur atvirame grabe arnotu papuoštas gulėjo Ganytojo kūnas.

Kiekvienas norėjo įeiti ir pabučiuoti Ganytojo kojas.

Jau temo, tad nutraukiamas graudus tikinčiųjų atsisveikinimas, ir mašina vėl skuba.

Su žvakėmis sutiko pravežamą Ganytoją ir Miežiškiuose.

Daugelyje vietų žmonių būriai bandė sustabdyti mašiną, bet ji nesustojo, nes jau buvo sutemę.

Panevėžy prie Pajuostės kryžkelės vėl didžiulės minios laukė atvežant Vyskupą.

Parengtas papuoštas gedulingas vežimas, juodai apdengti arkliai, bet vyrai neleido grabo dėti ant ratų; paėmė 8 vyrai ant savo pečių ir pasivaduodami kas kelias minutes lėtai nešė į katedrą.

Katedroje buvo pašarvotas kopolyčioje, atvirame grabe, ant katafalko, tarp šimtų gėlių, vazonų ir puokščių. Gedulingose pamaldose katedroj dalyvavo inteligentija, jaunimas, vaikučiai.

Tarybinės spaudos pranešimu, sausio 7 d. 14 val. 30 min. vyskupas K. Paltarokas palaidotas Panevėžio katedros kriptoje.

Vienas laidotuvių dalyvis rašo, kad visi klebonai buvo telegramomis painformuoti apie Vyskupo mirtį ir kad į Panevėžį buvo suvažiavę savo Vyskupo laidoti 214 kunigų.

Kai kunigai giedoję egzekvijas, Rygos vyskupai laikė šv. Mišias.

Paskutinis celebravo vysk. Julijonas Steponavičius, a. a. vysk. Paltaroko įpėdinis.

Pamokslus pasakė vysk. J. Steponavičius, kan. Stankevičius, Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų valdytojas, Gajauskas, Antanaitis, Juodagalvis. Po to procesija ėjo į požemį.

Be minėtų, laidotuviuose dalyvavo Telšių vysk. Ramanauskas, Kaišėdorių vysk. T. Matulionis ir naujai nominuotas Kaišėdorių vysk. V. Sladkevičius. Telšių vyskupijos administratorius vysk. P. Maželis dėl ligos nedalyvavo.

Grabas įkeliamas į paruoštą kriptą. Giedamas "In paradisum" ir Viešpaties Angelas.

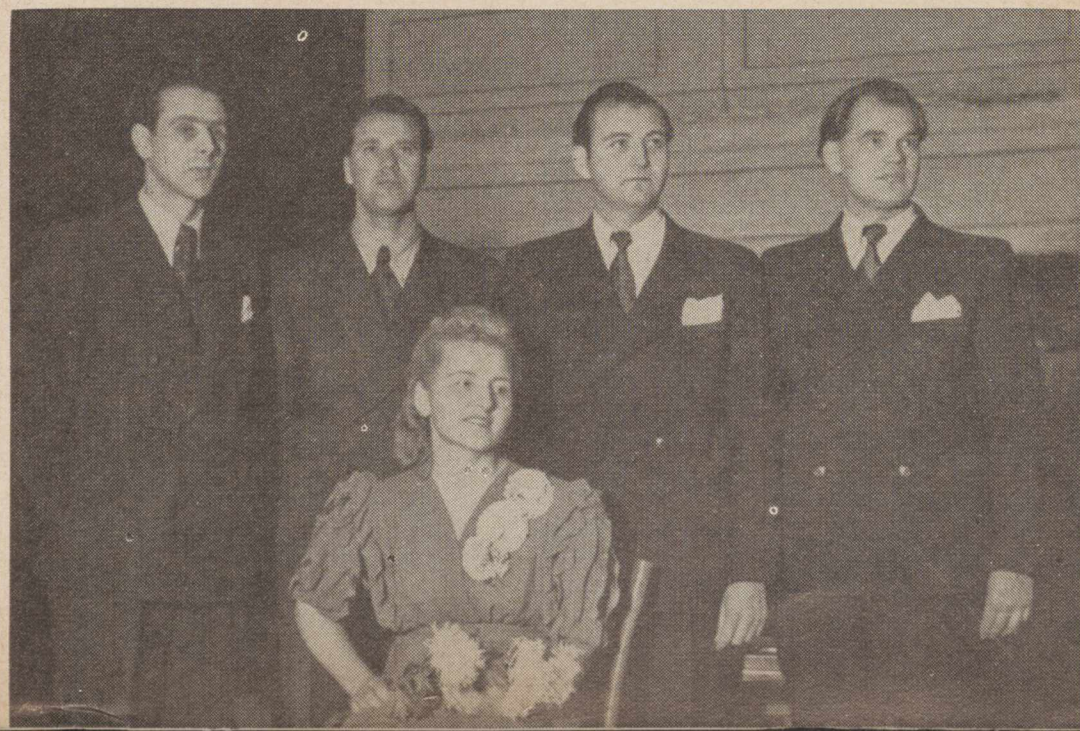
"Oras šaltas, šaltas, o žmonių — ir šventoriuje tūkstančiai laukė pamaldų galo, kurios baigėsi 4 val. p. p. Fotografavome, kas tik turėjo aparatus, bet oras nebuvo tam palankus. Daug kas kaip žaibais blykčiojo magnezijos šviesomis, o tokių buvo daug, daug..."

Tarybinė spauda trumpai ir santūriai painformavo apie vysk. K. Paltaroko mirtį ir laidotuves, o vadinamas "Lietuvos T. S. R. Taikos Gynimo Komitetas" pagyrė velionies nuopelnus tarptautinės taikos išlaikymo akcijoje, pabrėždamas, kad "Vyskupas Kazimieras Paltarokas buvo ištikinęs kovotojas už taiką."

Kaip pagal sovietų protokolą įprasta, paskelbta ir "Medicininė išvada dėl Panevėžio Vyskupo, Vilniaus kapitulinio Vikaro Viktoro Kazimiero Paltaroko, Juozo sūnaus, mirties priežasties." Joje sakoma, kad vyskupas "pastarųjų dešimties metų laikotarpiu sirgo hipertonišne liga", kuri gruodžio 24 d. "komplikuosi kraujo išsiliejimu į smegenis." Miręs "dėl smegenų kvėpavimo ir vazomotorinio centrų paralyžiaus." "Medicininę išvadą" pasirašė Docentas M. Marcinkevičius, Docentas J. Misiūra ir gyd. G. Bajoraitis.

JUZĖ KRIŠTOLAITYTĖ su koncerto dalyviais Kempteno liet. stovykloje 1948 m. Stovi iš kairės: A. Šimkus, A. Ambrozaitis, Stasys Baranauskas ir A. Paukštis.

Soloist J. Krištolaitytė of Cleveland, Ohio, after one of the concerts, 1948, in Germany.

DAINA BE GALO

Solistės Juzės Krištolaitytės dainos kelias

Solistė Juzė Krištolaitytė dainavimą studijuoti pradėjo Lietuvoje. Pirmoji mokytoja buvo Gedan, kurį laiką Karnavičienė, o vėliau operos solistė Vencevičaitė. Kartu su studijom Kauno Konservatorijoje pradėjo ir "dainavimo karjerą", jei taip galima pasakyti apie studijuojančio pasirodymus.

Būdama antrame kurse Krištolaitytė dažnai dainuodavo Kauno Radiofone, taip pat ir įvairiuose koncertuose. Tuo pat laiku dalyvavo operos chore.

Po ketverių metų studijų Krištolaitytė priimta į Vilniaus operą koloratūrinėms partijoms. Ten buvo paruošusi Gildą (Rigoletto), Martą (oper. Martha), Violetą (op. Traviata), Frasquitą (Carmen) ir eilę mažesnių partijų.

Vilniuje solistė nuolat didino savo koncertinį repertuarą, dainuodama Vilniaus radiofone bei muzikinėse popietėse, kurios būdavo rengiamos filharmonijos rūmuose.

Tremtyje, Vokietijoje, dainininkė turėjo nemažą dainų bagažą. Čia ji dalyvavo dainininkų-solistų grupėje, kuriai vadovavo muzikas kompozitorius Jeronimas Kačinskas. Ta grupė su koncertais apkelavo beveik visas amerikiečių ir pranzūzų zonas stovyklas. Bendradarbiaujant su muz. J. Kačinsku, solistė turėjo geros progos tobulintis ir turtinti repertuarą. J. Kačinskui akomponuojant, Krištolaitytė dainavo Pabaltiečių Muzikos Festivaly Schon-gau (Bavarijoje), taip pat Kačinskui diriguojant dainavo su simfoniniu orkestru.

Amerikoje ir Kanadoje J. Krištolaitytė koncertavo įvairiuose solistų deriniuose, akomponuojant Kačinskui, Marijošiui, Kučiūnui ir kt.

Keletą kartų dainavo su simfoniniu orkestru ir Čiurlionio ansambliu. Taip pat dalyvavo keliose Clevelando televizijos programose.

Vieni didžiausių paskutinių metų Krištolaitytės laimėjimų yra 1955 m. koncertas, partija Rigoletto operoj Chicagoje ir neseniai įvykęs koncertas Toronte. Tam dainininkė ruošėsi kruopščiai ir rūpestingai ir — publikos priimta šiltai, o spaudos įvertinta gerai.

Štai pora spaudos atsiliepimų.

"Draugas", minėdamas demokratinių grupių vakaro meninę programą, rašo: "...solistė ne tik įrodė menininkės pasišventimą aktyviai dalyvauti lietuviškame judėjime, bet ir tikrai nudžiugino klausytojus savo vokaliniu pajėgumu ir meni-

ROSINOS ARIJA iš operos Sevilijos Kirpėjas. "Kas naktužės tylumoje taip svaigiai dainuoja vis?" Nuotrauka daryta Krištolaitytės rečitalio proga Clevelande 1955 metais.

JUZĖ KRIŠTOLAITYTĖ, Lithuanian-American soloist, soprano, in Cleveland, 1955, sings Rosina's aria in the opera "The Barber of Seville".

JUZĖ KRIŠTOLAITYTĖ (kairė) ir Rūta Kilmonytė su "Ažuolų" okteto nariais koncerto pertraukos metu Cleveland, 1957 m.

Foto V. Bacevičius

Soloist J. Krištolaitytė and Miss Ruta Lee-Kilmonis in Cleveland, Ohio, 1957.

niu įsijautimu dainą interpretuoti... Šiuo trumpu koncertu solistė vėl įrodė rimtos menininkės didėjantį subrendimą."

Recenzuodamos Rigoletto, "Naujienos" rašė: "Ji (Juzė Krištolaitytė) žavėjo publiką (antrame spektaklyje) savo lengvai pastebimu švelnumu tiek dainoje, tiek vaidyboje. Jos sukurtoji Gildą ne vienam išspaudė ašarą." Ir baigiant: "Visose tose gilių išgyvenimų scenose Juzė patraukliai atliko Gildos rolę. Ji buvo Baltrušaičio partnerė par excellence. Juodviejų pasisėkimas buvo retas. Juzė ir Vladas kėlė audrą salėje. Ji buvo atskirai iššaukta

GĖLĖS dainininkei J. Krištolaitytei po koncerto Toronte, Canada, 1957.

SOLOIST J. KRIŠTOLAITYTĖ receives flowers after a concert in Toronto, in 1957.

pasirodyti publikai. Valinasi, ji turėjo savyje ir mokėjo parodyti tai, kas publiką žavėjo. O jei jau mūsiškė, lietuviška publika pajudėjo ir, galima sakyti, išsiliejo 'iš krantų', tai matyt ne veltui".

Amerikoj Krištolaitytė nepasitenkino anksčiau pasiektais rezultatais ir dainavimą gilino pas Maurice Goldman ir C. Cafarelli ir ta "daina be galo", solistės žodžiais, tęsis ir toliau, vis studijuojant, mokantis ir ieškant tobulesnio grožio.

"Giedu bažnyčioj retkarčiais, saiko solistė, ir tiesą pasakius, labai mielai giedu, nes atrodo, kad tik tada meldžiuos..."

Netrukus solistei ta prasme teks "pasimelsti" dideliame šv. Kazimiero minėjimo koncerte, kurį kovo mėn. 9 d. rengia Los Angeles lietuvių parapija, vadovaujama kun. J. Kučingio, kuris savo koncertams kasmet parsikviečia po lietuviškos dainos žvaigždę.

R. P.

"GĖLĖS IŠ ŠIENO" (muzika V. Jakubėno, žodžiai K. Binkio) — dainuoja J. Krištolaitytė, grojant Clevelando Simfoniniam orkestrui, kuriam diriguoja Čiurlionio ansamblio dir. muzikas A. Mikulskis, 1953 metų Vasario 16-sios minėjimo koncerte.

SOLOIS J. KRIŠTOLAITYTĖ of Cleveland sings accompanied by the Cleveland symphony Orchestra, conducted by Alfonsas Mikulskis, Čiurlionis' choir director.

I BAŽNYČIA

Ištrauka iš 1958 m. "Draugo" romano konkurse premijuoto romano "Ir nevesk į pagundą".

JERONIMAS IGNATONIS

Pagaliau mes išsiruošėme į bažnyčią. Sekmadienis ypatinga diena Simuko gyvenime. Vienintelė diena, kada jis su šeima išeina pasižmonėti. Ir dabar jis pirmas skuba parugės takeliu ir aiškina Almiui:

— Čia rugiai!

— Gei! — pakartoja Almis.

— Sakyk: ru - giai! — primygtinai kartoja Simukas, kiekvieną skiemenį ištesdamas ir pabrėždamas. Almis ir šiaip ir taip mėgina, bet rugių nesulipdo. Jam išeina tik — g e i.

Simukas susijaudina. Jis tuoj su laiko parugėje visą mūsų vilkstinę — Vytą, Ramunę, Saulę ir mane, — ir, pritūpęs prie Almio, moko jį:

— Sakyk: rugiai!

— Gei! — po ilgų pastangų, atsako Almis. Rugiai jam neišeina. Ir jam nusibosta įkyrus tėvo balsas. Jis susidomi rugiagėle. Skubiai nužirkloja į rugių vagą, išrauna vieną rugiagėlę ir atneša ją motinai.

Čia, šičia! — kartoja jis tuos žodžius ir rodo motinai rugiagėlę. Suprask, jis nežino vardo.

— Almeli, čia gėlė! — švelniai ir motiniškai palietusi vaiko galvutę, pasako Saulė. Ir tas jos žodis tiesiog stebuklingas. Vaikas nusišypsuoja ir iškelia rugiagėlę:

— Tėte, gėlė!

Jis taip aiškiai ištaria šį žodį. Simukas nesižavi. Jis negali užmiršti rugių. Jis ir vėl sulaiko vaiką ir liepia kartoti:

— Ru - giai!

Almis nesidomi. Jis tik veržiasi į rugius ir rauna rugiagėles.

— Gėlė! Čia gėlė! — jis tik krykštuoja, džiūgauja.

Simukas širsta. Ir dabar randa progos padaryti žmonai priekaištą:

— Aš tau seniai sakiau, kaip reikia elgtis su vaikais, pradedančiais kalbėti. Tuomet jiems reikia aiškiai atskirais skiemenimis tarti žodį ir liepti vaikui aiškiai pakartoti. Svarbu, kad vaikas aiškiai ištartų kiekvieną naują žodį. Paskum bus vargo, kai jis susidarys savo žodyną.

Saulė šypsosi ir nieko neatsako. Tik kai Simukas įsakmiai paklausia ją:

— Ar tu supratai, ką aš aiškinau?

— Supratau! — atsako ji ir vogčiomis pasižiūri į mane. Ir tas jos žvilgsnis kaip saulės spindulėlis — toks šiltas ir gaivus!

— O man atrodo, kad Saulė geresnė mokytoja, negu tu, — įsiterpiu aš.

Simukas sužvairuoja. Kas galėtų išdrįsti jį kaip mokytoją suniekinti!

— Iš ko tu sprendi? — tarp kito ko paklausia jis mane.

— Saulė be jokio vargo išmokė naują žodį — g e l ė, — o tau taip ir nepasisekė išmokyti ištarti rugiai!

— Hm! — numykė Simukas ir mostelėjo ranka. Atsiet, tu nieko nesupranti tuose reikaluose.

Ir mes vėl einame.

Vežimų virtinė slenka miestelio pusėn. Prunkštuoja arkliai, klega vežimų ratai. Dulkių debesys čia pat sminga į pakelės krūmus, apklėja varnalėšų lapus, nusėda į daugių žiedus. Vežimuose trata moteriški balsai. Jų skaros susmigusios

smaigaliu į viršų, dengia raukšlėtus ir skaisčius veidus. Iš moterų pintinėlių lipa bijūnų žiedai. Jei ne stora maldaknygė su ražančiumi, tikrai jie iškristų.

Visi skuba į bažnyčią. Išsipuošę, išsigražinę!

O laukais — mirgauja virtinėmis moteriškos galvos. Kai kur susiplakusios į eilutę, lyg gervių pulkas, plazdena margaspalvėm skarelėm ir garsiai kalba. Kitos jau sukritusios prie miestelio pakrūmiuose, tvarkosios plaukus, kojas aunasi ir rūpestingai dulkes nuklosto nuo visų sijono kvoldų. O bijūnų gausybė! Ryšuliuose, maldaknygėse ir jaunuose veiduose — visur tik žydi bijūnai. Puragalviai, balti, raudoni žiedai!

Aš pastebėjau, kad Saulės rankose tik rankinukas. Jokio gyvo žiedelio.

— Kaip čia dabar! Darželyje tiek gėlių, o tamsta eini į bažnyčią be jokių žiedų! — pasakau tik taip sau, kad mintis nukreipčiau nuo pedagoginės pamokos.

— Aš pati kaip žiedas, ar ne! — koketiškai atsako ji, ir nelaukia atsakymo: — Gražios moterys gėles puošia, o ne gėlės jas. Taip, rodos, sako išminčiai! — ir vėl šyp-teli man.

Simukas karčiai šypsosi, bet nieko nesako.

Ramunė, pristojusi prie manęs, įkyriai klausinėja:

— Ar negraži mano skrybėlaitė? Tėtė man ją pirkto. Batukus taip pat.

Vytukas stumia ją ir gretinasi prie manęs.

— Nelisk tu! Aš noriu paklausti.

— Gerai, klausk, Vyteli, aš tau atsakysiu, jei ką žinosiu, — atsakau berniukui, ir žiūriu į Saulę. Ji šypsosi. Patenkinta, kad vaikus kalbinu. O gal galvoja apie vakar pradėtą ir neužbaigtą šokį..

— Ar Kaune yra bažnyčių? — parūpo Vytukui.

— O, taip, yra! Ir dar ne viena. Daugel jų, — atsakau.

— Ar žmonės taip pat eina į bažnyčią? — įsiterpia vaikas.

— Eina ir važiuoti važiuoja, — aiškinu kantriai.

— Basi ar apsiavę?

— Čia Saulė susijuokia.

— Na, ir aiškink dabar! — šyp-teli Simukas.

Aš pradėdau aiškinti. Daug klausimų Vytukui neišku, o aš nepajėgiau jų visų aiškiai ir reikiamai išdėstyti. Mėginu nukreipti kalbą kitur. Bet Vytukas nesiduoda. Kas ja rūpi, tą ir klausia.

— O kunigai Kaune ar su kelnėmis, ar be kelnų? — visai rimtai klausia vaikas.

— Na, dabar Vytuk, ką tu! — susigėsta už vaiką Saulė.

Aš neberandu atsakymo, o Vytukas neatstoja:

— Mūsų klebonas be kelnų!

Suprask, todėl jis ir klausia.

Valandėlei nutrūksta mūsų pasikalbėjimas. Vytukas negali suprasti, kodėl mama jį gėdina dėl tokio klausimo. Juk taip svarbus klausimas!

— O bažnyčiose vargonai ar yra? — klausia jis vėl mane.

— Yra.

— Ir groja?

— Groja.

— O kunigai sako — Dominus vobiscum?

— Vytuk, nustok! — ir vėl sudraudžia jį Saulė, ir šokdama per griovį, šūktelia:

— Va Jėzau!

Kažkas nutiko. Ji griebiasi sau už šlaunies.

— Eikite jūs. Aš pavysiu! — pasako ji ir pasileidžia atgal.

— Gal palydėti! — pasisiūlau.

— Ne, aš viena, — atsako ji ir skuba parugės keleliu.

— Et, žinai, moterys! Kas nors trūktelėjo, jau ir bėga į namus pasitikrinti. Gal kojine plyšo! — nu-ramina Simukas.

Dabar manyje išiziebė kaitulys. Nebegaliu suvaldyti savų minčių. Dabar ji bus vienui viena namuos. Gal ji tyčia inscenizavo nuotykį, kad galėtų atsiskirti nuo mūsų. Ko aš laikiu! Juk tai aiškus ženklas. Ir aš būtinai turiu pareiti, nors vienai akimirka. Kitaip ir negali būti. Ji būtinai turi suprasti, kad aš josios mintis kaip iš knygų išskaitau.

— O aš gi maldaknygę pamiršau! — pasakiau Simukui ir skubu.

— Aha! Maldaknygę! — keistai nusitęsia Simuko atsakymas.

Man dabar nesvarbu. Radau priežastį ir skubu.

Kai aš įėjau į virtuvę, Saulė jau miegamajame kažko brenzgė.

Stumtelėjo mane kraujo gausmas, ir aš miegamojo tarpduryje.

— Ir ko dabar! — gana šiurkščiai sušuko Saulė.

— Maldaknygės! — griebiuosi už šio daikto.

— Maldaknygės! — nusijuokia ji ir užtrenkia duris.

Pirmasis kraujo gūžtelėjimas nuslinko. Aš pradėdau atsigauti. Ko aš norėjau, ir pats negaliu suprasti. Josios lūpos buvo taip arti!

— Aš rimtai! — mėginu pasiaiškinti už durų stovėdamas. Ji nieko neatsako. Girdžiu tik nerimastingą dūsavimą.

Tada aš užlipu į viršų, surandu panašią į maldaknygę knygutę, pasiimu ir vėl leidžiuosi žemyn. Pro praviras duris matau Saulę jau solonėlyje. Ji tikrai keičia kojines. Aišku, šokant per griovį, trūko, ir dabar reikia jas keisti. Ir aš matau, kad ji lenkia per pusę kojines leteną sau po padu ir kiša į batą.

Aiškiai per didelės kojines. Ir dabar man kilo piktas noras pasišaiptyti iš Simuko. Tikriausia jis jas pirkto Saulei dovanų.

— Koks asilas tokioms gražioms kojytėms galėjo pirkti tokias kojines! — išmetu savo pašaipą. O ji į tai nusišypsuoja ir sako:

— Aš nežinojau, kad Jus man reikia "pone asile" vadinti!..

O mano varge! — vos nesugriuvau. Štai kaip žmonės pasikaria ant savo paties vytytos virvės. Iš tikrųjų tai buvo mano dovana. Kai buvau sustojęs šiauliuose pirkti Simukui ir jo vaikams dovanų, nupirkau ir jo žmonai. Ką aš galėjau kitą pirkti! Kojines, ir tik kojines. Dabar gerai prisimenu, kai paprasčiau kojinių, padavėja manęs klausė, kokį numerį, aš be svyravimų pasakiau patį didžiausią. Ir kas galėjo sakyti, kad Simuko žmona bus kaip nendrė. Kaime daugiausia storkojės moterys. O Saulė — gali lenktyniuoti su pasaulio gražuolėmis.

Aš sumišau ir prikandau lūpas. Saulė be jokio drovumo čia pat pakėlusį aukštai suknelę, prisega kojines. Čia, mat, ne miegamasis. Viešo reikalo kambarys. O miegamasis josios šventovė.

Man ir vėl užkaista kraujas. Bet ne taip kaip pirma. Dabar turiu

nuojautą ir aiškų tikslą. Aš noriu ją tik pabučiuoti. O paskum jos reikalus. Ir aš pasiruošiu. Darau tylų žingsnį artyn. Dar girdžiu, kai ji kalba, ramina mane:

— Būk ramus, neišmesiu. Barbutė susidomėjo. Ji norėtų nors kartą pasižiūrėti į savo kojas pro šilką. O mums kai kada pritrūksta pinigų jai algos išmokėti. Prie progos...

Ji kalba man lyg savo vyrui, be susijaudinimo, be sutrikimo...

Tokia josios laikysena mane padrąsina. Ir aš nejučiomis priartėjęs, paliečiu lengvai jai pečius. Ji truputį krūptelia, ir sulėtina apsirengimą.

— Dabar arba niekada! — siūbte-lia siautulys, — ir aš ją turiu savam glėby. Jaučiu jos karštą kvėpavimą ir liepsningų lūpų patogų artumą. Josios didelės mėlynos akys įsmigo į mane, ir, rodos, klausia:

— Ko tu nori iš manęs!

Viena akimirka — ir aš paleidžiu ją. Net nepabučiavęs.

— Kvailas! — išmeta ji žodį, tokią stačiokišką ir nemandagų ir išbėga. Gonkų tarpduryje lyg pajaukai dar prideda:

— Neužmiršk maldaknygės! Chi, chi, chi!..

Ir aš sukritau čia pat į sofą. Ir negaliu suprasti, kas atsitiko su manimi. Tokiu geismu aš atsiplėšiau nuo josios vyro, idant vieną sekundę pabūčiau su ja, ir aš ją turėjau taip arti, — ir staiga visos mano jėgos, visas mano agresyvumas subliuško. Čia pat prie pat laimėjimo slenkščio. Ir kodėl?

Taigi kodėl? Ir aš pats savęs klausiu ir negaliu suprasti. Gal dėl to, kad aš josios akių mėlynume pamaciau perkreiptą Simuko veidą, atsilapojusią klebono storą lūpą!.. Gal dėl to... O gal!...

J. Ignatonio premijos foto reportažas šio nr. 26 psl.

Atsiųsta paminėti

Sauja derliaus. skaitymai augantiems ir suaugusiems. Paruošė K. Barėnas. Nidos knygų klubo leidinys, 558 psl., London, 1957. Lietuvių literatūros chrestomatija nuo seniausių laikų iki šių dienų.

Aloyzas Baronas, **Mėnesiena.** Romanas. J. Karvelio knygyno leidinys, 1957, 202 psl. Viršelės dail. J. Pilipausko. Kaina \$2.50

Kovos Metai Dėl Savosios Spaudos. Dvylika studijų liet. spaudos draudimo laikmečiui paminėti. Red. K. V. Bagdanavičius, dr. P. Jonikas, J. Švaistas-Balčiūnas. Autoriai: K. J. Avizonis, K. V. Bagdanavičius, V. Biržiška, K. J. Čeginskis, D. Lipčiūtė-Augienė, dr. J. Matusas, dr. J. Prunskis, J. Sangaila, V. Širvydas, dr. Sruogienė. Išleido Liet. Bendruomenės Ap. Chicagoje, Liet. Knygos Klubui talkininkaujant. 365 psl. 1957. \$5.00 Virš. dail. J. Pilipausko.

Valis-Eestlase Kalender. 1958, N. Y. USA 154 psl. The Nordic Press., Inc. Estijos 40 metų nepriklausomybės sukačiai paminėti. Gausiai iliustruotas.

Steponas Kairys, **Lietuva budo.** I. Vaiko ir jaunatvės atsiminimai. II. Kas buvo Lietuva. Am. Liet. Socialdemokratų S-gos Literatūros Fondo leidinys, 1957, New York. Tiražas: 1500 egz. 416 psl. Kietais viršeliais kaina \$5.00

Šie Stepono Kairio, Vasario 16-sios Akto signataro, atsiminimai apima laikotarpį nuo vaikystės iki 1905 m. Didesnė knygų dalį užima ekonominės bei politinės Lietuvos, ypač darbininkų, būklės aptarimas, socialdemokratinio judėjimo budimas ir veikla.

— Praėjusiam LD nr. po rašiniu apie V. Alanto dramingą kūrybą praleista parašas B. G.

PAMINKLAS TEBESTOVI

Čia spausdinamos poezijos pluoštas gautas iš Lietuvos.

PAMINKLAS TEBESTOVI

Eglės stovi tiesios —
Susikaupę — tylios ...
Jom po kojų šviesios
Smiltys pasipylę...

Piktas vėjas loja
Šakose eglyno, —
Žalios marškos kloja
Patalus smėlyno...

Ilsis patalėliuos
Vyrų jaunos rankos, —
Laukia šienpiovėlių
Nešienautos lankos.

Laukia varpos vyrų,
Už eglyno jauno, —
Smėlį jie įkyrų —
Plauna—nenuplauna...

Nedainuos jie sesei
Darbo dainą skambia —
Nekapos jie drąsiai
Priešo galvą stambia.

Nuo žalios paklodės
Aimanos jų kyla, —
Kad jų širdis skrodė
Tankumyne šilo...

Purpurinės snaigės
Gulė ant milinių
Ir gyvybė baigės —
Karžygių rinktinių.

Kristaus geros rankos
Vieną jų pakėlė...

Ir granito rūbuos
Žydi kraujo gėlės...

Jis širdžių guodėjas —
Kniumbantį jį laiko, —
Ar lietūs, ar vėjas
Stūgauja paklaikęs.

Eglės klausia kario:
Ar Dievu tikėjo —
Šalčiuose vasario
Ir kai duoną sėjo!

Nuo milinės tiesias
Akys į valdovą;
Jos pasako tiesą
Apie meilę — kovą...

Karžygi ir Dievą
Griovė... Nesugriovė;
Tik iškrito ievą —
Prakasė čia griovį.

Žiemą eglės baltos
Savo galvas lenkia, —
Vasarą nekaltas
Ramunėles lanko...

Ima Kristus gėlę —
Laimina jos žemę
Ir kareivio vėlę
Vedasi per žemę...

O, kapai, kapeliai!
Kiek širdžių jus mini;
O, žiedai, žiedeliai,
Tiems, kas kraštą gynė!

O GREITAI...

O greitai, greitai žemė atsibus,
Pažadins daigą žalią —
Iš miego, iš gilaus, prikels grabus,
Nušluos nuo dulkių kelią!

Ant saulės naują dieną pastatys.
Nuo kryžiaus grįžę vyrai,
Kad vėtros piktos ir šiaurys svetys
Dainuot nedraustų lyrai...

Didysis Rytas — tas, kuris tekės, —
Visų, visų gaivinti,
Į širdį Tavo kūdikio įsės
Šviesos ir laisvės mintį.

Apglėbsi dieną tu sparnais jausmų,
Kaip gulbė nebylioji —
Nedegins liepsnos sielą — bus ramu,
Ramu, o mylimoji...

O greitai, greitai žemė atsibus,
Sugrįš nuo kryžiaus vyrai;
Nedegins sielą liepsnos. O dangus
Ramus bus mūsų lyra.

Pranoki laiką, sergantį džiova,
Numetęs žemės dulkių skarą.
Ir liekis verdančia tiesos lava,
Paskelbęs melui, tamsai karą!

Nors kvilingų pikti veidai žaibus —
Ir kirviai skaldys Tavo valią —
Tu liki liūtyje tvirtos kalbos,
Kuri praskins teisybei kelią.

Nelūšk audroj — nes Tu gyva ugnis,
Tavy tėvų dvasia žėruoja.
Numesk jiems pašaipos dygios usnis —
Lai staugia ir pykčiu kraujuoja...

Geista žydrynė toly suvirpės —
Kalnų aušra išties Tau ranką,
O aidas lyros nemarios kuždės, —
Kad Tau kovot jėgų užtenka.

Tat gausk trimitais savo tolimais —
Sudegink lavoj vakardieną!
Kad diamedis su rūtom ir linais
Praaugtų aklą melo sieną.

RANKŠLUOSTIS SU JAUSTAIS HIMNO ŽODŽIAIS (foto iš Lietuvos). Už tokius rankšluoščius okupuotoos Lietuvos X apylinkėje dvi audėjos nuteistos po 20 metų ir iš-tremtos į Sibirą sunkiesiems darbams.

A picture of a towel woven by patriotic Lithuanian women. They were sent to Siberia into a slave-labor camp for twenty years by Russian Communists because they had dared to weave in the words of Lith. anthem.

SONETAS

Poetai, duokite jaunystę šviesią,
Kaip žvaigždę sausio naktį gilioj,
Kad dainiaus lūpos prieblando tylioj
Sušildytų, uždegtų žemę vėsią.

Viduržiemy kaitra jaukia ateitų,
Tos geros liepsnos iš žvaigždžių akių -
Apglėbtų meile viską — kuo tikiu
Ir virpintų stygas ramybės plotų.

Žiema nevystytų kraujais mums sau-
Su balto atlaso spurgais pūriais. /lės,
Tinklų nemegztų vėjų sūkuriais —

Nelikty šunkeliaujančios apgalės.
Nes dainiaus vėl pažadintas pasaulis
Linksmi kalbėtų laisvės žiburiais.

PAVERGTOJI LIETUVA

Kaip komunistai naikina Lietuvos jaunimą.

Lietuvos jaunimo pareigojimai

Pareigojimai darbams į Sovietų Sąjungos atšiauraus klimato sritis liečia ne tik pavergtosios Lietuvos darbininkus bei žemdirbius, bet ir jaunimą.

Jei anksčiau šitie pareigojimai buvo slepiamojo pabūdžio, tai nuo 1954 metų šios akcijos vykdomos atvirai. Komunistų partija paruošia planus ir paveda juos vykdyti komjaunimo organizacijai. Ji — komunistinio jaunimo organizacija — turi paveikti jaunimą, kad partijos nustatytas jo skaičius apsispręstų už išvykimą užsimotiems darbams atlikti.

Pirmoji plėšinių įsisavinimo akcija Sovietų Sąjungoje buvo paskelbta 1930 metais. Tačiau kilusios didžiulės sausras sutrukdė bolševikų užmojų įgalėti Kazachstano stepes.

Antroji plėšinių įsisavinimo akcija. Po nesėkmingo bandymo 1930 m., antrosios akcijos įsisavinti Kazachstano bei Altajaus stepes Kremlius ėmėsi 1954 metais.

Būdingi Malenkovo ir Chruščiovo pareiškimai grūdų klausimu prieš plėšinių akciją.

Malenkovas Sovietų Sąjungos komunistų partijos XIX suvažiavime 1952. X. 5: "Grūdų klausimas, anksčiau buvęs kritiškiausias, yra išspręstas visiems laikams."

Chruščiovas Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komiteto plenumo 1953. IX. 3: "Sovietų Sąjunga grūdų turi pakankamai."

Plėšinių akcijos kreivė. Po minėtų Malenkovo ir Chruščiovo pareiškimų atžymėtinas naujas posūkis. 1954. II. 3 Maskvoje įvyksta komunistų partijos centro komiteto ir ministerių tarybos suauktas tarybinių ūkių darbuotojų pasitarimas. Po jo — žemės ūkio darbuotojų pasitarimas. Svarstomas žemės ūkio produktų padidinimo klausimas.

1954. II. 22 Maskvoje įvyksta susirinkimas atsisveikinti su partijos šaukimu išvykstančiais į plėšines žemes.

1954. III. 2 Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komiteto plenumo Chruščiovas kalba grūdų gamybos padidinimo klausimais ir paskelbia dirvonų ir plėšinių Pavolgyje, Kazachstane ir kitose Sovietų Sąjungos ritinėse srityse įsisavinimo akciją. Chruščiovas mini komjaunimo iniciatyvą ir pritaria 100 000 mechanizatorių pasiuntimui. Plenumas priima nutarimą "Dėl tolesnio grūdų gamybos padidinimo ir dėl dirvonų bei plėšinių įsisavinimo."

Tuo tarpu 1954 kovo 21 vilniškėje "Tiesoje" rašoma, jog plėšinių įsisavinimo klausimą Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komiteto plenumo Chruščiovas buvo iškėlęs 1954. II. 23. O pirmasis jaunųjų transportas iš Maskvos išvyko 1954 metų vasario 22 dieną, žemės ūkio ministerio žodžiais, "partijai pašaukus..."

Plėšinių akcijos atgarsiai Lietuvoje. 1954 metų kovo 6 dieną Sovietinėje spaudoje paskelbtas Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komiteto nutarimas dėl plėšinių įsisavinimo.

Kelioms dienoms praėjus po minėto nutarimo paskelbimo, pavergtosios Lietuvos spaudoje pasirodo pranešimų apie žemdirbių pakiliai sutiktą nutarimą "Dėl tolesnio grūdų gamybos padidinimo ir dėl dirvonų bei plėšinių įsisavinimo."

dų gamybos padidinimo ir dėl dirvonų bei plėšinių įsisavinimo."

Kolchozuose dirbą lietuviai sodiečiai ryžtasi dėl savo vaikų didinti Lietuvos dirbamos žemės plotus.

Štai būdingi Lietuvos žemdirbių išpareigojimai, "pakiliai" sutinkant nutarimą dėl plėšinių įsisavinimo, skelbti 1954 metų kovo mėnesio 10 dienos "Tiesoje":

"Išplėsti pasėlių plotus"

JONIŠKIS ("Tiesos" koresp.) "Gegužės Pirmosios" kolūkio nariai, atsilepdami į TSKP CK Plenumo nutarimą "Dėl tolesnio grūdų gamybos padidinimo ir dėl dirvonų plėšinių įsisavinimo", siekia išplėsti pasėlių plotus ir padidinti grūdinių kultūrų gamimą. ...bus naujai išarta 50 hektarų dirvų, kuriose numatoma gauti apie 90 tonų grūdų.

"Didžiausi rezervai derlingumui kelti"

Kelmės rajono kolūkiai kiekvienais metais įsisavina gana didelius plotus apleistų ir pelkėtų žemių. Su dideliu pakilimu rajono žemdirbiai sutiko TSKP CK Plenumo nutarimą "Dėl tolesnio grūdų gamybos padidinimo ir dirvonų bei plėšinių įsisavinimo". Apsvarstę savo galimybes, Kelmės MTS mechanizatoriai išpareigojo šiais metais nugausinti kolūkiuose 440 hektarų pelkėtų ir įsisavinti 280 hektarų dirvonų žemių.

"Įsisavinamos naujos žemės"

PASVALYS ("Tiesos" koresp.). Rajono kolūkiai su dideliu pakilimu sutiko TSKP CK Plenumo nutarimą "Dėl tolesnio grūdų gamybos padidinimo ir dėl dirvonų bei plėšinių įsisavinimo." Agitaciniuose punktuose laukininkystės brigadose agitatoriai rengia pasikalbėjimus, aiškina to nutarimo svarbą, numatomos priemonės nutarimo įgyvendinimui. "Saločių" kolūkio kolūkiečiai išpareigojo šiais metais nusausti 100 hektarų dirvonų, 5 hektarų plote nurauti krūmus ir 8 ha plote išplėsti dirvonus."

Nežiūrint buitinių sąlygų sunkumo, kolchozuose dirbančiųjų išpareigojimų kaina didinti dirbamos žemės plotus Lietuvoje siekta sulaukyti lietuvių jaunimo sklaidymą.

Tuo tarpu agitatorių įsijungimas Lietuvosdirbamos žemės didinimo akcijon vertintinas pavėlavimu maskvinių direktivų. Lietuvos jaunimas plėšinių įsisavinimo klausimą šitos akcijos pradžioje sutiko negirdomis. Lyg jo tatau neliestų.

Dar prieš plėšinių įsisavinimo nutarimo paskelbimą, 1954. II. 22 per Maskvą išvykusieji Kubanės, Ukrainos ir maskviečiai vadinamieji pirmieji pasiuntiniai atsišaukimu kreipėsi į jaunimą vykti Altajun bei Kazachstanan įsisavinti 13 milijonų hektarų dirvonų ir plėšinių.

Pavergtosios Lietuvos spaudoje tasai atsišaukimas taip pat buvo skelbiamas.

Netrukus po minėto atsišaukimo paskelbimo, buvo spausdinamos Chruščiovo kalbos ir Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komiteto plenumo nutarimai plėšinių įsisavinimo klausimu.

Lietuvos jaunimas visa tai praleido tylomis.

Ir tik 1954. III. 11 "Tiesoje" pasirodo pirmieji pranešimai apie Lietuvoje prasidėjusią komjaunuolių susirinkimų bangą vykti į Sibiro plėšinius. Būdinga, jog tokie susirinkimai prasidėjo po to, kai toje pačioje "Tiesoje" buvo jau pradėti skelbti kolchozininkų užsimojimai Lietuvoje didinti dirbamos žemės plotus.

Sudūžta lietuvių sodiečių pasiryžimu nuausti lūkesčiai.

1954 metų kovo mėnesį į Kazachstano stepes išvyksta pirmosios Lietuvos jaunųjų grupės. Tų pačių metų balandžio 4 Vilniaus stotyje atsisveikinama su 180 jaunuoju.

1954 ir 1955 metais per Vilnių nuolat išvyksta transportai su Lietuvos jaunimu. Per Vilniaus radiją 1955. IV. 29 pranešama, jog Lietuva Kazachstano stepių dirvoninių žemių platybėse sukomplektavusi kadrus 4-ms valstybiniais ūkiams (plėšinių žemių valstybiniai ūkiai apie 20 000 ha).

Lietuvių jaunųjų dirba dar visoje eilėje Altajaus, Kazachstano ir kitų sričių plėšinių ūkių bei Mašinų Traktorių Stocių.

1954 metais Kremlius reikalavo į šinines žemes pasiųsti apie 100 000 jaunųjų ir merginų.

1955 "Tiesos" 47 numeryje buvo dar pareikalauta "artimiausiu metu nusiųsti darbu dirvonų ir plėšinių rajonuose ne mažiau kaip 112 000 jaunųjų ir merginų".

1956. I. 20 Maskvoje įvykusiame plėšinių žemių pirmųjų suvažiavime pranešama, jog dirvonų įsisavinime dirbo daugiau kaip 350 000 jaunimo.

Komunistų partijos spaudimo pasėkoje į plėšines žemes nusiųstų jaunųjų įsikūrimo ir darbo sąlygas nusako šis 1955. IV. 18 Vilniaus radijo pranešimas:

"Atsiliepdami į partijos šaukimą įsisavinti naujas dirvonines žemes, į Kazachstaną savanoriai vėl išvažiuoja šimtai Lietuvos jaunųjų. Jų laukia didelis ir sunkus darbas. Jiems teks kęsti šaltį, lietus, nepriteklus."

Nusiųstieji į plynas stepes pradžioje buvo priversti gyventi palapinėse. Jie patys savo jėgomis turėjo pasistatyti pastoges, pravesti kelius.

Kuriam laikui jaunimas išsiunčiamas, atsako Vilniuje leidžiamas "Švyturio" žurnalas 1955 m. 4 nr.:

"Į plėšines žemes jaunuliai vyksta ne mėnesiui ir ne dviem, o ilgai, gal būt, visam gyvenimui."

Nauji jaunimo pareigojimai. Pagrečiui plėšinių, nuo 1954 m. vyksta ir kitos jaunimą pareigojančios akcijos. Štai jos:

- 1954 metų rudenį komjaunimas įpareigojamas sutelkti 100 000 jaunųjų gelžbetoninių konstrukcijų ir detalių gamyklų statybose;
1956. V. 19 Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komitetas ir ministerių taryba pareikalavo į šeštojo penkmečio statybas rytų ir šiaurės srityse dviejų metų būvyje, tai yra 1956 ir 1957 metais, pasiųsti 400 000-500 000 jaunųjų;
1956. VII. 26 pareikalaujama į Donbaso anglies kasyklas Ukrainoje pasiųsti 45 000 jaunųjų ir merginų;
1956. VIII. 6 paskelbiamas nutarimas dėl "Alkanosios stepės dirvonų, esančių Uzbekijoje ir Kazachstane, drėkinimo ir įsisavinimo medvilnės gamybai padidinti". Nutarta 1956-1963 metais į Alkanąją stepę pasiųsti 24 400 mechanizatorių ir kvalifikuotų darbininkų.

Visos šios akcijos, paskelbtos 1954-1956 metais, liečia daugiau kaip milijoną Sovietų Sąjungos jaunųjų. Jei jaunimo pareigojimai būtų vykdomi proporcingai, atsižūrint gyventojų skaičiaus, ir tuo atveju minėtieji Kremliaus užsimojimai trejų metų būvyje (1954-1957) būtų palietę apie 14 000 Lietuvos jaunųjų.

Tačiau Kremlius, atrodo, stato

didesnius pareigojimus Lietuvos ir kitų Sovietų Sąjungos pavergtųjų šalių jaunimui, negu kad Rusijos. Tatai rodo į Donbaso anglies kasyklas 1956 metais pareikalavimo 45 000 jaunųjų atvejis. Jei iš visos Sovietų Sąjungos, proporcingai gyventojų skaičiui, būtų buvę sovietinėmis priemonėmis atrenkami angliakasybos darbams, tuo atveju į Donbasą tebtų išsiųsta apie 600 Lietuvos jaunųjų. Vilniaus radijas 1956. XII. 22 pranešė, jog Donbaso anglies kasyklų šachtose tuo metu dirbo "daugiau kaip 1300 Lietuvos pasiuntinių".

"Savanoriškumas" pagal planą. 1956 metų liepos 3 dieną per Vilniaus geležinkelio stotį buvo išsiųstas pirmasis Lietuvos jaunųjų ešalonas į vadinamąsias 6-jo penkmečio statybas. "Komjaunimo Tiesa" ta proga rašė:

"Nemažą aiškinamąjį darbą atliko Naujosios Vilnios komjaunimo organizacija. Savanorių, vykstančių į Kazachstaną statybas, buvo parinkta žymiai daugiau, negu buvo numatyta plane. Tačiau respublikoje yra ir tokių komjaunimo organizacijų, kurios jaunuosius į statybas rinko be iniciatyvos. Iki šiol atrinkta labai nedaug jaunųjų Kauno mieste. Komjaunimo Panevėžio miesto komitete dažnai lankosi jaunuliai, ieškodami darbo. Tuo tarpu komjaunimo miesto komiteto darbuotojai nesusi-prato jaunuosius aiškinti naujojo penkmečio statybų svarbą, nukreipti jų jėgas į svarbius darbo barus. Kaimo komjaunimo organizacijos siunčia į rytų statybas labai nežymų skaičių jaunųjų. Tačiau kai kurios iš jų visiškai nieko nepadarė, kad parinktų bent keletą žmonių. Štai Alytaus rajone iki šiol neparinktas nė vienas jaunolis".

"Komjaunimo Tiesos" vedamojo mintys atskleidžia tariamojo savanoriškumo paslaptį. O taip pat rodo, jog jaunimo pareigojimai vykdomi pagal iš anksto nustatytą planą.

Ir ašaros panaudojamos propagandai. Nuo 1954 metų kovo mėnesio per Vilniaus geležinkelio stotį nuolat išvyko traukiniai su išsiunčiamais jauniais. Pradžioje į plėšines žemes, vėliau į gelžbetoninių konstrukcijų statybas, šeštojo penkmečio statybas, tai yra Sibiro plotuose statyti naujų įmonių, tiesti geležinkelius, kasti kanalų bei į anglių kasyklas. "Komjaunimo Tiesa" 1956. VIII. 25 šitaip apibūdino dažnus atsisveikinimus su išsiunčiamais Lietuvos jauniais:

"Ir vėl, jau kelintą kartą šiais metais, gostinės stoties peronas atrodė kaip skruzdėlynas. Šimtai jaunųjų iš miesto įmonių susirinko palydėti išvažiuojančių partijos šaukimu dirbti į Donbaso šachtas. Tą dieną daugiau kaip 500 jaunųjų patriotų iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio ir daugelio respublikos rajonų išvyko į tolimą kelią. Visur skamba juokas, dainos. Linksmumo neužtemdo netgi ašaros. Juk tai džiaugsmo, o ne liūdesio ašaros."

Tą pačią dieną, būtent 1956. VII. 25, per Vilniaus radiją buvo pranešama:

"Komjaunimo rajonų ir miestų komitetai toliau atrenka savanorius. Kasdien gaunami nauji ir nauji pareiškimai. Tačiau dar daug mūsų respublikoje yra žmonių, kurie, vadovaudamiesi savo asmeniniais reikalais, KLIUDO jauniesiems vykti į Donbasą..."

Jaunimo pereigojimai per mokyklą. Sovietų Sąjungos, o taip pat ir Lietuvos jaunimas pareigojamas įvairiems darbams ne tik atskirais komunistų partijos nutarimais. Nuo 1940. X. 2 Sovietuose veikia įstatyminio pabūdžio darbo nuostatai, pagal kuriuos kiekvienais metais numatyta paimti nuo 800 000 iki vieno milijono jaunųjų paruošti

pramonės ir geležinkeliečių profesijoms. Dešimtas tų nuostatų straipsnis sako, jog baigusieji išsilavinimą pramonės bei geležinkelio paruošimo įstaigose, skaitomi įpareigotais 4 metus dirbti valdinėse įmonėse.

Jaunuolių apmokymas vykdomas Sovietų Sąjungos Darbo Rezervų Valdybos mokyklose. Tokios mokyklos Lietuvoje buvo pradėtos steigti 1945 metais. 1955 metų pabaigoje Lietuvoje veikė 23 Sovietų Sąjungos Darbo Rezervų Valdybos mokyklos, kuriose mokėsi apie 6 tūkstančiai jaunuolių ir merginų.

Baigusieji tas mokyklas lietuviai jaunuoliai bei jaunuolės privalo 4 metus dirbti nurodytose darbovietėse. Dalis gauna paskyrimus įvairiose Sovietų Sąjungos srityse.

1955 m. pradžioje Darbo Rezervų Valdyba Lietuvoje telkė jaunuolius į žemės mechanizavimo mokyklas paruošti plėšinių įsisavinimo darbams Kazachstane ir kitose srityse. **Darbas atostogų metu.** Nuo 1956 m. pavasario Lietuvoje įvesta privaloma dviejų savaitių žemės ūkio praktika bendro lavinimo mokyklų vyresniųjų klasių moksleiviams. Pradedant 8-tąja klase, maždaug nuo 14 m. amžiaus moksleiviai privalo vasaros atostogų metu dvi savaites dirbti kolchozuose.

1956 m. Lietuvos kolchozuose vadinamąją žemės ūkio praktiką turėjo atlikti daugiau kaip 35 000 moksleivių.

Pirmiau gamybinė praktika — po to studijos. Sovietų Sąjungos spaudoje jau anksčiau buvo keliamas klausimas dėl moksleivių priėmimo į aukštąsias mokyklas, prieš tai atlikus gamybinę dviejų-trijų metų praktiką. 1955. V. 26 "Literaturnaja Gazeta" Maskvoje atspausdino Gorkio universiteto Charkove rektoriaus I. Bulankino straipsnį "Studentas ir gyvenimo mokykla". Tame straipsnyje keltas klausimas į aukštąsias mokyklas priimti tik prieš tai atlikusius gamybinę praktiką. Šie siūlymai, radę trumpalaikio atgarsio viename kitame sovietiniame laikraštyje, greit aptilo. Ryšium su Vengrijos sukilimu Sovietų Sąjungos eilėje aukštųjų mokyklų, o taip pat ir Vilniaus universitete, pasireiškęs studentų sunerimas, atrodo, bus buvęs vienu iš paskatų Kremlui gamybinės praktikos klausimą atkasti ir išskelti į pirmąjį planą, šituo žygiu siekiant dviejų tikslų: drausminti studentiją ir spręsti pasireiškiantį darbo jėgos trūkumą.

Nuo 1957-1958 mokslo metų Sovietų Sąjungoje įvesta dviejų-trijų metų gamybinė praktika vidurinės mokyklas baigusiems abiturientams, norintiems studijuoti universitetuose bei kitose aukštosiose mokyklose. Dirbusiems kolchozuose bei fabrikuose būsimieji teikiama pirmenybė patekti į aukštąsias mokyklas.

Šie pareigojimai liečia ir Lietuvos jaunimą, pasiryžusį siekti aukštojo mokslo. Darbas kolchozuose vasaros atostogų metu neįskaitomas į gamybinę praktiką. Tatai matyti iš Vilniaus radijo 1957. VI. 3 atsakymo Balbieriškio vidurinę mokyklą baigusiai Stasei Žvirblytei. Vilniaus radijo "Moksleivių valandėlės" tvarkytojams buvo pateiktas toks klausimas:

"Iš laikraščių ir mokytojų sužinojau, kad, baigus vienuolika klasių, reikės padirbėti du-tris metus gamyboje. Bet man atrodo, ne visoms specialybėms gamybinė praktika reikalinga. Pavyzdžiui, aš noriu būti mokytoja. Ką gali man duoti, jei aš pasirinksiu dirbti kolūkyje du-tris metus? Man atrodo, kad tokia praktika reikalinga tiems,

AUKOTI AR NE?

"L. D." anketa. Pradžia šių metų Nr. 1.

Pagalba artimiesiems — seniams, ligoniams, kaliniams, tremtiniam... — yra šventa kiekvieno mūsų krikščioniška pareiga. Visi pagal išgales remiame savo gimines ir draugus: tuo mes morališkai palaikome ne tik juos, bet ir mus pačius, kaip tautos dalelę.

Tą mūsų gerą darbą trukdo dviejų rūšių išnaudotojai. Siuntėjas moka trigubą kainą už siuntinį, neva už muitą, nors visos kultūringos valstybės įleidžia dovanas be muto. Iš to pelnosi tarpininkai, o muitas — eina destruktiviniam darbui prieš JAV, ir kartu prieš mus. Vienas agentas ciniškai paaiškino, kad ne visi gauna siuntinius, tad kitus "aprūpina" valstybė. Dėl to kai kam atrodo daugiau priimtinas siuntimas per Vikiętią, Šveicariją ar Švediją. Keista, kad JAV valdžia nesupranta žalos, daromos piliečiams ir kraštui.

Pasitaiko ir kitų išnaudotojų: giminaitis, pvz., prašo atsiųsti jam kokį 1000 dolerių: noris pirkti automobilį "bizniui". Jei negali pinigais, siųsk brangesnį, lengvai realizuojamą prekių, tik apmokėk iš anksto muitą, nes ten plėšia... Kiek iš tokios "pagalbos artimiesiems" kyla nepasitenkinimo, pavydo, išdavių, pagiežos, neapykantos!

Organizuotai turi būti tvarkoma nevardinė labdarė, geriausiai per Balfą, kai jis bus tikras, kam pateks pagalba, išnaudojamiems ar išnaudotojams.

Senieji Amerikos lietuviai nepaprastai dosniai padėjo atstatyti Nepriklausomą Lietuvą: mūsų pareiga bus prikelti Lietuvą iš skurdo.

Prof. Steponas Kolupaila, Notre Dame

I Jūsų klausimą aukojimo reikalu mano nuomonė yra tokia.

kurie nori tapti agronomais, inžinieriais ar panašiai. Be to, su kolūkio darbais esu puikiausiai susipažinusi, nes kas vasarą dirbdavau kolūkyje".

Atsakytojas aiškino darbo naudingumą, primindamas, jog gamybinės praktikos reikalavimas ir Pedagoginis Institutas. Moksleivės darbas kolchoze vasaros atostogų metu praeitas tylomis.

Literatūra jaunimo išsiuntimo akcijoje. Lietuvos jaunimo pareigijimuose šakojasi sovietiniai siekimai:

a) įvedimu privalomos praktikos žemės ūkyje vasaros atostogų metu ir reikalavimu prieš studijas atlikti 2.3 metų vadinamąją gamybinę praktiką turima tikslo ypač kolchozus aprūpinti darbo rankomis, b) tuo tarpu jaunimo siuntimu į Sibiro stepes vykdomas lietuvių tautos kamieno silpninimas.

Lietuvos jaunimo siuntimas nėra pasibaigęs. Būsimoms akcijoms pajungiami ir knyga. Tatai rodo 1956 metų pabaigoje Vilniuje 25 000 tiražu išleidimas ikimokyklinio amžiaus vaikams eiliuotos A. Jonyno knygelės "Išvažiuijam", kurioje bandoma vos tepradedantį skaityti jaunuolį nuteikti paruoštimi į Kazachstaną plėšinius. Tai užmojis dar vaikystės metuose jaunimą sugyvendinti su į Sibiro plėšinius siuntimo mintimi.

Be aukų rinkimo neapsieina net JAV, būdamos tokios turtingos ir turinčios milijoninėmis sumomis aukotojų, tai kalbėti, kad mums, lietuviams, atsidūrusiems tautiškai ir politiškai labai sunkioje būklėje, įmanoma apsieiti be aukų rinkimo įvairiems mūsų gyvybiniam ir politiniam reikalams, visai netenka.

Be aukų šiems reikalams surinkti reikalingas lėšas — tuo tarpu kito kelio nėra.

Aukoti privalo visi lietuviai. Dėl ko? Susipratusiems — netenka aiškinti. Paraginti atšalusius, mažiau patriotingus — reikalinga atitinkama propaganda.

Surinktos aukos naudotinos:

a) Lietuvių išlaikymui emigracijoje vesti (visam, kas su tuo rishama);

b) kovai už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą (visam, kas su tuo surišta);

c) vargstančiųjų lietuvių šelpimui, kur jie bebūtų.

Religiniams reikalams aukų rinkimas yra nusistovėjęs ir vykdomas bažnyčių ir kitų religinių organizacijų. Jis turi išdirbtas tradicijas ir sėkmingai vykdomas. Todėl šis reikalas į mano pasakomą nuomonę neįeina.

Kiek turėtumėm aukoti?

1% nuo kasmetinių uždarbių ar pajamų nebūtų perdidelis ir apsunkinąs aukotojus.

Jei visi lietuviai sąžiningai aukojimo pareigas vykdytų, ir vienas nuošimtis nuo jų metinių pajamų uždarbio sudarytų nemažą sumą.

Steponas Nasvytis, So. Euclid, Ohio

Man atrodo, kad aukos yra dviejų paskirties:

1. Aukos duodamos viešiesiems reikalams — Lietuvos laisvinimui, kultūros, šalpos, bažnyčios, švietimo ir pan.

2. Aukos duodamos asmenims — tėvams, broliams, kitiems giminėms, kaimynams ar bet kam kitam nelaimėn patekusiam šelpti.

Reikėtų, kad viešiesiems reikalams skiriamos aukos būtų visuotinėmis aukomis. Tai yra, kad aukotojų būtų kuo didesnis skaičius, nes šiems reikalams duodamos aukos, paprastai, būna nedidelės. Bet užtat šitos aukos yra labai prasmingos. Iš vienos pusės prasmingos, kad nors ir nedidelėmis aukomis, daug aukotojų sukrauna dideles sumas, o iš kitos pusės yra didelė moralinė ir tautinė demonstracija.

Paprastai žmonės yra labiau linkę aukoti nelaimėn patekusiems asmenims, negu viešiesiems, kad ir labai kilniems ir aukštiems tikslams. Vos tik prieš metus kitus šiek tiek pakilus geležinei uždangai, daugelis lietuvių, gyvenančių laisvajame pasaulyje, savo artimiesiems, vargstantiems Sibire arba Lietuvoje, už tūkstančius dolerių išsiuntė siuntinių. O ką jau bekalbėti apie tuos aukotojus, kurie kasmet šimtus dolerių skiria šios rūšies aukoms. Jų yra nepaprastai daug. Tai labai gražu.

Viešiesiems reikalams irgi yra nemažas aukotojų skaičius. Jis galėtų būti keleriopai didesnis, nes šioms reikalams žmonės tenkinasi primėsdami kelius doleriukus, šimtinę vargu bau kada pasirodo. Yra

visai aišku, kad viešiesiems reikalams niekas nepersiduoda ir ekonomiškai niekas dėl šių aukų nenusiskriaudžia. Tuo tarpu asmeniškai aukai kartais žmogus net paskutiniai marškiniai dalinasi.

Auka yra tik moralinė prievolė. Tad ir jos matas tegali būti moralinis, o ne ekonominis, nors teoretiškai žiūrint jis yra labai viliojantis, bet praktiškai pas mus neįvykdomas. Tik žydai, išklajoję po pasaulį per 2000 metų, aukoja pagal ekonominį pajėgumą, nes jų bendruomenė pajėgia tokias aukas viešiesiems reikalams išrinkti.

Kai kieno teisinimasis, kad pirma reikią praturtėti, o tada būsią galima aukoti, yra aiškus atsisakymas aukoti. Bet iš antros pusės visuomenė ir spauda turi ne niekinti ir nepulti tų, kurie yra pajėgūs ir sugeba gražiai ir tvirtai savo ekonominius reikalus tvarkyti. Aš labai vertinu visus tuos, kurie svetimaime visokių galimybių krašte gyvendami, doru ir legaliu keliu sugeba eiti milijonierių link. Šioje vietoje vėl verta prisiminti žydai.

Mes džiaugiamės, kai lietuviams pasiseka šiame dideliame krašte pasižymėti moksle, dailėje, muzikoje, sporte ir kitose srityse. Lygiai džiaukimės, kai lietuviui pasiseka praturtėti materialiai. Nepavydėkime nei vieniems, nei kitiems. Gaila, bet yra daug tiesos, kai sakoma, kad lietuviai labai pavydūs. Atminime gerai, kad pavydas yra komunizmo peras, nors pavyduoliai apie tai turbūt niekuomet nepagalvoja. Daugiau turintysis, daugiau ir paaukos. Turtas nėra lietuvių praradimas.

Kuriai iš viešiesiems reikalams renkamųjų aukų atiduoti pirmenybę?

Klausimas labai opus ir jautrus. Visi reikalai svarbūs, o vistiek reikia pasirinkti pirmumo eilę ir, žinoma, sau, o ne kitam ją nustatyti.

Man atrodo, kad Lietuvos laisvinimo reikalas yra pats didžiausias ir pats svarbiausias iš visų kitų reikalų. Todėl šitam reikalui, Lietuvos laisvinimo reikalui, jokia auka nėra per didelė ir ji visuomet turi būti pirmutinė. Lietuvos laisvės reikalui yra labai daug gyvybių paaukota ir iki bus atgauta laisvė daug dar gyvybių bus pareikalauta. Bet užtat likusieji galės džiaugtis visų bendromis pastangomis iškovota laisve. Tad pačios didžiosios aukos teininie Lietuvos laisvei!

Juozas Audėnas, New York

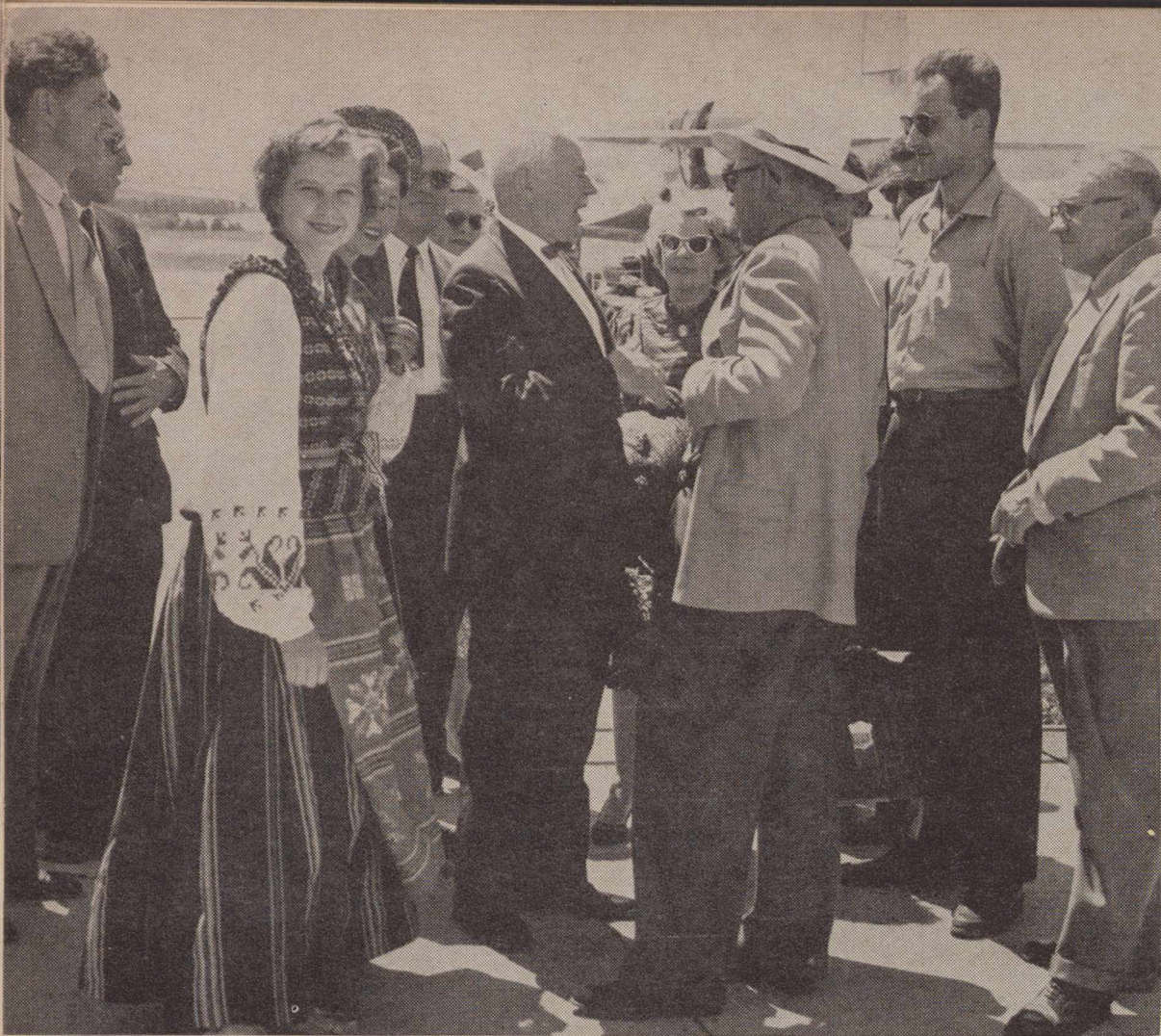
Aukoti ar ne, klausimas gali būti tik tada, kai pats tikslas kuriam aukos renkamos yra neaiškus. Kiek suprantu iš antsiųstos anketo, aukojimo klausimas keliamas, turint mintyje didžiąsias lietuvių ir Lietuvos problemas. Todėl aukoti yra būtina.

Aukojimas moraliniu požiūriu yra geras darbas, tai yra viena iš žmoniškumo išraiškų forma, artimo meilės parodymas, lietuviškųjų ryšių stiprinimas.

Aukojimas tautiniu požiūriu yra formalinis įrodymas, kad asmuo priklauso savo tautinei grupei ir kad jis ją gerbia. O tai yra didelė vertybė, kuri liudija žmogaus pastovumą savo tautinėje aplinkoje.

Aukojimas ekonominiu požiūriu, mano nuomone, yra apyvaria. Kai išleidi geram darbui, tai tos išlaidos nepastebimai greit vėl sugrįžta. Nežinau atsitikimo, kad žmogus dėl nuosaikaus aukojimo būtų subankrutavęs. Man rodos, kad taip pat labai mažai yra tokių, kurie tik dėl to pralobo, kad neaukojo.

Nukelta į 18 psl.

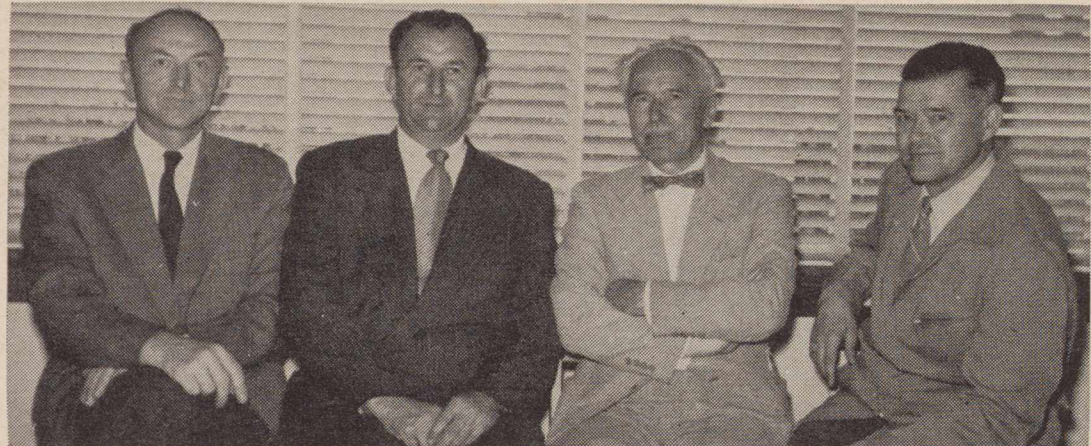
CANBERRA LIETUVIAI SUTINKA BACHUNĄ aerodrome. Iš kairės: Alyta, Labanauskas, Rita Jarašienė, Gina Genienė, Martišius su žmona, Bachunas, Jarašienė Sr., Čeičys, Canberra L. Bendruomenės pirm., Jarašius Sr., Volkas, Jarašius Jr. ir Butavičius. Foto apnato akis nepagavo Bachunienės su kitomis poniomis.

REPRESENTATIVES of the Lith.-Australian community in Canberra meet J. Bachunas.

MELBOURNE LIETUVIAI SUTINKA BACHUNUS aerodrome. Iš kairės: Linkus, Radzevičiūtė, dr. Maželienė, Mainelienė, kun. Kungys, Radzevičius, Raginis, Bachunas, Dundienė, Lukošius, Bachunienė, Dičiūnienė, Varnauskienė, Jonavičienė, Radzevičiūtė, Matiukas, Dičiūnas, Juciūtė ir Jucienė.

A GROUP of Lith.-Australians meet Mr. and Mrs. Bachunas at the Melbourne airport.

SU SIDNEJAUS LIET. SPAUDOS IR "VALDŽIOS" ATSTOVAIS. Iš kairės: Jurgis Kalakauskas, "Mūsų Pastogės" savaitraščio red., laikr. leidžia Australijos L. Bendruomenės Krašto valdyba), J. Reisgys, visuomenininkas, J. Bachunas, B. Daukus, ALB Krašto vald. vicepirm. Mr. J. Bachunas with Lith.-Australian functionaries.

PASIMATYMAS SU PACIFIKO LIETUVIAIS

Nuo Los Angeles iki Adelaidės ir atgal

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Mich.

KALĖDOS PAS KRAUSUS. I eil. iš kairės: Mikailienė, J. Meiliūnas, J. Meiliūnas jn., Vaičiaitė (dail. Vaičiaitės duktė), J. Meiliūnas jn.; II eil.: Z. Meiliūnienė, Aleknienė, A. Krausas, M. Bachunienė, J. Bachunas, A. Krausienė, Vaičiaitienė, J. Valys; III-čioj eilėj ir toliau: A. Mikaila, Aglinskienė, Adomavičienė, I. Laisvėnaitė, Ign. Alekna, Jakutienė, L. Barkus, Barkuvienė, V. Jakutis, Vyt. Aglinskas, V. Meiliūnas, S. Valys, A. Gasėnas, dail. A. Vaičiaitis.

Mr. and Mrs. BACHUNAS with a group of Lithuanian-Australians at the home of Mr. and Mrs. A. Krausas on Christmas Day, 1957.

Pagaliau atėjo vakaras ir laikas mums atsiveikinti su Los Angeles — tuo gražiu ir dabar vienu iš didžiausių Amerikos miestų, kurį vis daugiau pamėgsta mūsų lietuviai, keliai čia apsigyventi ir tuo būdu vis daugiau stiprina "lietuvių tvirtovę" Pacifiko pakrantėse.

Išaušus diena, jau buvome Pacifike. Turėdamas laiko panorėjau susipažinti su plaukiojančio miestelio kaimynais. Vienas iš gana gerų susipažinimo būdų — tai pastudijavimas keleivių sąrašo. Daugiausia krito į akį jau prinokę žmonės, bet gausiausia jų tarpe buvo nunokusios našlės ir nemažiau nunokusios panelės. Naudinga laivais keliauti viengungiams, kurie sausumoje negali susirasti gyvenimo draugių.

Nuplaukę nuo Los Angeles 3571 mylią, prisiartinome prie Tahiti salos. Išvydome Papeetės miestą. Tahiti sala ir daugybė salelių aplinkui yra prancūzų valdomos. Iplaukiant laivui į uostą, su mažu laivėliu atvyko pilotas, kuris laivą įvairuoja į uostą, o drauge su juo 25 tahitietės merginos su žolių sijonais, bet basos. Jos atsivežė glėbius gyvų gėlių vainikų ir visiems ke-

leiviams uždėjo ant kaklo po vainiką, ir pabučiavo į skruostą. Kai kurios pradėjo šokti, vikriai kraipydamos... Jauniems kavalieriams tai be abejo galėtų sujudinti kraują. Dailininkai, ypač prancūzai, yra nemažai priešę tų šokančių, stovinčių ir gulinčių ant smėlio gražuolių. Mudu su žmona pirmiausia stebėjome žmones ir jų elgesį. Visi vietiniai gyventojai basi ir dėvi gana mažą drabužių. Vyrai su visai trumpom kelnaitėm, moterys užsimitusios tik sijonuką, ir dar gerai, kad tas sijonukas atrodo kaip sijonukas.

Iš Tahiti salos mūsų laivas pradėjo liūliuoti Naujosios Zelandijos link. Gruodžio 1 d. vėlai vakare priplaukėme vadinamąją tarptautinę dienos liniją ir tuo praradome vieną dieną. Tuo būdu vietoj gruodžio 2 d. pirmadienio mums buvo gruodžio 3 d. antradienis. N. Zelandijos uostą Aucklandą pasiekėme gruodžio 4 d. rytą.

Mudviem su žmona pusryčiaujant, mūsų kambario prižiūrėtojas atvedė labai dailiai nuaugusį poną ir tarė: Your countryman. Tai mums buvo didelė staigmena. Jis tuojuo prakalbo lietuviškai: Esu Česlovas

JUOZAS IR MARIJONA BACHUNAS (BAČIŪNAI) tarp baleto šokėjų Tahiti saloje.

Mr. and Mrs. JOSEPH BACHUNAS of Sodus, Mich., with ballet dancers in Tahiti.

JUOZAS ir MARIJONA BAČIŪNAI tarp Melburniečių, atvykusių palydėti tolimųjų svečių.

JUOZAS ir MARIJONA BACHUNAS išvyksta...

Liutikas, N. Zelandijos L. Bendruomenės pirmininkas ir atvykau jūsų pasitikti ir pasveikinti. Ponas Liutikas pranešė, kad dar tą patį vakarą mums rengiamas sutikimas. Vakare nuėjome į svetainę, kur rado me gražų būrelį lietuvių. Susėdę aplink rateliu pradėjome dalintis įspūdžiais. Jie man daug pasakojo apie savo gyvenimą N. Zelandijoje ir nemažiau teiravosi apie lietuvius JAV-se... Ir kur tų lietuvių dabar negyvenama ir kokia visur patriotiška jų dvasia!

Kitą rytą mūsų išlydėti atvyko į laivabūrelis studentų ir ponios Procutienė ir Palubinskienė, Šimkienė. Pastaroji mums atnešė kelionei dovanų du lietuviškai gamintu sūriu, vieną net su kmynais.

Mūsų pirmasis pasisveikinimas su Australijos žemynu buvo su gražia staigmena. Išlipdami iš laivo gavome Australijos valdžios įvažiavimo dokumentus su atitinkama brošiūra, nurodanti, kas reikia keičiui atlikti. Šalia anglų kalbos brošiūra buvo atspausdinta dar 12 kitų kalbų, jų tarpe pirmoje vietoje lietuviškai. Sidnėjaus uoste mus pasitikio būrelis lietuvių: Australijos L. Bendruomenės Krašto vald. pirm. Kovalskis, "Mūsų Pastogės" red. Kalakonis, panelė Daukutė ir kt. Baltrūnas, Melburno liet. Dainos sambūrio choro administratorius, tuojau pakvietė mus tą patį vakarą apsilankyti į sambūrio rengiamą koncertą Sidnėje. Prisirinko pilna salė žmonių. Choras nedidelis, bet labai gerai susidainavęs. Po koncerto mane iškviatė į sceną pakalbėti. Buvo tikrai gera čia matyti taip gausų susirinkusių lietuvių būrį. Visi atrodė sveiki, stiprūs ir gerai nusiteikę. Tame pat vakare sutikau vietinį lietuvių katalikų kleboną kun. P. Butkų. Tai labai mielas žmogus ir kunigas, kuris gerai sugyvena su visais Sidnėjaus lietuviams.

Gruodžio 11 aplankėme senus Sidnėjaus lietuviams — p. A. Baužę ir jo šeimą. Jie jau prieš 20 metų čia atvykę lietuviai, rodos, vieni iš pirmųjų Sidnėje. Turi gražų namą. Čia susirinko į svečius nemažas būrelis lietuvių, kurių tarpe buvo dar du vadinamieji senosios kartos ateivių dalyviai — tai J. Kelertas ir K. Skerys.

Vėliau buvome vaišėse pas p. J. Reisgį, Klaipėdos krašto lietuvių. J. Reisgys yra čia vienas veiklesnių lietuvių visuomenininkų. Inž. Daukus, be manęs, į bendrus pietus pas save dar pakvietė A. Baužę su ponia, St. Kovalskį, red. Kalakonį ir k. Gruodžio 10 vėl susitikome J. Kalakonio namuose, jau grynai vyrų kompanijoje ir čia ilgiau diskutavome visuomeninius mūsų tautiečių klausimus bei kalbėjome lietuvių tautininkų klausimais.

Domėdamasis lietuvių spaudos reikalais ir ekonominiu gyvenimu, aplankiau "Mūsų Pastogės" redakciją, "Minties" spaustuvę, "Balta" bendrovės krautuvę ir kt. vietas. Šeštadienį aplankiau dar daugiau lietuvių šeimų. Tą patį vakarą į estų namus susirinko apie 300 lietuvių pasižiūrėti "Margučio" filmo ir išklausti mano pranešimo apie Amerikos lietuvių kultūrinį gyvenimą.

Gražų įspūdį man paliko apsilankymas Sidnėjaus priemiesty Blakstowne, kur lietuviai dideliu pasišventimu pradėjo statydintis sau tautinius namus, kad turėtų kur susiburti savybėje, turėtų patalpas šeštadieni mokyklai ir k. Amerikos Liet. Tautinės s-gos c. valdyba mane buvo įgaliojusi jos vardu paaukoti ir paremti lietuviškas pastangas Australijoje, kur tai račiau reikalinga. Pamatęs Bankstowno lietuvių darbą ir pastangas, tuojau pakysčiau tiems namams \$50,00.

Anksti rytą išskridome į sostinę — Canberą, kur mudu pasitiko didelis būrys lietuvių su B-nės pirm. Čeičiu. Žmonai įteikė daugybę gėlių, o man glėbį rūtų, matyt, palaikydami dar nekaltu berneliu. Iš aedromo p. Čeičys nuvežė automobilium į gražų viešbutį, kur jis iš anksto mums buvo užsakęs kambarius.

Canberros lietuviai, kaip šiuo atžvilgiu ir Los Angeles lietuviai, turi daugiausia automobilių, nes gyvena atokiai vienas nuo kito. Taip pat beveik visos šeimos turi savo namus, kuriuos valdžia pardavinėja labai palankiomis sąlygomis. Maždaug visi čia gyvenantieji lietuviai prie savo namų turi puikius daržus ir sodus su vaismedžiais.

L. Bendruomenės Canberros apylinkės valdyba surengė bendrą susipažinimo arbatėlę. Žmonių prisirinko pilna svetainė. Padariau prane-

šimą apie Amerikos lietuvių gyvenimą ir parodžiau "Margučio" filmą.

Gruodžio 18 išskridome į Melburną. Aerodrome mus pasitiko didelis būrys lietuvių, vėl su gėlėmis ir rūtomis. Sekančią dieną aplankiau parapijos namus. Australijos lietuviams katalikams vyskupai neleidžia kurti atskirų tautinių parapijų, o reikalauja, kad ateiviai glaustųsi jau prie esančių australų parapijų. Parapijos namuose sutikau kleboną kun. P. Vaserį. Tai itin malonus žmogus, tvirtas lietuvis ir labai darbštus savo parapijoje.

Ta pačia proga apžiūrėjau lietuvišką spaustuvę, kuri spausdina "Tėviškės Aidus". Su redaktorium P. Zumeriu turėjau ilgoką pasikalbėjimą apie Australijos ir Amerikos lietuvių gyvenimą ir organizacijas.

Man ypač buvo džiugu susitikti su Melburno lietuviškų jaunimo organizacijų vadovybėmis. Čia man daug padėjo vienas iš veikliausių Melburno kultūrininkų mokyt. A. Krausas. Jis plačiai informavo apie lituanistinį švietimą Australijoje.

Per Kalėdas atsilankėme į kun. Vaserio bažnyčią, kur Čelnos choras giedojo lietuviškas kalėdines giesmes. Atrodė, tartum klausytum Clevelando čiurolioniečių. Popiet buvo kalėdinis pobūvis pas ponus Krausus, kur susirinko daug tautiečių. A. Krausas turi nuosavą namą ant kalno, iš kur toli matyti apylinkė.

Gruodžio 26 iš Melburno išvykome į Geelongą. Lietuvių namuose mus pasitiko organizacijų valdybos ir išsirikiavę liet. savaitgalio mokyklos mokinukai.

Tą pačią dieną išskridome į kitą didelę liet. koloniją, esančią Adelaidėje. Kiek pailsėję viešbutyje, tą pačią dieną jau dalyvavome arba-

telėje ponų Lukošūnų namuose. Arbatėlę ruošė L. Tautinis Akademikis Sambūris. Gruodžio 27 popiet Bendruomenės namuose įvyko mano pranešimas ir "Margučio" filmo demonstravimas.

Gruodžio 28 buvome pakviesti pietų į ponų Lapšių namus. Skaniai papietavę, apžiūrėjome jų sodybą ir vėliau nuvykome į vaikų eglutę. Sužadintas linkėjau po programos, kad vaikučiai visam gyvenimui išliktų gerais lietuviams.

Tą patį vakarą buvo pobūvis pas Vytautą Linkų, Port Adelaidėje. Tai vyras nepaprastos energijos ir didelių siekimų. Jis turi valgomų produktų krautuvę Port Adelaitės priemiesčio svarbiausioje gatvėje, su užrašu: LINKUS WORLD FOOD. Susirinko didelis būrys lietuvių.

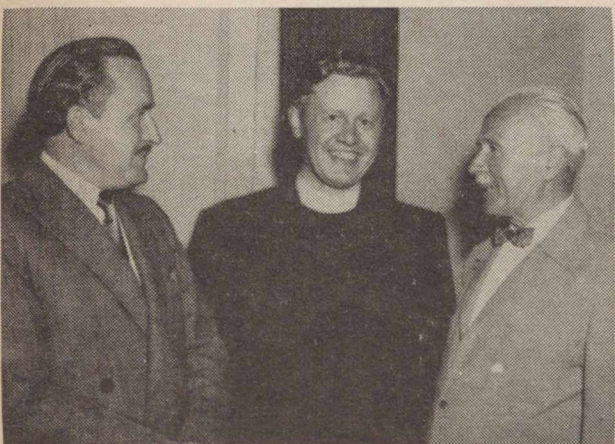
Netrukus buvau pakviestas pasižiūrėti savo "konkurento", Vasiliausko, Semaphore apylinkėje, išlaikomų viešbutių. Vienas namas su 36 kambariais viršuje, kurie išnuomojami per ištisus metus. Namas pačiame miesto centre, mūrinis, yra dar dvi krautuvų patalpos. Ponai Vasiliauska turi kitą mūrinį namą, kuris tebėra dar tuščia. Kiek toliau — vėl medinį namą su 16 kambarių ir pagaliau dar vieną medinį namą, kur patys gyvena ir likusius 10 kambarių nuomoja. Man buvo labai malonu pasveikinti tokį sėkmingą mano įprasto biznio "konkurentą"...

Sekmadienį, gruodžio 29, p. Dičiūnas nuvežė mudu bažnyčion, kur buvo susirinkę apie 300 lietuvių.

Popiet kun. Kungys pavežė mudu ligi pajūrio, Christies Beach, kur tuo metu liet. Caritas org-ja buvo suruošusi savo gegužinę. Čia, be kitų, susitikau K. Gerulaitį, 72 m. amžiaus, su žmona, kurie abudu ge-

Nukelta į 15 psl.

"TĖVIŠKĖS AIDŲ" redakcijoje ir parapijos namuose. Iš kairės: red. B. Zumeris, kun. Pr. Vaseris ir J. Bachunas.

MELBURNO LIETUVIAI Essendono aero stoty atsisveikina su išvykstančiais Bačiūnais.
A GROUP of Lithuanian-Australians of Melbourne say good-bye to Mr. & Mrs. Bachunas.

DAILININKAS ADALBERTAS STANEIKA savo atelje, Wyncote, Pa., prie žmonos Marijos portreto.
ARTIST ADALBERTAS STANEIKA, Wyncote, Penn., painting his wife's portrait.

DAILININKAS IR DIPLOMATAS Adalbertas Staneika

Rašo ALĖ RŪTA, Birmingham, Mich.

„Menininkai yra toji požeminė, slaptangoji, nenulstanti jėga, kuri be paliovos veikia realiaame gyvenime, gaivindama sustingusį ir užklėtą žmogų. Ta jėga niekad nešnyks, nors begalinių sunkumų slopinama.“

Panašiai kartą yra išsireiškęs dailininkas Adalbertas Staneika apie bet kurios rūšies meno kūrėjus.

Ad. Staneika, būdamas tos dvasinės jėgos dalis, rimtai ir giliai žvelgia į savo pasaulimą ir uždavinį. Tapyba nėra jam tik užsiėmimas, o šventa pareiga ir ekstazė. Piešia jis ne tam, kad uždirbtų ar sau garbės pelnytų, o tik paties ir kitų pasigėrėjimui. Spalvos yra jam simfonija, peizažai — poezija. Paveikslo kūrimas Staneikai yra tikrasis gyvenimas, kuriam jis atsiduoda visa siela.

Toks yra dailininkas Staneika. Jį mažai kas pažįsta.

Šių puslapių tikslas yra priminti visuomenei tą vieną iš žymesniųjų vyresniosios kartos mūsų dailininkų, kurio 70 metų amžiaus sukaktis praėjo beveik nepastebėta ir kuris prieš 50 metų dalyvavo pirmutinėje lietuvių dailininkų parodoj Vilniuje. Tos parodos žvaigždė buvo dailininkas Čiurlionis, kurį Staneika labai mielai prisimena ir didžiuojasi, kad

paskutiniuju laisvai rinktu Dailininkų Sąjungos pirmininku, Meno mokykloje buvo mokytoju.

Po 1944 m. pasitraukus iš Lietuvos, dailininką nuo kūrybinio darbo atitraukdavo liet. tremtinių-pabėgėlių reikalai. Bet menininis gyvenimas jam visad rūpėjo, organizavo dailės parodas ir pats jose su savo kūriniiais dalyvavo.

Atvykus į Ameriką, dailininkas atsipalaidavo nuo visuomeninių pareigų. Dabar jis visiškai atsidavė dailės kūrybai. Nors niekur nėra taip sunku grynai meno žmogui, kaip Amerikoje, tačiau A. Staneika stengiasi gyventi vien tik iš dailės srities darbų. Tvirtai nusistatęs nepardavinėti meno jokiam bizniui, mažam, nei dideliui, Staneika nesiverčia prekybine dailė. — Jis turi įsirengęs savo studiją (155 Greenwood Ave., Wyncote, Pa.), kur duoda privačias dailės pamokas, piešia portretus ir peisažus.

1951 metais A. Staneika suruošė individualią savo darbų parodą Wyncote, Pa. Spauda palankiai paminėjo. Be to, dalyvavo užsieniečių dailininkų parodoj Philadelphijoje ir buvo išstatęs savo kūrinių amerikiečių parodose.

Netrukus dailininkas rengiasi suruošti didelę individualią savo darbų parodą — turi nemaža naujų

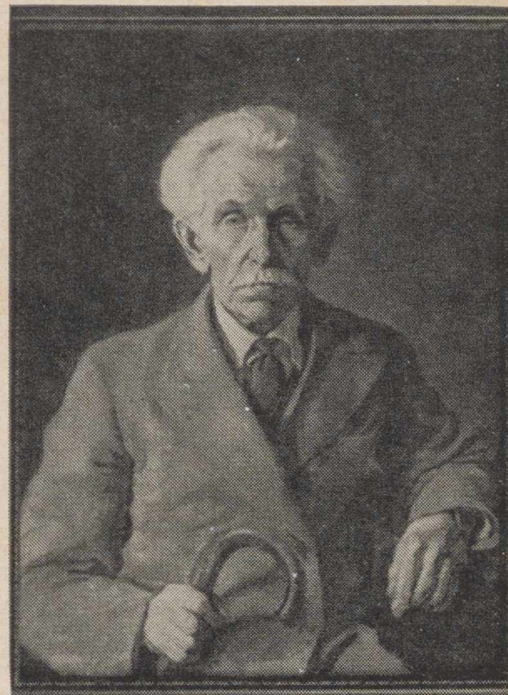
Dail. Adalbertas Staneika

APIE PIRMAJĄ LIET. DAILĖS PARODĄ

IR ČIURLIONIO GENIJAUŠ REPREZENTAVIMĄ PASAULIUI

— Kokia pirmosios dailės parodos reikšmė?

— Reikšmė ta, kad parodė originalų kultūrinį Lietuvos veidą. Tiesa, lietuviai jau iš ankščiau reiškėsi su liaudies menu. Bet liaudies me-

Ūkininkas Kudokas, arch. Kudoko tėvas.
PORTRAIT by A. Staneika

kompozicijų, portretų, kitus užskaitę.

Dailininkas Staneika sutiko atsakyti į keletą klausimų, liečiančių 50-ties metų sukaktuvinę lietuvių dailininkų parodą.

nas, nežiūrint jo savaiminės vertės, dar neparodo tautos kultūrinio veido. Visų tautų liaudies menas turi bendrų bruožų. Tauta gi be savo būdingo individualinio meno yra tauta be veido. Ji egzistuoja, bet kita-čiai praeina pro ją nepastebėję.

PEISAŽAS. Tempera.
LANDSCAPE. Tempera.

By artist A. STANEIKA

Ponia K., aliejus, portretas
PORTRAIT, oil by A. Staneika

— Kas labiausiai, Tamstos many-
mu, charakterizavo Lietuvos meno
savitumą pirmose parodose?

— Be abejo, Čiurlionis. Jis ne tiktai kreipė dėmesį savo originalumu, bet buvo, iš viso, naujos, ne-realistinės srovės pirmtakas. Srovės, kuri kitų tautų dailėje tik vėliau pasireiškė. Jo kūriniai siejasi su muzikinių vertybių tapyboje panaudojimu. Teoriškai daug menininkų mėgino muzikinių žymių įvesti į tapybą, bet Čiurlionis buvo pirmas, kurio kūriniuose tos muzikinės vertybės buvo taip pat ir tikromis, savaimingomis tapybiškomis vertybėmis, kurios kalbėjo tapybos, o ne muzikos kalba. Dažnai pavadinimas daugelio Čiurlionio paveikslų sonatomis ar kitomis muzikinėmis definicijomis, savo ne visus įtiki-

nančių teoriškumu, daugiau paslėpė, negu atskleidė tikrai tapybišką jo kūrinių vertę ir pakenkė jo pripažinimui.

Bet Čiurlionis buvo tikrai originalus ir savaimingas Lietuvos tautinio meno išreiškėjas. Nepriklausomai Lietuvai buvo labai svarbu, kad jo kūriniai ko plačiausiai paplistų kultūros pasaulyje. Deja, mūsų žmonės pilnai to nesuprato. Be to, Čiurlionio kūriniai turėjo tam tikrų techniškių ypatybių, kurios ap-sunkino paveikslų išsilaikymą. Jie buvo nutapyti pasteliais, kurie medžiagoj netvirtai laikosi ir nuo mažiausio sukrėtimo nubyra. Fiksavimu sustvirtinti jų beveik negalima, nes tai keičia spalvą, ir kūrinyje nu-stoja dalies savo koloritinio žavumo. Tiesa, yra ir gerai išsilaikiusių senų pastelių, bet tik muziejuose arba rūmuose, po stiklais, nejudinamų, neliečiamų. Be to, Čiurlionio kūrinių formatas palyginti nedidelis, kabinetinis, kuris dažnai prieš-tarauja siužeto didingumui. Aš kalbėdamasis su Čiurlioniu, klausiau jį, kodėl jis naudoja tokią nepa-stovią techniką, kai aliejiniai dažai darytų daug didesnį įspūdį. Jis at-sakė: „Man aliejiniai dažai pa-veiksle atrodo nevisai švarūs ir neteikia to tikslaus niuanso, kuris man svarbiausias. Be to, aš mėgstu jausti dažų spalvą tiesiog po pirš-tais, kaip klavišą. O pasteliu niekas nepiešia didelio formato paveikslų. Be to, tai pats pigiausias, man pri-einamas būdas.“

Pradžioje Lietuvoje nedaug tebu-vo tikrų, nuoširdžių Čiurlionies pa-veikslo vertintojų. Jų radosi vėliau. Bet nepakankamai, o mums būtų buvę labai naudinga supažindinti su Čiurlioniu visą Europą. Ką padarė skulptorius Iwan Mestrovič Serbi-jai, St. Wyspianski Lenkijai, Sibe-lius Suomijai, tą galėjo Čiurlionis Lietuvai padaryti. Kadangi Čiurlio-nies kūrinių parodų tournee po Europą ir Ameriką nebuvo įmano-ma, tai buvau pasiūlęs išleisti pran-cūzų ir anglų kalbomis didelio for-mato liuksusinę Čiurlionies mono-grafiją su jo kūrinių spalvotomis reprodukcijomis. Deja, mano pasiū-lymas net prie svarstymo nepriėjo. Manau, dar ir šiandien tokia mono-grafija atliktų savo misiją. Šian-dien daromos spalvotos reproduk-cijos labai tobulos ir daug pigesnės.

Jei atsirastų turtingas drąsuolis, galėtų užsakyti tobuliems tapyto-jams padaryti didelio formato tem-pera ar kita pastovia technika Čiur-lionies paveikslų labai tikslas kopijas. Tiktai kad Čiurlioniško švelnu-mo spalvos būtų išlaikytos. O šimt-mečių nekeičiamas pastovumas bū-tų užtikrintas. Staigmena būtų nau-jas, įspūdingas, nematytas, didin-gas Čiurlionis, koks jis ir būtų bu-vęs, jei nebūtų buvęs sunkių sąly-gų suvaržytas. Tai būtų jam tikras paminklas, be to, Lietuvos įnašas į pasaulio meną.

— Kas darytina mums šios dailės
parodos sukakties proga?

— Tinkamai ją paminėti. Ir tai dar nevelu. Po pirmosios parodos 1908 m. buvo antroji, nemažiau reikšminga. Taigi, pusšimtinė su-kaktis dar tebesitęsia. Ir paminėti ją reikėtų ne vien formaline patrio-tine apeiga, bet tvirtu pasiryžimu tęsti ir tremtyje savo kultūrinę kū-rybą: a. Atgaivinti ir atkurti lietu-višką kultūrinę įstaigą bei jų veikimą; b. pagerbti genialų kūrėją

RASYTOJA S. ČIURLIONIENĖ. Portretas. Pastelė.
MRS. S. ČIURLIONIENĖ, author.

Dail. A. STANEIKA
Portrait by artist A. STANEIKA

Čiurlionį ne vien žodžiais, bet ir žy-giais, kurie leistų jo kūrybai ir jo idėjoms atlikti savo istorinę misiją ne tik tautinio, bet ir pasaulinio meno srityje. Pastarąjį uždavinį būtų galima atlikti, steigiant per-manentinę Čiurlionies parodą, kur būtų išstatyti, kol nepastiekiami jo originalūs kūriniai, bent jų kopijos ir reprodukcijos, ruošiant apie jo kūrybą paskaitas, jo muzikinių kū-rinių koncertus ir išleidžiant, ne vien lietuvių kalba, jo gausiai ilius-truotas monografijas.

Tos mintys gimsta iš Lietuva ti-kėjimo jausmo. Tikėjimo „amžina-ja Lietuva“—„Timeless Lithuania“, kaip mūsų Tėvynę pavadino savo knygoje paskutinis Amerikos atsto-vas Norem.

SU PACIFIKO LIETUVIAIS

Atkelta iš 13 psl.
rai nusiteikę ir patenkinti Australi-jos gyvenimu. Atvežė mane pas čia atostogavusį viloję inž. Pacevičių. Radome ir daugiau lietuvių besiva-išinant. Inž. Pacevičius papasakojo apie jo pastatytus javų elevatorius, kurie vienu metu talpina 1.500.000 bušelių. Tai yra didžiausias tos rūšies pastatas visoje Australijoje.

Apie inž. Pacevičių plačiai rašė Australijos spauda.

Reikėjo grįžti į Adelairę. Prie vairo sėdo jaunas Binkevičius, kuris dirba vienoj iš didžiausių Aus-tralijos audraudos bendrovių. Atvy-kome pas jo tėvelius. Vyresnysis Binkevičius Lietuvoje buvo notaras. Dabar, Adelaidėje, su inž. Reisono pagalba, pats savo rankomis yra pa-sistatęs puikų namą.

Per visą gruodžio 30 dieną kie-minėjomės pas kitus Adelaidės lie-tuvius. Pirmiausia užsukome pasi-žiūrėti labai gražaus inž. Reisono namo, savo paties pasistatyto. Jis stovi ant kalno, nuo kurio matyti veik visą Adelaidės miestą. Beje, inž. Reisonų namas yra jaunimo su-ėjimo vieta.

Malonu buvo sutikti Kubilių, ku-ris tvarko liet. spaudos kioską, yra vedęs buv. ministerio S. Šilingo duk-terį. Aplankėme ponus Dundus (sū-nus yra dviem metams gavęs sti-pendiją studijuoti JV-se), šimkų, chorvedį, Radzevičius ir daug kitų. Radzevičius yra ilgal dirbęs liet. laikraščiuose.

6-tą val. vakare nebe pats vizita-vau, bet mūsų viešbutyje sulau-kiau labai malonaus ir įdomaus vi-zito — mudu aplankė rašytojas Pul-gis Andriusis.

BALFO VADOVYBĖ SU DIREKTORIAIS BALFO sandėly, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. Kartu su Balfo pirmininku matyti prel. J. Balkūnas, J. Ginkus, S. Trečiokas, A. Devenienė, J. Boley-Bolevičius, A. Minkūnas, reikalų ved. S. Lūšys ir kt. Šių metų pradžioje vadovybėje įvyko kai kurių permainų, S. Lūšį pakeitė iš Los Angeles kun. Lionginas Jankus. Naujos jėgos kviečia visus į naują darbą. Patrinkite, ar šių parengtų siuntinių

daugybėje daiktų ar centu prisidėję? Balfas priima siuntinius ir liet. tremtiniais Sibire.

OFFICIALS OF THE UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND of America, Inc. This nationwide Lithuanian-American organization helps the needy in Europe and in Siberia.

IFoto V. Maželis

Neseniai L. Evangelikai Luterionys įsigijo Chicagoje bažnyčią (6641-43 So. Troy St.). Renovacijos darbus atliko patys parapijiečiai pagal arch. J. Muloko planą. Bažnyčia turi 400 sėdimųjų vietų.

1. Parapijos Taryba įneša šv. sakramentų indus, kryžių, Bibliją, žvakes... Iš dešinės: Martynas Nauburas, E. Šrėderis, J. Skvirblys, Fr. Mikaitis, Kurtas Vėlius, M. Žvilienė, M. Juozupaitis, J. Galinaitis, A. Jonušaitis, O. Mikaitis... Dešinėje Parapijos choras ir vad. M. Lacytis. Dalyvių tarpe, kairėje, L. konsulas dr. P. Daužvardis su poniu, L. Ev. Reformatų Bažnyčios Kolegijos prezidentas Dr. J. Mikelėnas ir kt. 600 dalyv.

2. Bažnyčios šventinimas. Apeigas atlieka broliškos Augustanos Ev. Liut. Bažnyčios, Illinois Sinodo prez. Dr. O. V. Anderson. Kiti šventino apeigų dalyviai, iš dešinės: kun. prof. dr. A. Voobus, estų Ev. Liut. Bažnyčios atstovas, teol. kand. A. Dumpys, kun. P. Kirsons, latvių Ev. Liut. Bažnyčios atst. (nematyti), kun. Lavern C. Anderson, apskrities misijų direktorius, kun. P. Dilys, parapijos kleb. Anas Trakis, Liet. Ev.

Reformatų Bažn. superintendentas kun. St. Neimanas, Amerikos Ev. Liuteronų Tarybos Misijų skyriaus direktorius kun. dr. H. Conrad Hoyer ir kun. dr. Martynas Kavolis iš Toronto.

LITHUANIAN PROTESTANTS of Chicago, Ill., have recently erected a church of their own. Both pictures show scenes from the blessing ceremonies of the church which have recently taken place. The address of the church is: 6641-43 South Troy Street, Chicago, Ill.

DR. K. AMBROZAIČIO LAIDOTUVĖS SIBIRE, Krasnojarske. Dr. K. A. mirė 1957. XII, sulaukęs 66 metų amžiaus. Liko žmona ir kelių metų sūnus.

Gimęs 1892 m. netoli Jurbarko, 1916-18 m. studijavo Maskvoje, 1923-5 Friburge, kur įsigijo dr. laipsnį, parašęs veikalą apie Solovjovo valstybės mokslą. Steigiamajam Seime ir kt. seimuose buvo L. Darbo Federacijos lyderis. Gyvenime buvo originalus, veikime kūribingas ir patrauklus, susbūręs apie save būrį akademinio jaunimo. Tautininkų valdžios palaikytas konc. stovyklose ir kalėjimuose, parašė brošiūrą 'Kalėjimai ir bolševizmas', iškeldamas komunizmo pavojų, kuris saugiai bręsta už kalėjimo sienų.

1941 m. rusai tik užėję K. A. suėmė ir ištrėmė į Sibirą; po II pas. karo trumpam grąžintas, bet 1948 vėl ištrėmtas Krasnojarsko sritin, kur dirbo miškuose.

1956 spalio 27 dr. K. A. viename laiške į JAV taip aprašė savo tremtinišką būklę:

"Iš paties laiško matyti, kad jūs visi neblogai įsikūrę ir gerai jaučiatės tame pasaulyje, kuris pas mus vadinamas "geltonojo velnio" viešpatyste. Mes, kaip jums visiems yra gerai žinoma, gyvename toje mėlynosios (žiūrint iš Marso) planetos dalyje, kur nei seniems, nei naujiems velniams bei dievams vietos nėra ir negali būti, nes patys užėmėme jų sostus ir požemius, kuriuose jie slapstėsi. Įvyko dar rojaus urėdui Adomui duotas žalčio pažadas: būsite kaip Dievas ir pažinsite, kas yra blogis ir kas yra gėris. Mes išgėrėme pilną to pažinimo taurę ir tapome išminčiais, kurie yra visa kuo patenkinti ir niekam nepavydim nei aukso, nei š... ir, saugok Dieve, negeidžiam daugiau turėti nei jaučio, nei asilo. Jūs išvengėte šitos didžios išminties taurės ir dėl to, palyginus su mumis, esate tik neatakę peliukai.

Išėjęs šitą išminties mokyklą, aš asmeniškai dabar teturiu vieną ir kuklų troškimą sau ir savo šeimai: kad mažumą būtų daugiau šilimos, daugiau saulės, kad mažiau būtų šalčio ir žvarbių vėjų, kurie taip žiauriai veržiasi pro šimtasilių lopinius ir šaldo entuziazmą gyventi ir džiūgauti pasiekta išmintimi, kad ausų nespengtų visokie draugiški vroti vienos ir, pagaliau, kad Giltinė neišgirstų mano balso, kai aš šaukiuosi mirties, šaukiuosi nebūties. Ir aš matau, ir esu už tai dėkingas, kad Dievas, kuris moka patenkinti ir kvailiausius žmogaus reikalavimus, dėl didelės savo mielaširdystės, ikšiol išklauso mano troškimų..."

Apie prof. Pr. Dovydaitį ir prof. Iz. Tamošaitį viename laiške rašė: "Čia ištrėmime aptikau ir mūsų profesoriaus Prano pėdsakus; jo taip pat tarp gyvųjų nėra. Dar karo pradžioje vienas lenkų vyskupas kalinys išventė jį į kunigus, ir jis pasimirė jau kunigu būdamas. Netoli nuo mano gyvenvietės yra palaidotas ir antkalniškietis prof. Izidorius."

...A. R.

DR. K. AMBROZAITIS, who died in December, 1957, in Siberia, being buried by his friends. Dr. Ambrozaitis was one of the most distinguished political leaders in independent Lithuania. Russian Communists imprisoned him in 1940 and later deported him to Siberia and put him into a slave-labor camp, where he died last year.

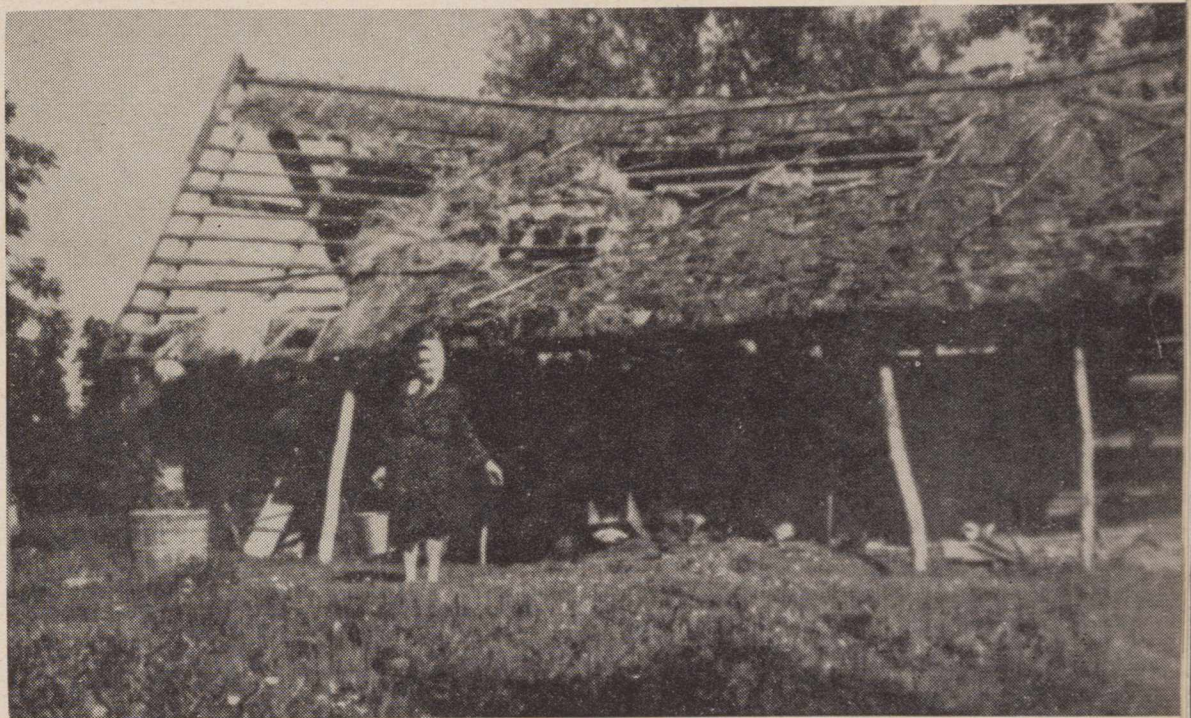
BEDFORD, N. H. KURIASI LIET. SESERYS BENEDIKTINĖS. Vidury Manchester, N. H., vysk. Matthew F. Brady, D. D., pašventinęs seserų namą ir koplyčią. seserys — viršininkė Rafaelė OSB (Šimonytė) ir M. Alfonsa, vietiniai lietuviai ir amerikiečiai. Abi seserys dirbo Kaune, Žaliakalny, ir Čiobiškio vaikų prieglaudoj auklėjimo darbu. Dabartinė jų nuosavybė, 30 ak. ūkis su namu užrašyta Benediktinių ordeno Kaune vardu. Seserys tikisi, kad rasis naujų pašaukimų ir kad ilgainiui užtrauktoji skola bus galima išsimokėti. Tuo tarpu jos laikys senesnių moterų prieglaudą.

THE MOST REV. M. F. BRADY with Lithuanian nuns and a group of Lithuanians after he has blessed a new chapel and monastery house of Lith. Sisters in Bedford, N. H.

Foto J. Daugėla

KOLCHOZINĖ "PAŽANGA" OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Viena LD skaitytoja atsiuntė porą foto nuotraukų, vaizduojančių 1) jos tėvų ūkio tvartus kokius tėvas paliko 1944 metais ir 2) kaip jie atrodo dabar. Pirmojoje foto nuotraukoje matyti ūkio savininkas su šeima, antrojoje — kolchozo gyvulių šerikė. Kokią ūkio pažangą padarė komunistai okupacijos metais Lietuvoje, matyti be žodžių.

Tačiau ne visi okup. Lietuvoje taip skursta. Antai, laiške iš Lietuvos rašoma, kad, girdi, seniau Palangoje rūmus turėjęs grafas Tiškevičius, o dabar sau puikias vilas statydamasi tarybinio himno autorius Venclova, liaudies menininkas Žmuidzinavičius ir kt... Vadinas dabar lietuviškoji liaudis turi pastatyti rūmus naujiems, komunistiniams grafams.

A READER of Lithuanian Days has sent in two photographs of the old farmstead in Lithuania. Top: farmstead in 1944; bottom: farmstead today.

VEIDAI IR VAIZDAI

SOLISTĖ JANINA LIUSTIKAITĖ po pirmojo koncerto Š. Amerikoje. (Toronto, Canada). (1957.XII.7) Iš k. į d.: sol. J. Liustikaitė, smuikininkė Carolyn Gundy; II-je eilėje solist. Stasys Gailėvičius, sol. Vaclovas Verikaitis, pianistas Rudy van Dijk. Koncertas įvyko 1957. XII. 7 Toronte, Can. Atsilankė apie 300. Solistė Liustikaitė dainavimą studijuoja Romoje, o dabar yra išvykusi gastrolėms paremti studijoms. Liustikaitė turi puikų balsą, apie kurį rekomenduodamas mokyklai gerai atsiliepė Benjamino Gigli.

SOLOIST JANINA LIUSTIKAITE (left, first row) of Rome, Italy, with prominent Lith. soloists and musicians of Toronto, Canada, where she was concert soloist on Dec. 7, 1957. At present she is touring with concerts large Lith. communities in Canada and U.S.

KA VEIKIA SKAITYTOJAI

— Šių metų vasario 4 d. mirė Juozo ir Izabelės Laučků 12 metų sūnus Juozukas. Atvežtas iš Vokietijos, kur jis sunkiai susirgo, operacijai Washingtonan, berniukas mirė, nespėjęs pagelbėti.

Juozui ir Izabėlei Laučkams LD red. ir adm. reiškia nuoširdžią užuojautą.

— **V. Verikaitis**, LD redaktorius Toronte, atsiuntė redakcijai Kanados Lietuvių IV-sios ir V-sios dienų **Metraščius**. Juose be šventės organizacinės medžiagos gausu rimtų straipsnių, iliustracijų ir informacijų iš Kanados liet. organizacijų veiklos.

— **V. Fledžinskienė**, Los Angeles, Cal., vadovaujama tautinių šokių grupė atliko programą Los Angeles Women's International Club susirinkime vasario 9 d. Dar padainavo solistė Florence Patulis, kuriai akomponavo Alice Dotts.

— **P. Valančienė**, Los Angeles, Calif., įsigijo naują specialybę ir šio mėn. pradžioje pradėjo ribti kaip dantų gyd. asistentė.

— **Henrikas Kemeklis**, Los Angeles, Cal. prieš keletą metų atsikėlęs iš Philadelphia's dirbo kaip buhalteris Standard Federal Savings and Loan Assn. kompanijoje. Pernai metais H. Kemeklis paskirtas tos pat milijoninės įstaigos išdėininku (treasurer). Kemeklienė dirba vieno universiteto bibliotekoje.

— **P. Baronas**, Vancouver, Kanados lėktuvų kompanijos Canadian Pacific Air Line Limited sales manager padėjėjas, prieš kurį laiką gavo naują teritoriją — USA ir Europą. (Anksčiau turėjo Pietų Ameriką ir Aziją).

— Pas **Martiną Varkalienę**, Los Angeles, vasario 18 d., per užgavėnes, įvyko L. R. K. Susivienijimo pirm. L. Šimučiui pagerbti susirinkimas su vaišėmis. Varkalienė yra viena iš L. R. K. S. L. A. skyriaus organizatorių, aktinga moterų sąjungoje, vyčių senjorė. Jos 3 išteklėjusios dukterys su savo vaikais priklauso Susivienijimui.

— LD-ny nr 1 akt. Tvirbuto foto daryta **A. Balsio**, Waterbury, Conn. A. Balsys yra nuolatinis LD-ny foto bendradarbis.

— **B. Kalvaitis ir A. Stelmokas**, abu So. Boston, Mass., atidarė nuosavybių pirkimo-pardavimo agentūrą. Jie, kaip ir anksčiau Pr. Lembergas, išėjo iš Ivas Realty biznio, kur savų laiku dirbo 5 naujai atvykusieji lietuviai.

— **Mrs. Gordon Richard (Elena Sadauskaitė)**, Los Angeles, užsisakė LD metams, netikėtai pamačiusi vieną 1955 m. numerį. Mrs. Gordon-Sadauskaitė, studijavusi dainavimą, kurį laiką vaidino operetės trupėje, su kuria apkelejo daug JV miestų. Chicagoje surengtoje Lietuvių Dienoje, kai levo Paulekiūtė buvo išrinkta Miss Lithuania, Sadauskaitė dalyvavo tarp kitų koncerto programoje padainuodama solo. Dabar Mrs. Gordon dirba kaip telefono operatorė.

— **Gen. Vincas Grigaliūnas - Glovackis** gyvenęs Kolumbijoje, atsiuntė LD-ny redakcijai laišką, kuriame dėkoja už jam siunčiamą žurnalą nemokamai kaip bendradarbiui ir kaip LD bendradarbiui. Kartu siunčia Kalėdų ir Naujų Metų linkėjimus. Teko patirti, kad generolas yra parengęs savo atsiminimų knygą; tikimės, kad bent ištrauka galėsime ir mūsų skaitytojus su šiais atsiminimais supažindinti.

— **Pr. Šulaitis**, Chicago, Ill., LD-ny redakcijai atsiuntė keletą savo senesnių leidinių, prašydamas juos priminti skaitytojams. Štai jie: Balė Vaivorytė, **Tėviškėlės Takais**. Išleido Sūduva, 1956. 30 psl. Pr. Šulaitis, **Pensijos ir pašalpos**, išleido Sūduva, 1955. 32 psl. Pr. Šulaitis, **Ką reikia žinoti namus perkant**. Sūduvos leid., 20 p.

— **Dr. Juozo Prunskio**, Chicago, Ill., parengta citatų knyga "Rinktinės mintys" jau renkama LD-ny spaustuveje. Čia yra tūkstančiai žymių žmonių — nuo senovės iki šių dienų — filosofų, mokslininkų, menininkų, koro, politikos, visuomenės vadų, dvasiškųjų ir pasauliečių minčių įvairiausiomis temomis. Tai bus ne tik kalbėtojams pagalbos šaltinis, bet ir šiaip eiliniam skaitytojui apmąstymų ir apsvaistymų knyga. Leidžia LD-ny leidykla. Pasirodys dar šį pavasarį.

Dr. A. HAGENTORNAS

(Physician & Surgeon)

priima ligonius kasdien nuo 6 val. vakare iki 8 val. vakare (iš anksto susitarus) savo kabinete

(office), kurio adresas yra šis:

4655 Kingswell Ave., Suite 215, (Kampas North Vermont Avenue),

Los Angeles 27, California.

Telefonas

NOrmandy 1-6260

— **Lietuvių Dienų žurnalą kaip kalėdinę dovaną užsakė:** Vysk. V. Brizgys į Vokietiją, Motina M. Immaculata, Chicago, Ill., M. Kazokienei, Scranton, Pa., kun. V. J. Nevulis, Bisbee, Arizona, savo tėvui, Ashley, Penn., dr. V. Juodeika, Portland, Ore., A. Kazakevičiui, Milwaukee, Wis., Barbara Woods, Arlington, Va., savo seneliui A. Zinkai, Grove City, Ohio., Kun. S. Raila, Shenandoah, Pa., naujiems skaitytojams Tamaque, Penn. Kiti skaitytojai užsakė LD dovanų JAV-se, Kanadoje, Anglijoje ar kt. gyvenantiems giminėms bei draugams yra: Dr. B. Gaižiūnas, Chicago, Ill., J. Balčiūnas-Švaistas, Chicago, Ill., kun. A. Valiuška, Monrovia, Calif., K. Kazlauskas, Waukegan, Ill., U. Jaconson, Worcester, Mass., K. Petrauskas, Chicago, Mr. and Mrs. M. Zižkus, Sacramento, Calif., Mrs. M. J. Colney, Waterbury, Conn., A. Vaitkus, E. St. Louis, Ill., I. Kazlauskas, Perth, N. J. O. Kremeris, Chicago, Ill., Dr. J. B. Končius, Daytona Beach, Calif., A. Irlakis, Worcester, Mass., A. Liūdžienė, Los Angeles, Cal.

IŠ PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS organizuojamo pasaul. liet. seimo darbų

— JAV P. S. B. atstovų rinkimai į pas. liet. seimą įvyks balandžio 27 d. visuotinu balsavimu (kartu su naujosios Tarybos rinkimais).

— Kraštų bendruomenių vadovybėms išsiuntinėtas **Seimo darbotvarkės projektas** pareikšti nuomones ir pasiūlyti pakeitimus. Po to darbotvarkė bus priimta ir pakviesiti pranešėjai.

— Pilnam **lietuviškos išeivijos organizacinio ir kultūrinio gyvenimo vaizdui** sudaryti išsiuntinėta vadovybės anketa.

— **Seimo žymenį** nupiešė dail. V. K. Jonynas; žymuo jau gaminamas; jo kaina — vienas doleris.

— **Seimo programoje** sutiko dalyvauti šie chorai: Čiurlionio, Cleveland, Dainavos, Vyrų, Stevens ir Pirmyn, Chicago, Varpo, Toronto, ir Vyrų choras, Boston. Koncerto programą sudarys ištraukos iš liet. operų: Karnavičiaus — Gražina, Radvila Perkūnas ir Šimkaus — Pagirėnai; be to, bus atlikta Šimkaus kantata Atsisveikinimas su tėvyne ir Žilėvičiaus kantata Vytauto Didžiojo garbei; taip pat keletas mažesnių bei naujų kūrinų. Koncertas vyks Carnegie Hall, N. Y., kur telpa iki 3000 žmonių.

— Liet. Inžinierių ir Architektų Sąjunga yra pasiūliusi (per inž. Muloką) atgabenti iš Brazilijos **Lietuvos architektūros parodą**, kuri Sao Paulo mieste susilaukė nepaprasto pasisekimo (Tos parodos žodžio ir foto reportažas tilps kitame LD-ny nr.).

— Seimo metu organizuojamos dar dailės ir spaudos parodos.

FOR SALE

3 rentals and 2-Br. house
Monthly income \$350.00

Good rental location — PALMS Distr., 3655 Vinton Ave., L. A. 34.
Tel.: VE 9-6737

Price: \$34,000 Loan \$12,000

AUKOTI AR NE?

Atkelta iš 11 psl.

Aukojimo gradacija gali būti įvairi. Manau, jog patriotingam lietuviui yra du pagrindiniai tikslai pagal kuriuos jis turėtų aukojimo gradaciją nustatyti: Lietuvos išlaisvinimo darbo rėmimas ir lietuviybės išlaikymo finansavimas.

Tiems tikslams turi būti aukojama ir finansais ir darbu.

Toliau eitų aukos atskiroms organizacijoms ar grupėms, kurių tikslai ir uždaviniai yra arčiausia aukotojo pažiūrų.

Giminių ir profesijos draugų šelpimas varge, parapijų ir labdaros įstaigų išlaikymas, mano nuomone, neįeina į aukojimo sąvoką, bet yra padoraus asmens prievolė ir į aukojimo gradaciją visai neįskaitytina.

Aukos santykis su aukotojo ekonominiu pajėgumu geriausia būtų proporcinis: daugiau turį daugiau ir aukoja. (Praktikoje būna kitaip). Norėję, kad proporcinis principas būtų praktinė taisyklė. O pagaliau, kad visi aukotų ir po labai mažai, aukų pakaktų visiems reikalams. Gaila, kad aukotojų skaičius, palygintant su visa lietuvių mase, yra labai mažas, todėl tuo sunkesnė yra našta, krintanti ant jų pečių.

Tikiuosi, kad aukojimo problemos iškėlimas anketos būdu ir jos pajdinimas prisidės prie šios pareigos paryškimo ir pagerinimo.

Dr. jur. V. Šimaltis

— **Simas Miglinas**, Vokietijoje gyvenęs žurnalistas, buv. "Tremties" ir kt. laikr. redaktorius, ką tik išleidęs kruopščiai parengtą knygą apie komunistinį žmonių naikinimą okupuotoje Lietuvoje (žiūr. ištrauką šio nr. 10 psl.).

S. Miglinas, author of Pavergtoji Lietuva (The Enslaved Lithuania).

LITHUANIAN REALTY COMPANY

Charles Luksis Realtor

Phone: EX. 4.2986

601 — 10th Street

SANTA MONICA, CALIF.

Mielai patarnauja norintiems pirkti-parduoti namus ir sklypus; apdrausti automobilius, namus ir kitokį turtą; gauti paskolas.

Atlieka notaro darbus. ..

LITHUANIA, canvas by artist Kazimieras Varnelis, Chicago, Ill.

Dailininko K. Varnelio paveikslas LIETUVA

FORCIBLE REPATRIATION FORESTALLED

AN INTERVIEW WITH CONGRESSMAN KEATING. FROM NEW YORK STATE

Q. We understand that you had clashed with Soviet-Lithuanian Professor Juozas Matulis in London, during the Interparliamentary Union meeting last September. Our readers would be anxious to learn more about it.

A. Well, there was not much of a clash. As you probably read in the papers, I was one of the members of the American Delegation and was entrusted with presenting an amendment to the Draft Resolution on the Refugee Problem. After I read and explained the proposed amendment, Professor Matulis asked for the floor and had his say. I do not think he attacked me directly.

Q. And what did he say in his retort?

A. Professor Matulis pointed out that the Report on the Refugee Problem as a whole did not touch upon the fundamentals. He vigorously objected to the settlement of refugees in foreign countries. This he claimed was contrary to the Declaration of Human Rights. The settlement of Hungarian and Arab refugees seemed to him a poor solution of the problem. But the main point in his address was the demand that refugees be given truthful information about their homelands. He cited the Soviet Union as an example of a country where amnesty had been granted to persons compromised by collaboration with Fascism and where refugees' rights are laid down in legislative measures. That is all I heard of Professor Matulis.

Q. Did the Soviet Delegation submit any amendments of their own?

A. Oh, yes. They proposed to amend the Draft Resolution to the effect that the Interparliamentary Union condemn "the use of refugees as an instrument of political struggle by organizations which are hostile to the countries of origin of these refugees." The amendment was passed.

Q. Meaning that now no refugees can work for either Voice of America or the Radio Free Europe?

A. Not at all. The United States Delegation did not vote for the amendment because we were of the opinion that refugees, as a rule, are hostile to the present regimes in their homelands, but not to their homelands as such. Surprisingly enough, the Soviet Delegation did not vote for the amendment they proposed.

Q. And what was the nature of the amendment proposed by the United States Delegation?

A. We wanted the Draft Resolution amended to prohibit coercion or intimidation of refugees by the receiving country or by the country of their origin. In my address, I stated that all refugees who so desire should be allowed to return to their native lands. But I spoke vigorously against assistance to, or approving of, forcible repatriation of unwilling refugees. I also condemned the use of threats, intimidation, moral blackmail, and kidnappings to enforce repatriation. I am afraid I was somewhat undiplomatic when I accused "nefarious groups representing the Soviet Union" who have been using such methods all over the world for years. But their tactics certainly deserve such condemnation. Our amendment was also passed.

Q. Our readers will certainly be thankful to you for this splendid deed. Going back to Professor Matulis — have you met him personally?

A. I have not. As a matter of fact, the Soviet Delegation did their best to prevent me from meeting socially Professor Matulis or any member of the Delegation. I was the only member of the American Delegation pointedly excluded from their invitation list.

Q. We hope you did not miss much. May we switch the subject and ask you for a comment or two on recent amendments to the Immigration and Nationality Act? We understand you authored the bill.

A. That is right — at least substantial provisions of my bill were included in the measure finally passed. / Continued on Page 20

HONORABLE KENNETH B. KEATING, Republican Representative in the Congress from New York State since 1946. Graduate of University of Rochester and Harvard Law School. A prominent attorney. Served in World War I and World War II and holds the rank of Brigadier General. Member of Joint Congressional Committee for Immigration and Nationality Policy. Member of United States Delegation to the Interparliamentary Union every year since 1953. Senior Republican member, House Judiciary Committee and sponsor of President Eisenhower's immigration recommendations in the House of Representatives. See his exclusive interview to Lithuanian Days on p.p. 19-20.

K. B. KEATING, Respublikonų atstovas kongrese, žymus teisininkas, dalyvavęs Tarp-tautiniam parlamentary suvažiavime ir oponavęs komunistų kėslams dėl pabėgėlių teisių. Žiūr. šiame nr. 19-20 psl. mūsų bendradarbio pasikalbėjimą su K. B. Keating.

One part was of particular interest to you. As you may know, the Displaced Persons Act of 1948 provided that one half of immigrants over and above the quota for an individual country would be charged against the quota. In the case of the relatively small Lithuanian quota this meant mortgaging it for years to come. The 1957 Amendment eliminated the mortgage. As a result, some 8000 additional immigrants will now be able to come to this country. The Amendment also facilitates admission of certain relatives and orphans of American citizens. It makes easier the reuniting of families whose breadwinners had come to this country hoping to be followed soon by their relatives, but were prevented by oversubscribed quotas or the expiration of the Act. The Attorney General is now permitted to waive certain minor offenses and affliction with tuberculosis as grounds for exclusion from entry of close relatives of American citizens or lawful residents who desire to come here to live. Furthermore, the Amendment provides for the entry of certain skilled specialists and some 50 foreign diplomats who broke with their governments.

Q. Do you consider these amendments satisfactory? Or, stating it bluntly — is that all?

A. I'm afraid that's all which was included in the bill finally passed by the Congress. President Eisenhower had recommended and I am sponsoring some sweeping revisions in our immigration laws to wipe out numerous inequities and discriminatory provisions which were ignored. The 1957 amendments barely scratched the surface. However, last year full hearings were scheduled on all proposed changes in immigration laws, and I'm hopeful then we can gain approval for more of the President's recommendation.

Q. Can you tell us more about it?

A. One proposal is that future quotas be based on the number of immigrants of a particular nationality living in the United States in 1950 rather than in 1920. Second, my bill would provide for a pooling of unused quota numbers by regions, allowing emigrants a second chance at coming to the United States, once their own country's quota has been exhausted. Third, these additional quotas would be

distributed in proportion to actual immigration from the various countries in the period between 1925 and 1955. Fourth, provision would be made to provide permanent residence to the Hungarian freedom fighters who have come to our land and fulfilled residency and security requirements. And fifth, my bill would provide procedures whereby future escapees from tyranny and oppression overseas could be offered haven in this country.

Q. Thank you, Congressman, for all this information. Our readers would appreciate a few words from you on the problem of liberation of Lithuania.

A. I wish I could say that Lithuania will soon be free. Unfortunately, it is not that easy. It may take a good deal of time, and it will most certainly require a great deal of concerted effort by all of us, before that grand nation will

once again take its rightful place in the ranks of the free world.

In the meantime, I urge the noble people of Lithuania not to despair. No tyranny has ever been permanent — with or without Sputniks. No people has ever been more strongly imbued with the belief in freedom and the will to become independent, than are the people Lithuania.

I am confident this spirit cannot be squelched. The Soviet tyrants have learned this lesson from long experience. Eventually, this unquenchable will to be free, combined with the inherent weaknesses of a regime built on atheistic doctrines and oppressive practices, will crumble to dust the Red tyranny, and the nations now suffering under the yoke of despotic rule will be turned free.

No one in the free world should rest until that day. All of us must hope and pray and work for the day when Lithuania will again bask in the sunlight of freedom.

HOMELESS BUT NOT HOPELESS

By Dr. K. C. CIRTAUTAS

Excerpt from "The Refugee", a psychological study by K. C. Cirtautas. 166 pages. \$3.00. Meador Publishing Co. 324 Newbury St., Boston 15, Mass.

The following is an excerpt from the recently published book of the same title by the Lithuanian K. C. Cirtautas, Ph. D., Research Scholar at the Hochschule Fuer Internationale Paedagogische Forschung in Frankfurt, Germany. Cirtautas was born in Lithuania in 1915 and educated in Germany and Austria. He is the author of various books dealing with ideas about the human struggle for a better existence.

Prof. Pitirim Sorokin of Harvard University, world-famous American sociologist, writes in his Foreword to this edition:

"There are very few works which give as masterful a portrait of the inner world of a refugee... as Cirtautas' study gives. "The Refugee"... is an important and timely book on one of the most important problems of our age". —Ed.

Flight from home demands the surrender of everything that an individual holds dear. What prompts

a man to take such drastic action? Has he suddenly lost his feeling for "his own, his native land?" Not at all. He only left because he fully expected to return some day. He was convinced that by escaping he was actually protecting and preserving the very values that meant so much to him.

The deepest motives are not the same in all refugees.

Before we investigate the individual psychological factors, we may review briefly the political and social forces which placed upon millions of people the alternative of fleeing or dying.

The victims of the present tyrants cannot even leave, because their masters do not want the world to know what takes place behind the iron curtain. These modern dictators represent themselves as the champions of humanity and justice and claim that the world will eventually recognize their merits. Yet these "fighters for freedom and peace" tolerate only one party, one religion, one race, the people who serve their cause. Any one who does not yield body and soul, is brutally "liquidated". That explains why men of principles and convictions are

GEROS ŽINIOS

Jūs galite siųsti savo artimiesiems į Lietuvą

DOVANŲ SIUNTINIUS

įvairių rūšių rūbus, medžiagas ir maistą.

Taip pat galite siųsti visokius vaistus.
PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

Per visiems žinomą

ROUND THE WORLD TOURISTS

vienintelį atstovą Pacifico pakrašty.

WE 3-8491

334 No. Fairfax Ave. Los Angeles 36, Calif.

WE 4-7838

Dr. K. C. Cirtautas, author of THE REFUGEE.

Dr. K. C. Cirtautas, knygos The Refugee autorius.

scattered all over the globe as homeless and stateless refugees.

Who is the "political refugee"? A man who has left his country because his personal convictions, his political and social views were in conflict with the dominant ideology. He sacrificed his home for what he believed was right. He had served a certain political party and he was unwilling to accept a philosophy of life that was dictated "from above". He desired a different social order, a different type of government, a different head of the state. If he did not want to be killed for his convictions, he had no choice but to flee the country.

As a citizen he had striven to make a positive contribution to the political life of his people rather than to accept what was handed him. In order to do his best he needed freedom, political liberties. Instead he faced the threat of prison, slave labor, secret arrest and death. No, said the victim of such an order, I will seek freedom. He fled to a country where he could continue the struggle for his political convictions and the spiritual liberation for his mother country. His flight from home was escape from death.

Now he ekes out an existence abroad, weary and discouraged. The newspapers of the democracies have praised him as a hero. In reality, he is a martyr, a tortured martyr, who holds a political ideal for his people enshrined in his heart, yet can do nothing tangible to advance the cause for which he has sacrificed everything. He finds himself stymied at every turn. Prolonged frustration finally creates unbearable tension which is discharged in violent outbursts. The thought of the indescribable brutality which reigns in his homeland and destroys its ancient civilization preys continually on his mind. An inward compulsion forces him into action: he must shout the truth from the housetops until the world will hear him and heed him.

There are many such people in all parts of the world. One recognizes them easily by the bitterness in their eyes, their tenseness, the defiance in their movements, their

jerky restlessness. These formerly complacent, peaceful citizens have been transformed into a new type of man by the fierceness of their hate against the ravagers of freedom and humanity.

These characteristics are common to all refugees, regardless of nationality. One can see it in pictures of them in the rotogravure sections of newspapers, hear it in their statements on the radio and at their meetings, read it in their memoirs and sense it in their songs. They are the living members of an agonized, dying civilization, waiting for a liberation which is nowhere in sight.

The "little man" who does not write books or make speeches has only one form of protest left. By the fact of his existence he testifies against the injustice that has been done to him. In one respect he suffers even more than his literate compatriot who can, at least partially, release his pent-up resentment through literary productivity. The illiterate man must handle it alone or can, at best, give expression to his feeling in the circle of his immediate family.

The refugee for religious reasons belongs in a somewhat different category. The bishops, priests and monastics left because interference with the practice of their religion threatened the integrity of their inner life. We have no intension to pass judgement upon the motives which prompted their decision to flee, but wish to view them with the same degree of understanding which we have granted the political refugees. The religious man was indeed, in constant danger. The anti-Christian forces closed in on him from every side. He could no longer teach or practice or confess his faith; his life was endangered at every moment. He had to make a choice in order to serve God and his country: he could either die or escape. The refugee cleric decided to flee — the priest from his parish, the bishop from his diocese. Should he not have preferred death in his earthly home for the sake of the heavenly home, if he had been a genuine priest, a true soldier of Christ? Let us not be harsh in our judgement. Perhaps he hoped for a quick return or decided that God can use a living man better than a dead one; it may be that he lacked grace to face death unafraid.

How does the homo religiosus conduct himself in exile? Unlike the political refugee, he seeks no audience. He does not appeal for aid to government officials and parliaments but clings to the Church of Jesus Christ. The supreme authority to which he looks for a solution is not the U. N., but Almighty God.

His facial features reflect suffering but they are not as embittered as those of the political refugee. He cannot hate the despoilers of his homeland, for he believes that "they not know what they do." In meditation and prayer he finds the strength to bear his cross and forgive his enemies. He has found a peace "which passes all understanding." Yet that peace, which permeates this thinking and his action, is in its way as revolutionary as the restlessness of his political fellow-sufferer. The religious man has learned the secret of being at home in exile. His faith in the Eternal enables him to accept the loss of things temporary which never fully satisfy the seeker after God. He

is a mere guest, wherever he dwells for "we have no abiding city but we seek one to come" (Hebr. 13,14). His real home is in another world. The agnostic finds this orientation almost unintelligible. The peace of the religious man, however, does not descend upon him automatically but also grows out of bitter conflict. He does not suffer primarily because he has lost his native country, his residence, his comforts and position. But day after day he must justify his decision to flee before the tribunal of his own conscience. He can never be certain that escape was the morally right, divinely sanctioned course of action. He keeps on pondering: why did I not stay with my parishioners? I should have preached Christ unafraid and died as a martyr like the early Christians. Was not flight a betrayal of the Son of Man? Christ had instructed his disciples: "Whosoever therefore shall confess me before men, him will I confess also before my Father which is in Heaven" (Matt. 10,32). In peaceful times he had acknowledged Christ, preached Him from his pulpit, admonished his parishioners to make sacrifices for Him, die for Him if need be. These musings are the torturing self-accusations of the religious refugee. They become almost unbearable when he learns that other members of his faith, his friends and colleagues at home are giving their lives for Christ and His Church. It is difficult to state who suffers more; the men who stayed behind and became martyrs, or the refugee in safety who gradually wears himself out over his conflict.

Not all refugees are men of profound political or religious convictions. We designate a motivation as heroic if devotion to an ideal, political or religious, prompted an individual to seek a new home abroad. He did not flee simply for the sake of saving his life, but wished to stay alive in order to preserve an idea. We call it a normal attitude, if an individual in his fight is concerned with both, safety and idea. The refugee whose sole aim is physical is an egoist. We must finally recognize a type of refugee whom we describe as the indifferent man. He has no very clear idea why he fled. If he were asked for his reasons, he is likely to answer: "I did it because

everybody else did. It seemed better to get away than to stay behind." Such people rarely know, even in far less complex situations, what they really want. They are always the passive bystanders at a struggle in which others are actively engaged.

We are presently concerned with the refugee for the sake of political or religious convictions. The egoist, who uses the idea merely as a cloak for his selfishness, can be of little interest to us. One identifies him by his motto: Where I am well off, I feel at home.

We must lastly refer to the group of racial refugees who saved their lives by escape. Their situation, and therefore their whole orientation, differs from that of the political or religious refugee. The latter still have a mother country for which they can fight or pray, but the home of the racially persecuted person vanished with the death of his relatives and friends. It became a mass burial place for the members of his race and, having seen and experienced it, he feels permanently homeless. He was the witness of the most horrid crime of our century and it was, paradoxically, committed by one of the most enlightened nations of Europe. The racial victim stands for all future generations as a solemn warning against the violation of fundamental human rights.

The refugee feels such bitter agonies because his departure from home was voluntary. He might have stayed to fight for his ideals, inspire his fellow citizens, live and die as a martyr. He is constantly compelled to justify his fateful decision before himself, his fellow men and his God.

The expellee is in a different situation. Flight is not his basic problem. He did not leave home voluntarily, he was driven out.

He is angry; beyond that he knows nothing. For the thousandth time he asks himself: What have I done? What right did they have to drive me out?... Both the believer who recognizes the source of his homelessness, and the benumbed refugee, who lives from day to day, suffer intensely. Their longing for home is equally deep, and this longing marks all expatriates in a world which they cannot understand and in which they are not understood.

LIETUVIŲ ĮSTEIGTA IR VALDOMA ĮSTAIGA NUO 1922 M. ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Mokama 4% už padėtus pinigus
Kiekviena sąskaita apdrausta iki \$10,000.00

1447 South 49th Court, Cicero 50, Illinois
Telefonai: TOWNhall 3-8131 ir BISHop 2-1397
TURTAS VIRŠIJA \$16,500,000.00

From the Lithuanian Poets

THE SMILE

(Š y p s n y s)

VINCAS MYKOLAITIS-PUTINAS (1893)

*I was walking witchcraft's way
One pale golden autumn day,
When I saw the sunbeams play.*

*For the smile of one clear beam,
Healing like a healing stream,
Changes grief into a dream.*

*I am filled with new delight:
Songs which were engulfed in night
Come back with this gentle light.*

*As the beams caress my face,
Deep within, my joy can trace
Blossom shapes of perfumed grace.*

*Joy, a clearing in the gloom,
Spun of light and song and bloom,
Stays the footless march of doom.*

Translated by W. K. MATTHEWS

V. Mykolaitis-Putinas, one of the most famed Lithuanian poets and authors, marks his 65th birthday anniversary this year. He has written poetry, plays, stories, and novels. His novel, "Altorių šešėly", has been a Lithuanian best-seller for a number of years. This novel has been translated into several European languages.

At present Putinas is living in occupied Lithuania and is a professor at Vilnius university. One poem by Putinas, translated into English by Mr. Matthews, appears in an anthology of world's poetry.

THE END OF BRISIUS

By JONAS BILIŪNAS

Next to the barn, on a huge pile of flax-chaff, lies the dog Brisius — gray and half-blind; often he cannot recognize his own master. His old age is hard: he lies there forgotten by all and abandoned. He himself realizes that seldom does anybody have need of him now. He tries to be of as much use as he can. His heavy eyelids keep drooping and his eyes are filled with pus; he cannot hear well, yet he tries very hard to appear wide awake and to listen. And so pretending, he falls asleep... And in his sleep he hears something rustling close to him, as if some stranger were passing by. Heavily Brisius rises from his resting-place and begins to bark with a hoarse and sleepy voice.

"Now you, blind one, will you stop! Don't you see your own people?" he hears a familiar voice.

Full of shame, he opens his toothless mouth, barks meekly, as if he were apologizing, and holding his tail between his legs, again curls up on his flaxen pile.

This is not the first time that Brisius has been fooled and shamed by his rapidly deteriorating senses. Lying in the middle of the room, he would often dream of a thief or one of the wolves which he used to shase while he was young, and it seemed to him that again his enemies were trying to outsmart him; he would raise his old head and in alarm bark arf!

arf!

And instead of a thief, he would hear unexpectedly the reproaching voices from all sides:

"He's completely crazy, that old gray-haired fool!"

Not knowing where to hide himself from shame, he would get up from the floor and crawl under a bench.

"Where do you think you're going? Get out of here!" they would shout at him.

And sadly Brisius walked out through the door.

Now he was afraid to enter the house. He was better off on the pile of chaff, where he did not stand in anybody's way. True, in the house he had a special place under the table where it was warm and comfortable. But he can't even pick a bone any more, and it's hard for an old dog to climb all those flights. At least here they have pity for him and sometimes they bring him some gruel. Often he walks around begging for any morsel he can get. Such is the misery of his life.

Once he too was young and strong, and everybody cherished him. Everybody liked to talk with him and pet him, and he could hardly keep the people from him. The children would play with him; they would harness him into a small cart and drive with him; and never once did old Brisius get angry even though sometimes they

would hurt him severely — he knew that they were young and playful and did not mean to hurt him. Everybody fed him and took him on hunting trips. The head shepherd often gave him curd in order to keep him in the pastures and help take care of the sheep. And how much fun he had with the shepherd boys! Sometimes they would put a jacket over his head and one of the boys would hide somewhere. Then they would let Brisius search for him. And always Brisius found him out, even if he were hidden far away in the peak of a fir tree. He would sniff the boy's tracks, and with his nose lifted, he would begin to bark. And he wouldn't leave the tree until the boy climbed down. When he noticed that the boy was coming down, he would bark with joy. Coming back to the shepherd boys and holding his tongue out, he would stare at their baskets: he knew that they would take out a crust of bread or a little piece of meat and give it to him as a reward. Now even the shepherd boys had forgotten him.

And so Brisius lies on the shive of flax and has a dream. In his sleep he sees some ducks which his master is shooting down, while Brisius himself fetches them from the water. And how many ducks, and how fat they are!

Brisius closes his eyes a little and yawns sweetly, as he remembers them. But now he's really surprised as he sees his master coming with a gun on his shoulder. He hardly believes his eyes; is he, by any chance, still dreaming?..

But he hears clearly the master calling him:

"Come Brisius, come!"

He is probably laughing at him. Why?

"Come Brisius, come!"

Reluctantly, he rises from his bed of flax and follows his master; he walks sadly after him, holding his tail between his legs, as if he were guilty of something, and not like before, when he was young and gay and used to run in front of his master.

The master goes behind the barn and turning towards him keeps calling:

"Come Brisius, come!"

Brisius, reaching the edge of the wood, stops. He whines meekly and looks at the man with fear as if he were asking why the man had brought him here. He sees now the master takes the gun from his shoulder, and stepping back begins to aim at him..

It couldn't be that. Brisius does not believe it. His master probably wants to laugh at him. But why should he laugh at him, an old dog in such a feeble condition? Why? This is not his fault... Brisius wants to please him, he wants to wag his tail, but paralyzed by fear, he sits on his legs while bitter tears roll down his snout.

Suddenly a flash and a terrific blow, — and Brisius falls down, pierced by agonizing pain. His eyes are open, and he can still see the man running away, with the gun in his hands...

Maybe Brisius knew why this man had killed him, but he could not understand why he had run away from him; before he died he only wanted to lick his master's feet for the last time...

Translated from the Lithuanian by Stepas Zobarskas

BOOKS & PERIODICALS

The Wine of Eternity. Short Stories from Latvian by Knuts Lesins. Translated from the Latvian by Ruth Speirs and Haralds Kundzins. University of Minnesota Press. \$3.75.

The volume contains 15 stories and an introductory sketch about Latvian history and culture by the author. The stories are interwoven with much of the folklore of Latvia, although they are not primarily folk tales.

Mr. Lesins lived in Riga, Latvia, from an early age until he left the country. For some years in Riga he was the music and literary critic of the newspaper Brīva Zeme (The Free Land). After leaving Latvia he spent several years in a Latvian refugee group at Augsburg, Germany, where he published a Latvian language newspaper. In 1949 he won the first prize of the Latvian Cultural Fund for his collection of short stories, "Reflections". He won an award of the Latvian-European Cultural Fund in 1956 for his short story, "Linden Blossom".

AN OLD MONUMENT OF THE LITHUANIAN LANGUAGE

A Society of Friends of Science in Poznan, Poland, has published Chylinski's Lithuanian Bible, The New Testament.

The Lithuanian translation of the Bible by Chylinski, written at the beginning of the 17th century is for the student of Indoeuropean languages a significant monument of the Lithuanian language. It also contains interesting material concerning theological controversies during the late period of the Reformation.

The Reformation contributed to the development of learning and literature. The different confessions were eager to have their own national translation of the Bible. Therefore a Calvin synod at Kėdainiai (Lithuania) decided to prepare a Lithuanian edition of the Bible and to this end S. B. Chylinski was sent to England. The result of his work and efforts was an edition of the Bible brought to the XL Psalm. Three copies of this edition differing in size, have been preserved to the present day: the London-Berlin- and St. Petersburg copies.

The Bible is being reedited under the sponsorship of the Society of Friends of Science in Poznan. The proofs have been collated with the original in the British Museum. The book was expected to leave the press towards the end of 1957.

The Ch. Bible is of a size similar to the "Postylla" of Daukša. From the point of view of linguistics it supplies additional material to the "Postylla. It is, however, not only a monument of language: it is of equal interest to students of the Bible, especially to those of the reformed churches.

Apart from the 406 large pages of the translation, the book also contains 18 loose sheets with valuable Lithuanian culture.

The text - Transcription is edited by Czesław Kudzinowski and Jan Otrębski.

The number of copies to be printed will depend upon orders and therefore subscriptions are invited. The price of the book will be about 7.50 dollars. Please address subscriptions to: ARS POLONA, Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7 Polska—Poland.

THE LIFE OF THE CATHOLIC CHURCH UNDER THE SOVIET REGIME

[Address by Msgr. Jonas Bal-
kunas, at the 34th Annual
Women's International Exposi-
tion, 71st Regiment Armory,
New York City, Nov. 10, 1957.]

Today, I wish to speak to you
as a Lithuanian and also as a
Catholic priest.

Russia, presently, is commemor-
ating the Fortieth Anniversary of
the Communist Revolution in Rus-
sia. My aim, therefore, is to ex-
pose the frightening work of this
revolution as it appertains to the
life of the Catholic Church.

The avowed atheism of Soviet
Russia by terror, blood, fire, dyna-
mite, mockery and exile seeks to
eradicate from men's souls all
faith in God. Russia was the first
country in which the Communist
Government unleashed its campaign
against the Catholic Church. In
four distinct periods, this is what
she accomplished in Forty Years.

FIRST PERIOD (1917-1931):
during this time the Russian Com-
munist Government carried on a
systematic decimation of the Cath-
olic Church; destroying within 13
years the following—5 dioceses,
681 parishes, and 980 churches. In
this process, a total of 13 bishops,
912 priests, and approximately 1,-
600,000 of the faithful were arrest-
ed, scattered or deported.

SECOND PERIOD (1939-1941):
during this brief period, the Rus-
sian Atheistic Government pro-
ceeded to exterminate the entire
Catholic Church in the former Pol-
ish territories, which included 9
Archdioceses and Dioceses having
an approximate total of 8,437,000
Catholics, 5,340 priests and 4,834
parishes.

THIRD PERIOD (1939-1944):
during this period, the Russian
Government undertook the syste-
matic destruction of the Catholic
Church in Lithuania, Estonia and
Latvia. In the span of two years,
this meant driving out between 12
and 14 Bishops from their Sees;
arresting more than a thousand
priests; deporting more than a mil-
lion of the faithful to Siberia, or
exterminating them on the spot.
In Lithuania alone 1000 priests are
still missing, 2 bishops died in pri-
son, half of the churches remain
closed, and tens of thousands of
the faithful murdered in Siberia.

FOURTH PERIOD (1945-1957):
finally, the Communist Govern-
ments (in the meantime) had
seized other territories formerly
belonging to Hungary, Czechoslo-
vakia, Poland, Rumania, Bulgaria,
Yugoslavia and Albania; then, pro-
ceeded to carry out the total ex-
termination of the last communi-
ties existing in these countries.

IN THESE FOUR PERIODS,
which embrace a period of forty
years, the Communists have de-
stroyed 10 entire Ecclesiastical
Provinces; dispersed or had killed
2 Archbishops and Bishops; in-
terned or executed 7,000 priests;
closed, confiscated or destroyed
8,000 churches; requisitioned or in-
corporated 3,000 religious houses
and institutions; arrested, disper-
sed or exiled 10,000 monks and
nuns; suppressed hundreds of col-
leges, schools, hospitals, shelters,
and other Catholic welfare agen-
cies. They had also deported to

Siberia and elsewhere more than
five million Catholics under most
adverse and unimaginable condi-
tions; and subjected the rest to
the most terrible persecutions and
vexations. In a word, this is the
greatest monstrosity and injustice
ever known to man—forty years
of "reign of terror" the world has
ever seen.

Documentary proof of such dia-
bolical work of destruction, which
has been carried out from 1917 to
the present day by the Russian
Government against the Catholic
Church, is reported faithfully to
our Holy Father. This proof con-
stitutes the most serious act of ac-
cusation against such a Govern-
ment and regimes, which prefer to
designate themselves as "demo-
cratic."

The Catholic Church has been
driven back into the Catacombs,
driven into exile: its faithful tor-
mented and condemned to utter
silence. This SILENT CHURCH
has been under the powers of dark-
ness for the last forty years!

In all the Communist capitals
of the world . . . MOSCOW, BEL-
GRADE, BUDAPEST, PEKING,
PRAGUE, WARSAW, SOFIA, BU-
CHAREST, KAUNAS, RIGA and
TALINN, the Communist policy,
(with slight variations) is deeply
rooted in the fear of man's spiri-
tual freedom. As long as the
Church exists, man is free. If the
Church be destroyed, man is then
at the mercy of him who wields
power. Hence, the systematic per-
secution of the Church continues
unrelentlessly by the "forces of
evil," so as to make life impossible
for her lawful Pastors and her
faithful.

Too little is being said about
this "Church in Chains," the SI-
LENT CHURCH; and so, for this
very reason, I break the silence
now and then with a severe expo-
sition of facts that ring out the
condemnation of the atheistic, ma-
terialistic Communist regime.

THE MASTER PLAN

The story of Communistic per-
secution of religion in Eastern Eu-
rope is a sordid drama of hatred
and violence akin to that of Lu-
cifer and his fallen angels. Yet,
even today, we see and hear re-
ports of the parade of touring
Westerners in a guise or mask of
"Freedom of Religion Under Com-
munism." Their mask is just as
false as their reasoning is a mali-
ciously falacious "vicious circle."
It's a fraud! You know it; the
Russian people and their Commu-
nist rulers know it, too. The truth
speaks for itself. But, as the "fool"
of which the Psalmist speaks, the
advocates of Communism in hatred
for God and His Church rebel-
liously cry out in their hearts:
"THERE IS NO GOD!" (Ps. 52:1)

The fact is simple. Atheistic
Communism cannot and will not
permit any loyalty and fidelity to
divine authority. Although the So-
viet regime cannot succeed in
rooting out man's yearning for
God, nevertheless it strives to re-
place religion with a secular cult
dominated by Atheistic Communist
thought.

This ruthless attack is carried
out generally in four forms: 1)
terror and violence is practiced on

the clergy and the faithful; 2) re-
ligious groups are deprived of their
papers, publications and books; 3)
organized religion is suppressed,
or is dominated by Communist
power; lastly, indoctrination of
youth in Communist ideas is giv-
ing top priority.

For forty years, they have com-
mitted murder, violated every dig-
nity of man and God (too numer-
ous to mention), and inexorably
have broken every pact or treaty
in their relations with every nation.
Arson and arrest, confiscation and
secularization, propaganda and
schism, are all their tools in order
to weaken Church leadership.
Moreover, Communists have or-
ganized deceptively "Progressive
Catholic Movements," "National
Catholic Churches," "Peace and
Patriotic Priests' activities,"
"Christian Peace Movements," in
order to undermine the True
Church, and to confuse its faith-
ful. Despite such Satanic maneu-
vers, religion continues to exist;
yes, even prospers daily, adding
new thorns to the "crown of suf-
fering" which is the mark of glory
in the role of the "Church Mili-
tant" on earth.

From the stronghold of Com-
munism, the KREMLIN in Moscow,
comes word from its official organ
the "Izvestia," that religion is still
an important element within the
family. This paper complains that
parents give religious instructions
secretly to their children. Young
couples are insisting upon church
weddings as well as baptisms for
their children. Strangely, indeed,
feastdays and religious festivals
continue to be observed in spite of
the regime's opposition and pres-
sure.

"Do not draw wrong conclu-
sions," Khrushchev has said, "we
remain atheists. Communism has
not changed its attitude towards
religion. We are doing everything
we can to eliminate the bewitch-
ing power of religion."

The Vatican replied for all reli-
gion: "Do not," warns 'L'Osserva-
tore Romano,' "be taken in by
Communism and its co-existence.
There is no compromise. There
will be no baptism of Communism."

Never has the battle for men's
minds and souls been waged more
vigorously or with greater ingenu-
ity. Mr. J. Edgar Hoover, head of
the FBI, describes Communist in-
trigue in America in these words:

"Today, Communists are far
more dangerous because they are
far less crude than in their meth-
ods of former years. Today they
are more subtle in their propa-
ganda, particularly since the Gene-

MICHIGAN FARM CHEESE

Dairy, Inc.

FOUNTAIN, MICH.

Telephone: Fountain 2301

John Andrulis, President
Angie Andrulis, Vice-President

Gaminami tikri ir nepaprastai ska-
nūs lietuviški sūriai.
Užsisakykit, tada patys įsitikinsite.

Taip pat gaminam

didelius sūrius subuvimams ir ki-
toms progoms pagal užsakymą.

va Conference. And, unhappily,
many citizens hoping desperately
for "peace" are putting too much
credence in the Kremlin smiles
. . . Our Christian nation should
remember, and remember well,
that Communism and Christianity
can no more mix than oil and wa-
ter . . . These 20,000 (card carry-
ing members) are the hard core of
Communists, men and women, who
devote themselves unselfishly to
the cause and, who are dedicated
to the proposition, that the United
States Government must be over-
thrown by force and violence."

In conclusion, Communism (ath-
eistic and materialistic) is nothing
less than the personification of
the invisible "powers of hell" in
their open challenge against God
and His visible kingdom on earth,
the One, Holy, Catholic and Apos-
tolic Church. Is not America, "the
land of the free," the main target
with the Catholic Church in this
struggle against the "Powers of Sa-
tan—"the Gates of Hell"—in the
defense of man's God-given inali-
enable rights of "Life, Liberty, and
the Pursuit of Happiness" which is
the cornerstone of our Govern-
ment? To meet this unholy chal-
lenge of Atheistic Russian Com-
munism, let us open up our "Spiri-
tual Armory" in constant prayer
versus the "Powers of Darkness"
by daily recalling the Motto of
our Country — "IN GOD WE
TRUST." If we do so, we have
every guarantee of final victory
over our common enemy, atheistic
and Communistic Soviet Russia,
which is in league with the invis-
ible powers of evil, in accordance
with Christ's promise made to St.
Peter, the "Prince of the Apos-
tles," "THOU ART PETER (mean-
ing the 'Rock'), AND UPON THIS
ROCK I WILL BUILD MY
CHURCH; AND THE GATES OF
HELL SHALL NOT PREVAIL
AGAINST IT." (Matt. 16:18)

Maloniai pranešame, kad mūsų firma

PARCELS TO RUSSIA

121 So. Vermont, DUNKIRK 5-6550

siunčia paketus maisto, naujų drabužių, vaistų ir t. t.
į Ukrainą, Armeniją, Gruziją, Latviją, Lietuvą, Estiją ir Rusiją.
Muitai ir visos siuntimo išlaidos sumokama šitame krašte. Paketai, siųsti
per mūsų įstaigą, gaunami Lietuvoje be jokio mokesčio.

Garantuojame pristatymą ir greičiausią patarnavimą.

Siunčiame ir oro paštu.

Jeigu nepatogu patiems atvykti į mūsų įstaigą, galite paštu atsiųsti savo
paketą, ir mes pranešime siuntimo kainą.

Valandos kasdien, išskyrus pirmadienius, nuo 10 val. ryto iki 6 v. vakaro
(taip pat ir sekmadieniais)

PARCELS TO RUSSIA, Inc.,

Los Angeles Branch,

121 So. Vermont Ave.,

DUNKIRK 5-6550

A GROUP of Lithuanian - Australians mark the 10th anniversary of their stay in Hobart, Tasmania. The anniversary cake is being cut by Mrs. Nelson the wife of the Minister of Immigration of Tasmania, Australia. Photo by courtesy of "The Mercury"

PIRMOJO LIETUVIŲ TRANSPORTO Į AUSTRALIJĄ dešimtmečio sukakčiai paminėti pobūvio stalas, paruoštas kulinaro K. Maslausko (l-mas iš kairės). Tasmanijos steito imigracijos ministerio žmona Nel son piauna sukaktuvių tortą. Dešinėje A. Žemaitis, vienas iš rengėjų.

French Senator Snubs Lithuanian Quisling

The Interparliamentary Union vened in Paris on December 18, 1957, with the usual participation of Communist "parliamentarians." The Soviets were represented by the Lithuanian puppet Justas Paleckis. He also participated in the reception given by French parliamentarians.

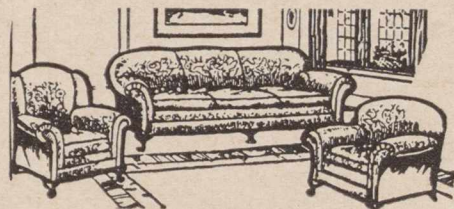
There was one dissenter, however, in these rather grotesque proceedings. The French Senator Ernest Pezet, Vice-President of the French Senate, refused to attend the reception because of Comrade Paleckis' presence. He gave his reason in a letter addressed to the chairman of the French delegation and the President of the Interparliamentary Union:

"1.) J. Paleckis is the same person who in 1940, when the Soviet Union attacked the Baltic States, agreed to be an obedient instrument of the aggressor in breaking the Lithuanian resistance. The imprisonments, mass murder and mass deportations which ensued cannot be denied by anyone.

"In July of the same year, Paleckis was put at the helm of the

AN EXHIBIT, showing the Communist Russian atrocities in Lithuania and other countries occupied by the Soviet Union, was organized in the New York Central Station in January, 1958.

Sovietinio 40 metų valdymo žudynių, trėmimų ir kity baisy darbų paroda New Yorko Centrinėje stotyje. Parodą surengė Jungtinės Pavergtos Europos Tautos. Dešinėje — Pravieniškėse išžudytieji lietuviai, bolševikams bėgant 1941 m. iš Lietuvos.

*Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį.*

FURNITURE CENTER, Inc.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Telefonas: Victory 2-4226

Vedėjas — J. LIEPONIS

Phone: Victory 2-4226 CHICAGO 8, ILL. 3222 S. Halsted St.

so-called government according to instructions from Moscow. He conducted the so-called elections under the supervision of the Red Army and presided over a parliament' in which representatives appointed by Moscow and not elected by the nation, proclaimed the abolishment of Lithuania's independence against the will of the people.

"For these services, the Soviet occupation government appointed Paleckis as president of the Lithuanian Supreme Council which is not a parliament in the proper sense of the word."

Senator Pezet concluded by asking what would have happened "if the war had turned out differently and the antiFascist parliamentarians from England and the U. S. would have had to share seats in the same interparliamentary union with such cronies of Hitler as Do-riot, Deat, Herriot and Laval.

"Such is the political and moral issue which makes participation in the reception with Paleckis present, impossible."

Would there be more such voices of sobriety and dignity at a time when appeasement and political platitudes are in vogue! — the Lith. correspondent of Elta wishes.

Pax Sovietica

CLASSIC DEFINITION OF PEACEFUL COEXISTENCE

The newly sprouting appeasers advocating acceptance of Pax Sovietica on Soviet terms would do well to read this excellent poetic summary of the real meaning of Soviet style "peaceful coexistence."

The following poem was published in the literary almanac "Jaunieji" (The Young Ones) published in 1956 in Vilnius, Lithuania.

He will sow
Lies, treachery and panic
With bombs,
With Cross and sword
With a malicious chalice
Of deadly poison.
He will conspire in secret
For meetings and agreements,
Until, swinging from a branch
Shall die in shame
A dog's death.

LITHUANIANS MAKE NEWS

● **The Most Rev. Vincent Brizgys**, Chicago, Ill., Auxiliary Bishop of Kaunas, Lithuania, now living in Chicago, Ill., opened the U.S. Senate with prayers on February 13, 1958, when the U.S. Senate and the House of Representatives commemorated the 705th anniversary of the establishment of Lithuanian State in 1253 when Mindaugas the Great was crowned the first king of Lithuania, and the 40th anniversary of the declaration of independence of the Republic of Lithuania on February 16, 1918. Over 20 Senators and over 60 Congressmen made speeches on the U.S. Congress floor on February 13, 14 and 17, 1958, marking the above said anniversaries.

● **The Very Rev. Mykolas Vaitkus**, Peace Dale, R. I., marks this year his 50th anniversary since he was ordained priest. At present he is a chaplain of a monastery in Peace Dale, R. I. He is author of dozen of books — poetry, drama, novels. Recently Vaitkus published a book of memoirs, "In the Mystical Garden" A number of times his writings have appeared in Lithuanian Days magazine.

● **Vytautas K. Jonynas**, New York, N. Y., a famed Lithuanian-American artist, has received a \$100 prize and gold medal for his work "Fifth Avenue in New York".

from the Audubon Artists Ass'n.

● **Miss Aldona Šlepetys**, New York, N. Y., has received her doctorate degree from the New York University on February 7, 1958. The topic of her dissertation was the following: "Lithuania in the Writings of O. V. Milašius-Milosz".

● **Viktoras Vizgirda**, Boston, Mass., an accomplished Lithuanian-American artist, had been having a one-man exhibit at the twentieth Century Associates gallery January 13-31, 1958, in Boston, Mass.

● **Rev. J. C. Jutt-Jutkevičius**, of Worcester, Mass., an active member of the Knights of Lithuania organization, has read following prayer before the House of Representatives on Feb. 13, 1958:

In the name of the Father and of the Son and of the Holy Ghost. A.

O Almighty and Eternal God, ever present before us, we adore Thee as our Creator and Sovereign Master and we give Thee thanks for the innumerable blessings of freedom which Thou has given us.

Heavenly Father, Source of all authority, we humbly beg Thee to look down with paternal solicitude upon these Thy servants, the members of this august body, the House of Representatives of the United States. Grant them, in whom Thou

LITHUANIAN-AMERICAN REPUBLICANS OF LOS ANGELES County receive a charter. Lithuanian-American Republicans of Los Angeles county in California have recently organized their unit of the most powerful and influential organization in California, the **California Republican Assembly**. On Jan. 28, 1958, during one of the California Republican Assembly dinners, held at the Alondra Club in Lawndale, Calif., **Leonard Valiukas** (center), President of the Lithuanian-American unit of this organization, accepted the charter from **Carl Lindstrom**, President of Los Angeles County Republican Assembly. Second row l. to r.: Mrs. C. Lukšis, Lorraine Samolis, sec'y, C. Lukšis, vice pres., and George Christopher, Mayor of San Francisco, who was the principal speaker at the event. Last row: Mrs. A. Skirius, Mr. A. Skirius, treasurer, Robert Agnew, one of the vice presidents of the Los Angeles County Republican Assembly.

CALIFORNIA REPUBLICAN ASSEMBLY, stipriausios ir įtakingiausios Respublikonų organizacijos Kalifornijoje, neseniai susiorganizavęs lietuvių skyrius 1958. sausio 28 d. gavo čarterį. Nuotraukoje čarterį iš Los Angeles county pirm. C. Lindstrom priima lietuvių vieneto pirm. L. Valiukas.

Photo P Jasiukonis

MISS DAIVA MONGIRDAITĖ of Cambridge, Mass., received a scholarship to study music at the Boston University. She is pictured with professors Mr. Stephenson and Mr. Oliver.

DAIVA MONGIRDAITĖ, teatro ir dainavimo studentė, Boston, Mass., gauna stipendiją (1957 m.). Bostono Universiteto profesoriai Mr. Stephenson ir Mr. Donald Oliver duoda draugiškų patarimų, pradedančiai studijuoti Daivai. Dešinėje H. Liaudskaitė. Daiva Mongirdaitė daug reiškiasi lietuvių jaunimo ir visuomenės rengiamuose koncertuose.

hast placed Thy authority, the wisdom by which, fortified in their deliberations by the inspirations of Thy Holy Spirit, they may be the constructive influences for the preservation of peace among those whom they represent and for the attainment of peace by those who unjustly are being denied it.

O Eternal Father, Source of all freedom, regard with benign favor the sufferings and the hardships of the people of Lithuania. Please hear our prayer that precious freedom, to which all nations have an inalienable right and which comes to nations living in harmony and friendliness, may soon come once again to her. Through Christ, Our Lord. Amen.

CLEM'S MARKETS

- Puikios lenkiškos dešros, šviežiai namuos gamintos.
- Importuoti lenkiški kumpiai.
- Įvairiausi mėsos ir maisto produktai.

Galima užsisakyti mažesniais ar didesniais kiekiais, piknikams, bankietams, vakarieniems.

Clem's Markets jau keletas metų patarnauja Los Angeles ir apylinkės lietuviams.

Šiuo laiku turime tikro lietuviško sūrio, gaminto Andriulio ūkyje, 7529 S. Normandie ● PL. 1-9155 3002 W. Florence ● PL. 95058

Clem Taberski, sav.

PIVARONAS BAKERIES

MODERNIŠKAI ĮRENGTOS KEPYKLOS

Kepa lietuvišką ruginę ir kitokių rūšių duoną, pyragaičius, tortus ir kitokius kepsnius.

4622 So. Marshfield Ave.

CHICAGO, ILLINOIS.

Telephone FRontier 6-4622

"DRAUGO" ROMANO KONKURSO JURY KOMISIJOS POSĖDIS su 'Draugo' atstovais. Iš k.: P. Maldeikis, D. Velička, 'Draugo' moderatorius kun. V. Bagdanavičius, komisijos sekr. J. Švaistas-Balčiūnas, 'D.' vyr. admin. kun. P. Činikas, kom. pirm: B: Babrauskas, J: Kavalčiūnas. Ant stalo 9 romanų rankraščiai, visų veiduose klausimas, kas bus tas geriausias? Members of the jury who awarded the Draugas annual literary prize of \$1000

PREMIJOS ĮTEIKIMO IŠKILMIŲ PREZIDIUMAS. Jury kom. aktą skaito J. Švaistas-Balčiūnas. A scene from a literary fete in Chicago, Ill., when J. Ignatonis received literary prize.

ANDRIULIAI, šių metų premijos mecenatai įteikia autoriui Jeronimui Ignatoniui \$1000 čekį.

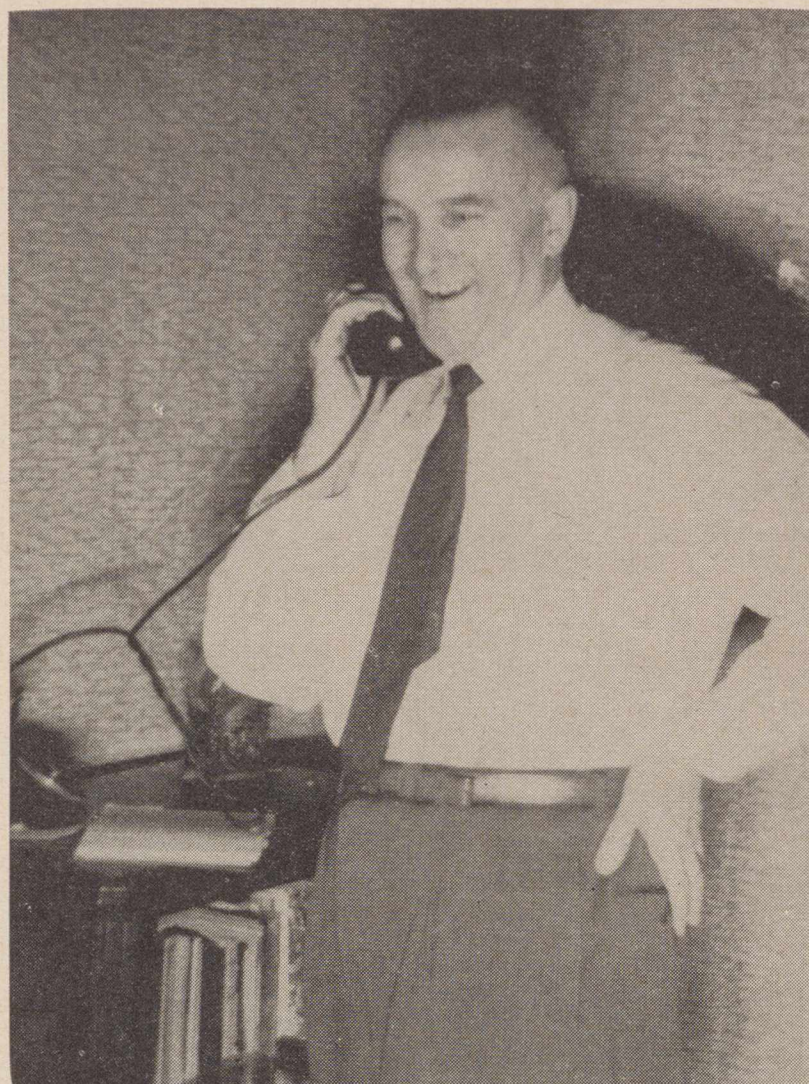
Mr. and Mrs. John Andrulis of Fountain, Mich., present this year's "Draugas" literary prize to J. Ignatonis. They were sponsors of the seventh annual 'Draugas' prize for the year's best novel.

JERONIMAS IGNATONIS

"Draugo" romano konkurso laureatas

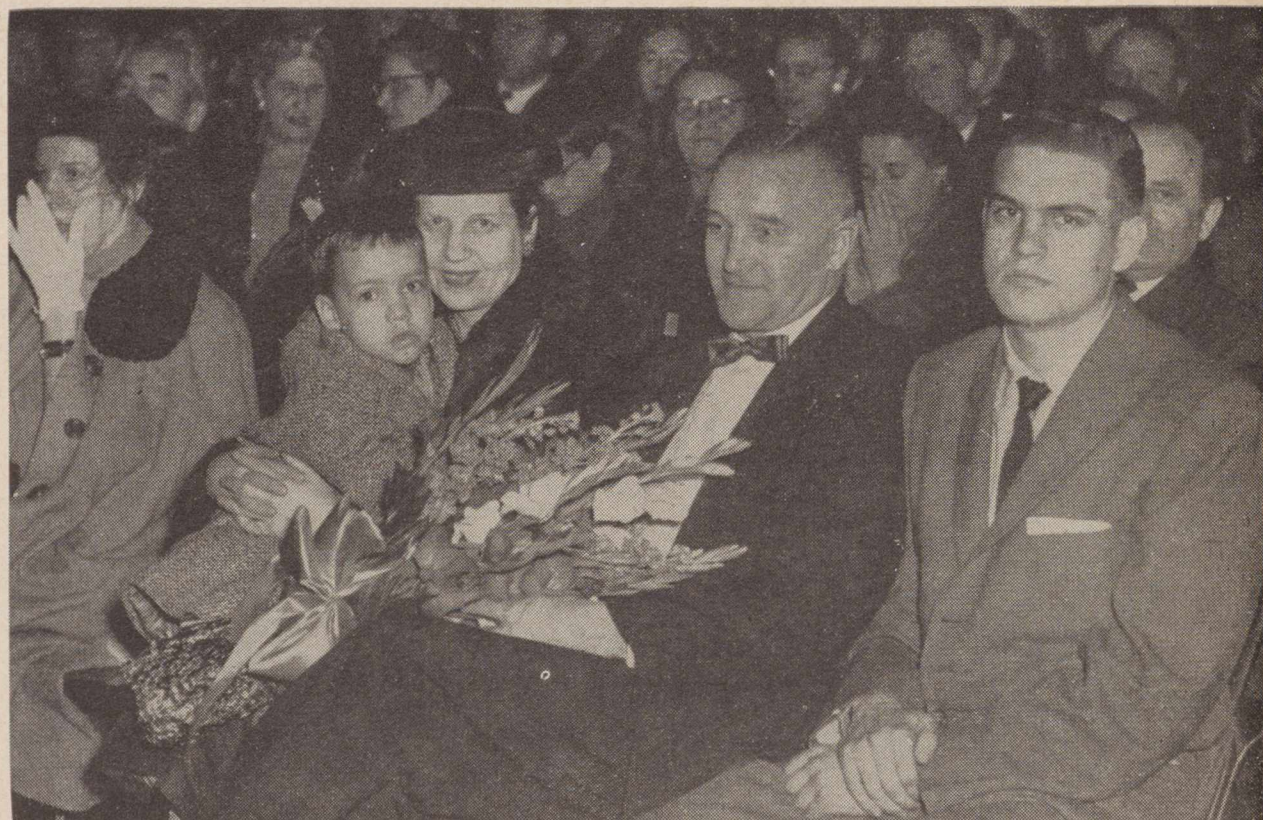
A. GULBINSKO foto reportažas

LAUREATAS JERONIMAS IGNATONIS išgirsta linksmą žinią... ir daugybę sveikinimų telefonu.

Romano konkurso laimėtojas J. Ignatonis, g. 1902 m., lituanistas, mokytojas ir kultūrininkas, literatūroje yra naujas vardas. Periodikoje tėra spausdinęs keletą feljetonų. Pradžioje yra rašęs ir spausdinęs eilėraščių. Rankraščiuose turi satyrinį romaną. Yra LD žurnalo redaktorius pagalbinkas Chicagoje.

JERONIMAS IGNATONIS of Chicago, Ill., Lithuanian Days Contributing Editor, won the daily "Draugas" annual literary prize of \$1000 for his novel "And Lead us not into Temptation".

JERONIMAS IGNATONIS SU SAVO ŠEIMA premijos įteikimo iškilnių vakare. Iš dešinės sūnus Algis, laureatas Ignatonis, ponė Ignatonienė su sūnum Arvydu ant kelių. JERONIMAS IGNATONIS and his family in foreground.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Amsterdam, N. Y.

WCSS — 1490 kilc.

Lietuviška programa

Sekmadieniais 7—8 val. vakaro

Programos vedėjas — Juozas Olšauskas.

Reikalų vedėjas ir pranešėjas — Leonardas Hartvigas.

Los Angeles, Calif.

Lithuanian Melody Hour

Saturdays — 12:30 — 1:00

KALI— 1430 kc Radijo stotis

Direktorius Bruno Gediminas, 4023 W. 60th Street, Los Angeles 43, Calif. Phone: AX. 5-2260.

Reikalų vedėjas — George Rudelis, 5027 Zelzah St., Encino, Calif.

Programos vedėjas — Bronius Dūda, 1315 McCollum St Los Angeles 26, Calif.; Phone DU. 2-1595

Baltimore, Md.

"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D. C.

Sekmadienių rytai 10:15—11:00

WAYE — 860 Kilocycles

Šios programos vedėjai: Albertas Juškevičius, 4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md., Phone Tuxedo 9-8693;

Kęstutis Laskauskas, 809 Scott St., Baltimore 30, Md. Phone SARatoga 7-7963.

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių kultūrinė radijo programa

Medford, Mass. — WHIL — 1430 kilocycles

Worcester, Mass. — WORC — 1310 kilocycles

Sekmadieniais 8:00 iki 8:30 rytą

P. VIŠČINIS, programos vedėjas

47 Banks St., Brockton 18, Mass.

Telef. JU 6-7209

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. balandžio mėn.

Boston, Mass — WLYN - 1360

Sekmadieniais 2:30 iki 3:00 val. po pietų

Muzika, dainos ir Magdutės pasaka

Direktorius S. Minkus

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. AN 80489

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Klubas

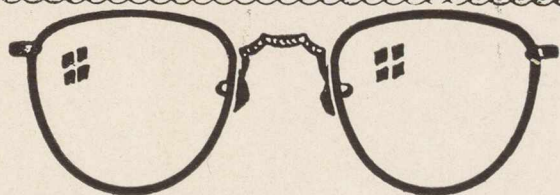
Tėviškės Garsų programą transliuoja

kiekvieną penktadienį 7: —7:30 v. v.

per W D O K stotį banga 1260

Programos vedėjas — Juozas Stempušis

506 E. 118th St., Cleveland 8, Ohio

EYES EXAMINED GLASSES FITTED
DR. MICHAEL HOLLINGER

Optometrist

929 W. FIFTH STREET, LOS ANGELES, CAL.

Phone MUTual 1056

Pirma Lietuvių Istaiga Los Angeles
COWLEY & CASPER
Laidotuvių Namai

935 W. Washington Blvd. Los Angeles
Richmond 9-1061 Richmond 9-1062

Chicago, Ill.

SOPHIE BARCUS RADIO VALANDOS

Iš stoties WGES 1390 kiloc. kas dieną pirmadienį iki šeštadienio nuo 8:30 iki 9:15 rytą ir kas pirmadienį nuo 7 iki 8 val. vakaro.

Sekmadienį iš Radijo stoties WOPA 1490 kc. ir FM 102-3 MC nuo 8:30 iki 9:30 rytą.

Tel. HEmlock 4-2413

7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Illinois

Detroit, Mich.

"Baltic Melodies"

Detroit - WJLB - 1400 kilocycles

Saturdays 8:30 - 9:15 P. M.

Director Helen Rauby

16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich.

Telephone UNiversity 1-1072

Madrid, Espana

LIETUVIŲ RADIOJAS

Paseo del General Primo de Rivera 25

Transliuojama kasdien

nuo 21 val. 30 minučių iki 21 val. 45 min. Lietuvos laiku, 31, 32, 42 ir 49 metrų bangomis.

"Lithuanian Melodies"

Ann Arbor - WPAG - 1050 kilocycles

Sundays 1:00 - 1:30 P.M.

Director Ralph Valatka

15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.

Telephone BRoadway 32224

New York - New Jersey

"Lietuvos Atsiminimų" Radijo Valanda

girdime kiekvieną šeštadienį, 4:00—5:00 val. popiet iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kil., ir 97.9 meg. (FM)

Direktorius - Jokūbas J. Stukas

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. WAverly 6-3325

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. - WPIT - 730 kilocycles

Sekmadieniais nuo 12:30 iki 1:00 po pietų

Programos vedėjai - Povilas ir Gertruda Dargiai

Visais reikalais kreiptis:

2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa.

Lithuanian Catholic Hour

Pittsburgh Pa., - WLOA - 1550 kilocycles

Sundays - 1:30 - 2:00 P. M.

Produced by Knights of Lithuania

Pittsburgh District

WLOA, Braddock, Pa.

"YOUR FAVORITE LITHUANIAN AND AMERICAN MELODY HOUR"

WAMO — 860 on your dial

Pittsburgh's Country and Western Music Station

Producer and Announcer: Frank J. Saldukas

5915 Elwood St., Pittsburgh 32, Pa.

Assistant: George Žilinskas.

Roma — Italija

ROMOS RADIOJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21,10; vid. Europos laiku — 41,15 ir 50,34 metrų bangomis.

Vedėjas Dr. J. Gailius

Circonvallazione Appia 158, kasdien trumpomis bangomis

Toronto, Ont., Canada

Tėvynės Prisiminimai

CKFH — 1400 banga — Toronto, Ont., Canada

Šeštadieniais nuo 12 val. iki 1:00 po pietų

Programos ved. J. R. Simanavičius, 132 Havenlock St.,

Toronto, Ont., Telef.: LE 4-1274

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY

New address:

HELEN MOCKUS

5265 Fountain Ave.

HOLLYWOOD, Calif

New Telephone: NOrmandy 5-3351

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa

Bendruomenės Balsas

Philadelphia, Pa. - WDAS - 1400 kilocycles
Programa sekmadieniais nuo 3 val. 30 min. po pietų iki 4 val.

Duoda kultūrinės bei politinės apžvalgas, žinias, muziką, skelbimus.

Pusvalandžius redaguoja redakcinis kolektyvas. Bendruomenės Balso reikalais rašyti: A. Gaigalui, 335 Titan St. Philadelphia 47, Penna.

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. - WHEC - 1460 kilocycles

Programos transliuojamos kiekvieną sekmadienį

9:30 — 10:00 val. ryto

Klubo valdyba:

Garbės pirmininkas Pranas Saladžius, 309 Alphonse St

Pirm. P. Armonas, 75 Clairmount St., Rochester 21. N.Y

Vice-pirm. Vytautas Žmuidzinas, 213 Berlin St.

Iždininkas Pranas Puidokas, 38 St. Jacob St.

Sekretorius R. Kiršteinis, 682 Hudson Ave.

Narys Br. Krokys, 10 Dudley St.

Programas praveda valdybos nariai ir šie vedėjai:
A. Cieminis, Alf. Dziakonas, St. Ilgūnas, D. Jodelytė.

Washington, DC

VOICE OF AMERICA — AMERIKOS BALSAS

Washington 25, D. C.

Kas dieną pusės valandos programa Lietuvos laiku girdima 19 val. 30 minučių trumposiomis 11, 13, 16, 19 ir 31 mtr. bangomis.

New Yorko laiku — 11,30 val., Melbourne — 2,30 ryto, Buenos Aires — 1,30 p.p., Los Angeles — 8,30 rytą.

Programa kartojama Lietuvos laiku:

vidurnaktį — 24 val. — 25 ir 31 mtr. bangomis;

rytą — 7 val. 15 min. — 25 ir 31 metro bangomis.

15 val. — 11, 13, 16 ir 19 mtr. bangomis.

N. Y. 4 val. p.p., Melb. 7 val. ryto, B. A. 6 val. p.p.;

N. Y. — 11,15 vakare, Melb. — 2,15 p.p., Buenos Aires

— 1,15 val. naktį.

N. Y. 7 val. ryto, Melb. 10 val. vak. B. A. 9 val. ryto.

Los Angeles 1 val. p.p.

Europa

Kasdien pusės valandos programa Lietuvos laiku:

21 valandą — 16, 19, 31 ir 251 mtr. bangomis.

21 valandą — 16, 19 ir 25 mtr. bangomis.

Programa kartojama 3 kartus:

N. Y. 4,45 val. pp., Melb. 7,45 val. ryto, B. A. 6,45 pp.,

Los Angeles 1,45 pp.

6 val. 45 min. ryto 19, 25 ir 31 m. bangomis;

N. Y. 10,45 val. vak. Melb. 1,45 val. pp., B. A. 12,45 n

Los Angeles 7,45 val.

ir 15 val. 30 min. 19, 25 ir 31 metro bangomis.

N. Y. 7,30 val. ryto, Melb. 10,30 val. vak., B. A. 9,30 r.

Los Angeles 4,30 ryto.

Vasaros laiku JAV-se reikia pridėti vieną valandą

Waterbury, Conn.

"Lithuanian Memories"

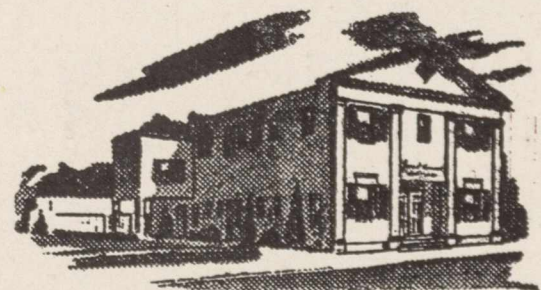
Waterbury - WWCO - 1240 kilocycles

Saturdays — 6:30 to 7:30 P. M.

Director Mrs. M. J. Colney

148 Grand St., Waterbury 2, Conn.

Lietuviams patarnauja jau 25 metus

JONES & HAMROCK
MORTUARY

731 W. WASHINGTON BLVD. LOS ANGELES 15

NEW TELEPHONE NUMBER

Richmond 9-6091

LIETUVIU
DIENOS

MISS LITHUANIA AUDRONĖ BAGDONAITĖ AND MISS RUTA LEE-KILMONYTĖ